

Република Србија
Републички завод за статистику
Republic of Serbia
Statistical Office of the Republic of Serbia

www.stat.gov.rs

ISSN 1452-0575

ISBN 978-86-84433-92-5

СТАНОВНИШТВО СРБИЈЕ

**Насилне смрти у Републици Србији
1997-2007
Violent deaths in the Republic of Serbia**

8

Београд / Belgrade, 2010

СТАНОВНИШТВО СРБИЈЕ / POPULATION OF SERBIA

Насилне смрти у Републици Србији, 1997-2007.

Издавач:

Републички завод за статистику
Београд, Милана Ракића бр. 5

За издавача:

проф. др Драган Вукмировић, директор

Приликом коришћења података објављених у овој публикацији
обавезно је навођење извора.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311:614.8 (497.11) "1997/2007"
311:616.89-008.441.44(497.11) "1997/2007"
311:340.62 (497.11) "1997/2007"
311:343.61 (497.11) "1997/2007"

НАСИЛНЕ смрти у Републици Србији :

1997-2007. / [рукопис припремила Јасна
Миланковић] . - Београд : Републички завод за
статистику, 2010 (Београд : Републички завод
за статистику) . - 99 стр. : илустр. ; 30 см.
- (Становништво Србије / Републички завод за
статистику, ISSN 1452-0575 ; 8)

Тираж 20. - Стр. 3: Предговор / Драган
Вукмировић. - Библиографија: стр. 99. –
Summary.

ISBN 978-86-84433-92-5

1. Србија. Републички завод за статистику
а) Насилна смрт - Србија - 1997-2007 -
Статистика
COBISS.SR-ID 174088972

ПРЕДГОВОР

Републички завод за статистику у едицији *Становништво* издао је из области анализе морталитета публикације у којима је приказано кретање смртности од најчешћих узрока смрти – тумора и болести крвотока. Као наставак студија основних узрока смрти припремљена је и ова публикација.

Насилне смрти јесу предмет бројних студија у свету. Много је демографа, социолога, лекара и других стручњака заинтересовано за овај проблем. Растуће интересовање за овај узрок смрти у потпуности је оправдано, пошто је број умрлих насилном смрћу у сталном порасту. И у нашој земљи расте интересовање за ову област, нарочито умрлих услед саобраћајних несрећа и самоубиства.

Оболевање и смртност се не могу избећи, али се многе од њихових карактеристика, изражаја и утицаја могу организованом и смишљеном акцијом каналисати. Промене ове врсте се међутим догађају постепено. Општи морталитет у Републици Србији јесте се стабилизовао и налази се у лаганом порасту, што је резултат старосне структуре нашег становништва, али и кретања морталитета по старости. С друге стране, општа стопа наталитета и даље показује тенденцију пада и наше друштво се већ налази пред проблемом обнављања становништва, као резултата пада природног прираштаја. Рационалност природног прираштаја зато морамо мерити пре свега смањењем морталитета.

Смањење броја насилних смрти нема само хуманитарни карактер. Оно има и свој социјални, економски и популациони значај. Драгоцену резерву у процесу смањења опште смртности представљало би смањење умрлих насилном смрћу, првенствено младог и средовечног мушког становништва, на ниво који су досегле развијене земље Европе. Наиме, проучавање кретања нивоа насилних смрти у развијеним европским и ваневропским земљама показује да се она може снизити ако се предузму одређене мере заштите у које је укључено цело друштво. Због тога је неопходно перманентно предузимати усмерена истраживања да би се објаснили и мерили релативни утицаји појединих фактора који су значајни за смањење насилних смрти у нашој земљи. Такође треба користити искуство других земаља које су на том путу већ одмакле.

Свеобухватна анализа овог узрока смрти може дати основу за израду стратегија превенције и смањења насилних смрти, како за потребе државног сектора тако и за потребе лекара и осталих заинтересованих истраживача.

У сврху демографске анализе насилних смрти у Србији, ова студија даје податке о укупном броју умрлих насилном смрћу, као и податке о умрлима услед несрећног случаја, посебно у саобраћајним несрећама, смртима услед самоубиства и убиства. У анализи су коришћени подаци о основном узроку смрти обрађени према Десетој ревизији Међународне класификације болести, а на основу текућих обрада морталитета које се врше у Републичком заводу за статистику.

Београд, 2010.

Директор

Проф. др Драган Вукмировић

PREFACE

Within the edition Population and the area of mortality analysis, the Statistical Office of the Republic of Serbia launched the publications that present the mortality trends from the most frequent causes – from malignant tumors and vascular diseases. Resulting from the continued studies of major death causes, our Office prepared this publication: *Violent deaths in the Republic of Serbia*.

Violent deaths have been topic for numerous studies worldwide. Many parties are interested in this issue: demographers, sociologists, medical doctors and other expert professionals. The growing interest in this cause of death is fully justified, since the number of violent deaths is on permanent increase. In Serbia this issue also tends to draw a growing attention, especially for deaths caused by traffic accidents and suicide.

Diseases and related mortality could not be eliminated; the fact is only that quite a number of their features, expressions and effects could be streamlined by an organized and well-conceived action. However, the changes of this kind are to be expected to happen gradually. General mortality in the Republic of Serbia has gained stability and it is on light increase, which is due to the age structure of our population, but also due to the mortality trends seen according to age. On the other hand, the general natural increase rate still tends to fall and therefore our society is faced with the problem of population regeneration. This is the reason why we have to measure the rational justification of natural increase by the rate of mortality reduction.

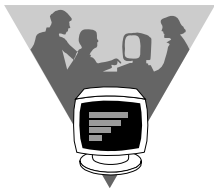
The decrease of violent deaths number does not feature humanitarian aspect only. The social, economic and population significance is also considerable. A valued reserve in the process of reducing general mortality could be gained by reducing the number of violent deaths, primarily of young and middle-aged male population, to the level approached in the developed European countries. Namely, the study of trends of violent deaths in the developed European and other world countries indicates that they can be possibly reduced if certain preventive measures are undertaken and if the whole society is engaged there. For this purpose it is necessary to permanently conduct specific-aimed surveys in order to explain and measure the relevant effects of certain factors that are considerable for the violent deaths reduction in Serbia. It is also highly appreciated to use the experience of other countries well advanced on this road.

The extensive study of violent deaths may possibly offer the basis to create the strategy of prevention and reduction of violent deaths that shall be used by the government sector, as well as by medical doctors and other parties involved in research work.

For the purpose of demographic analysis of violent deaths in Serbia this study shall provide the data on the total number of violent deaths, as well as the deaths caused by accidents, especially traffic accidents, deaths by committed suicide and murders. For the analysis we applied the data on the principal cause of death, which were processed pursuant to the International classification of diseases, Revision 10, and according to the current processing of mortality that we carry out at the Statistical Office of the Republic of Serbia.

Belgrade, 2010

Director
Professor Dragan Vukmirović, PhD

Садржај

Предговор	3
Preface	4
Уводне напомене	7
Насилне смрти	8
Начин умирања, 2007.	10
Насилне смрти у односу на друге узроке смрти	12
Водећи узроци смрти према старости умрлог лица, 2007.	15
Спољни узроци насилних смрти према старости, 2007.	16
Природа повреде код насилних смрти	17
Међународни преглед и компарација	18
Несрећни случајеви	19
Специфичне стопе смртности према старости и спољном узроку несрећног случаја, 2007.	20
Деца и омладина	21
Старо становништво	22
Несрећни случајеви и специфичне стопе смртности према полу и старости, 1997 – 2007.	23
Спољни узрок несрећног случаја, 1997 – 2007.	24
Пол, старост, месец смрти и спољни узрок несрећног случаја	26
Активност умрлих лица у време дешавања несрећног случаја и место догађања, као и занимање умрлих лица	28
Међународни преглед и компарација	30
Саобраћајни удеси	33
Начин погибије у саобраћајном удесу, 2007.	35
Саобраћајни удеси према типу, полу и старости умрлих, 2007.	36
Саобраћајни удеси према типу, 1997 – 2007.	37
Погинули и повређени у саобраћајним удесима, 1997 – 2007.	38
Алкохол	39
Старост и пол возача моторних возила и путника	40
Дан и месец догађаја који је изазвао смрт у саобраћајним удесима, 2007.	41
Међународни преглед и компарација	41
Самоубиства	43
Самоубиство и млади	45
Начин и средство извршења самоубиства, 2007.	46
Самоубиства према типу, полу и старости умрлог, 2007.	48
Школска спрема, активност	49
Брачно стање	51
Национална припадност	52
Самоубиства према полу умрлог, месецу смрти и дану у недељи	54
Међународни преглед и компарација	55

Убиства	57
Начин и средство извршења убиства	60
Убиства према типу, полу и старости умрлог, 2007.	62
Школска спрема, активност	63
Брачно стање	64
Национална припадност	65
Убиства према полу умрлог, месецу смрти и дану у недељи	66
Међународни преглед и компарација	67
Преглед по окрузима и општинама	69
1. Умрли насилном смрћу, према пореклу насилне смрти, по окрузима и општинама, 2007.	76
2. Умрли несрећним случајем, по окрузима и општинама, 1997 – 2007.	79
3. Умрли према спољном узроку несрећног случаја по окрузима и општинама, 2007.	82
4. Умрли услед саобраћајне несреће, по окрузима и општинама, 1997 – 2007.	85
5. Умрли услед самоубиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007.	88
6. Умрли услед убиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007.	91
Резиме	95
Summary	97
Литература	99

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Када је основни узрок смрти повреда или насилна смрт, околности које су довеле до тог стања шифрирају се као *спољни узрок смрти*. Класификација узрока насилних смрти омогућава да се установе догађаји, околности и еколошки услови који су довели до негативних последица по живот појединца. Тако се насилне смрти деле на *несрећне случајеве – задесе* (смрт наступила због повреде тела изазване неким спољним узроком; сударом моторних возила, падом, утопљењем итд.), самоубиства, убиства и остале насилне смрти. *Самоубиства и убиства*, с обзиром на конкретне спољне узроке, разврставају се по врсти оружја, односно начину или средству којим је самоубиство или убиство извршено.

У савременој епидемиологији повреде као узроци насилних смрти играју све виднију улогу. Њихова бројност је евидентна, нарочито у индустријски развијеним земљама. После болести циркулаторног система и малигних неоплазми, насилне смрти су на трећем месту у свету у структури умрлих лица према узроку смрти. При томе су водећи узрок умирања за популацију старости 15-44 године.

Насилне смрти се у различитим друштвеним системима јављају у различитим формама, односно могу бити резултат етничких конфликта, оружаних и ратних сукоба, социјалног и породичног насиља, природних и људским фактором изазваних катастрофа. Светска здравствена организација је у својој студији Health For All⁴ идентификовала неке од разлога зашто је насиље, а тиме и насилне смрти, у порасту: социјална дезинтеграција, доступност оружја и излагање насиља у мас-медиима.

Можемо рећи да су насилне смрти резултат међусобног деловања различитих фактора. Као социјалне факторе можемо издвојити лош социоекономски статус појединца или групе, културне норме које подржавају насиље као начин решавања сукоба и ригидне односе међу генерацијама. Такође можемо споменути и недовољно ефикасне стандарде заштите на раду, недовољно безбедне саобраћајнице и лако доступно ватрено оружје. Кад је реч о међусобним односима чланова породице, фактори који могу утицати на ниво насилних смрти односе се на недовољну бригу о деци, физичко насиље унутар породице и разбијену породичну структуру. Коначно, на индивидуалном нивоу, фактори укључују агресивност као начин понашања појединца, као и коришћење дрога и алкохола.

Становништво које живи у неразвијеним и средње развијеним земљама Европе готово четири пута више умире услед овог узрока смрти него становништво у високо развијеним европским земљама⁵. Због тога се може рећи да је економски ниво развоја неке земље значајан фактор ризика за насилне смрти, поготово за осетљиве субпопулације као што су деца, старо и економски најсиромашније становништво.

С друге стране, у најразвијенијим земљама постоје многе стратегије за превенцију и смањење насилних смрти, али оне подразумевају добру сарадњу свих државних сектора и учешће свих сегмената друштва.

Такође, добро успостављен систем здравствене заштите становништва у уској је корелацији са повољнијим исходом намерно и ненамерно нанесених повреда, тако да су поједине земље, захваљујући високо развијеном нивоу здравствене заштите, успеле да смање ниво смртности услед овог узрока смрти чак за 30%.

⁴ WHO. *Health for all in the 21st century*, Document EB101/8.

⁵ Fact sheet EURO/11/05 Rev.1.

НАСИЛНЕ СМРТИ

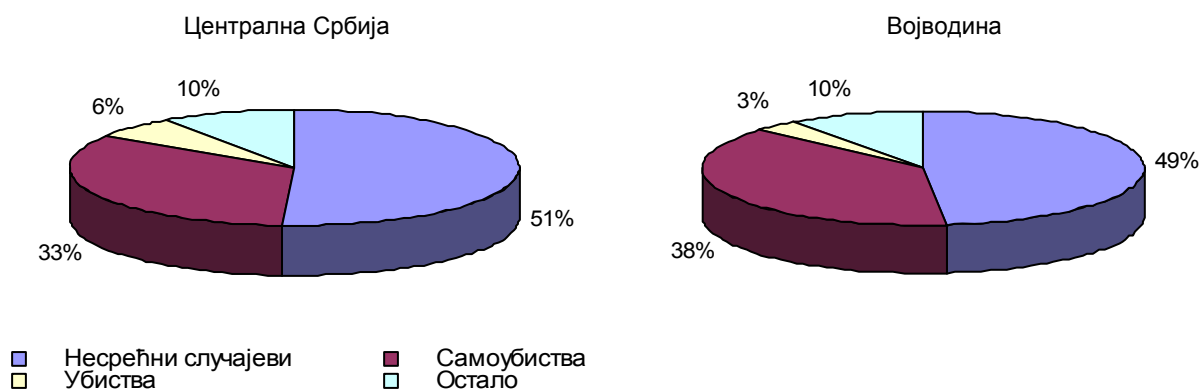
Процењује се да се сваке године догоди више од 5 милиона смртних случајева у свету (9% укупно умрлих) који су резултат намерног или ненамерног повређивања⁶. Ослањајући се на тренутне демографске и епидемиолошке трендове, прогноза је да ће насилне смрти у структури умрлих лица према узроку смрти и даље расти и досећи ниво од 12% у 2020. години.

Према подацима Еуростата, у земљама Европске уније (ЕУ25) у последњој деценији било је у просеку око 235 хиљада смртних случајева који су последица насиља, што чини око 5% укупно умрлих.

Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора имају значајно учешће и у укупној смртности становништва Србије, нарочито мушке популације. Тако је у централној Србији и Војводини у 2007. години било 3 869 случајева насилне смрти или 4% од укупног броја умрлих. Овај проценат је, с малим варијацијама, углавном исти током последњих двадесет година, с тим што је у периоду пред распад СФРЈ од насилних смрти умирало просечно 5% укупно умрлих, док је током 1991-1992. ово учешће било највише - 6%. У односу на 2006. годину, број умрлих услед насилних смрти чак је мањи (табела 1) у централној Србији, док је у Војводини незнатно порастао, првенствено код мушке популације (за 8,4%).

Насилне смрти у структури умрлих лица према узроку смрти у Републици Србији одмах су иза болести циркулаторног система и малигних неоплазми, уколико изузмемо недовољно дефинисана стања. Од укупног броја насилних смрти у 2007. години, 1 935 су несреће (50% случајева), а десило се и 1 354 самоубиства (35% случајева) и 200 убистава (5% регистрованих случајева насилне смрти). Од узрока класификованих као „остало“⁷ умрло је 380 лица (10% случајева насилних смрти).

Граф. 1. Насилне смрти према типу, 2007.

⁶ World Health Organization, Mortality Database.

⁷ „Остало“ се односи на: повреде нанесене при легалним интервенцијама полиције и других извршилаца закона, укључујући и војску на дужности, повреде настале због ратних операција, компликације услед медицинског и хируршког лечења, као и догађаје са неутврђеним пореклом насилне смрти.

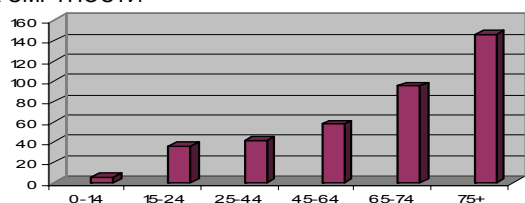

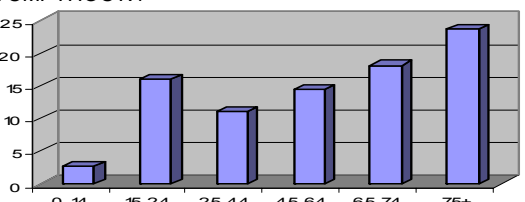

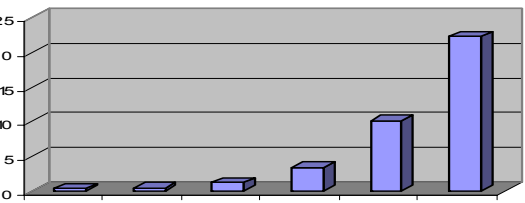

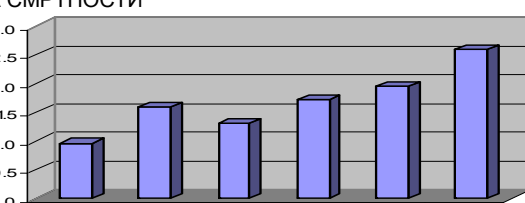

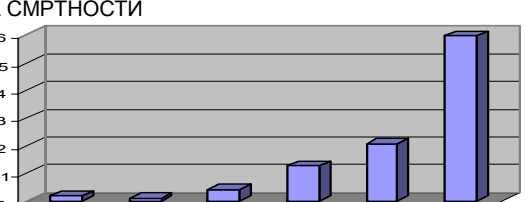
Табела 1. Насилне смрти, 2007.

	Умрли	Индекс 2007/06	Умрли на 100 000 становника
Централна Србија			
Насилне смрти, укупно	2547	-1,1%	47,3
Мушки	1878	+0,5%	71,6
Женски	669	-5,4%	24,2
Несрећни случајеви	1296	-3,4%	24,0
Мушки	983	+1,0%	37,5
Женски	313	-14,9%	11,3
Самоубиства	849	-6,6%	15,8
Мушки	596	-7,6%	22,7
Женски	253	-4,2%	9,1
Убиства	156	+50,0%	2,9
Мушки	101	+29,5%	3,9
Женски	55	+111,5%	2,0
Остало	246	+11,3%	4,6
Мушки	198	+15,1%	7,6
Женски	48	-2,0%	1,7
Војводина			
Насилне смрти, укупно	1322	+2,2%	66,4
Мушки	980	+8,4%	101,3
Женски	342	-12,3%	33,4
Несрећни случајеви	639	+6,3%	32,1
Мушки	475	+8,9%	49,1
Женски	164	-0,6%	16,0
Самоубиства	505	-5,6%	25,4
Мушки	373	-1,1%	38,6
Женски	132	-16,5%	12,9
Убиства	44	-12,0%	2,2
Мушки	26	-7,1%	2,7
Женски	18	-18,2%	1,8
Остало	134	+24,1%	6,7
Мушки	106	+68,3%	11,0
Женски	28	-37,8%	2,7

На смањење броја умрлих услед насилних смрти у централној Србији у 2007. години првенствено је утицао смањени број фатално завршених несрећних случајева и самоубиства, док је, у односу на 2006. годину, број убиства повећан чак за 50%. У Војводини је, с друге стране, повећан број настрадалих несрећним случајем (за 6,3%), а смањен је број и самоубиства и убиства. Међутим, и на једној и на другој територији знатно је повећан број „осталих“ насилних смрти.

Специфична стопа морталитета према узроку смрти за насилне смрти у Србији порасла је у 2007. години, у односу на 2006. годину, за 3,5% за мушко, односно смањила се за 7,5% за женско становништво. При томе је вредност стопе у централној Србији била мања за 0,7%, али је у Војводини порасла за 2,7%.

Начин умирања у 2007.

Спољни узрок несреће и старост умрлог	Умрли	Индекс 2007/2006	Стопа смртности												
<p> Насилне смрти, укупно</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ⁸</p> <p>УМРЛИ*⁹</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>64</td> <td>342</td> <td>823</td> <td>1173</td> <td>733</td> <td>734</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	64	342	823	1173	733	734	3 869	0,0%	52,4
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
64	342	823	1173	733	734										
<p> Саобраћајни удеси</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*⁹</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>30</td> <td>151</td> <td>220</td> <td>295</td> <td>140</td> <td>119</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	30	151	220	295	140	119	955	+7,4%	12,9
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
30	151	220	295	140	119										
<p> Падови</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*⁹</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>4</td> <td>23</td> <td>70</td> <td>78</td> <td>112</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	4	4	23	70	78	112	291	+8,2%	3,9
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
4	4	23	70	78	112										
<p> Дављења и потапања</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*⁹</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>15</td> <td>26</td> <td>35</td> <td>15</td> <td>13</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	11	15	26	35	15	13	115	-10,6%	1,6
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
11	15	26	35	15	13										
<p> Дим, ватра и пламен</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*⁹</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>8</td> <td>26</td> <td>16</td> <td>30</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	2	1	8	26	16	30	83	+13,7%	1,1
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
2	1	8	26	16	30										

СТОПА СМРТНОСТИ⁸

Насилне смрти, укупно

Термин *насилне смрти* означава умирање услед повреде тела изазване неким спољним узроком: несрећним случајем, самоубиством или убиством, као и умирањима која нису одређена овим категоријама, сврстаним у „остало“

СТОПА СМРТНОСТИ

Саобраћајни удеси

Укључује умрле у саобраћајним удесима на земљи (пешаци, бициклисти, мотоциклисти, путници у моторним возилима), на води и у ваздуху. Саобраћајни удес је онај у који је укључено неко превозно средство на јавном путу.

СТОПА СМРТНОСТИ

Падови

Укључују умрле услед пада на истом нивоу (због оклизнућа, саплитања и посртања) или са једног нивоа на други. Искључени су падови са транспортног возила, насиље и самоповређивање, случајно дављење и потапање.

СТОПА СМРТНОСТИ

Дављења и потапања

Укључују умрле услед излагања неживим механичким силама (стена, дрво), дављење и потапање у води (када, река, језеро, море) и друге удесе који угрожавају дисање (обрушавање земље, постељина, мајчино тело, гушење храном и другим страним телом у једњаку).

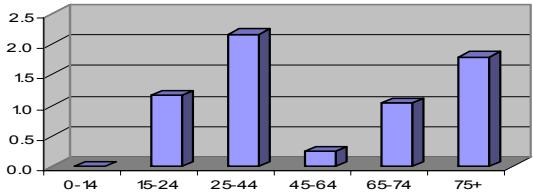

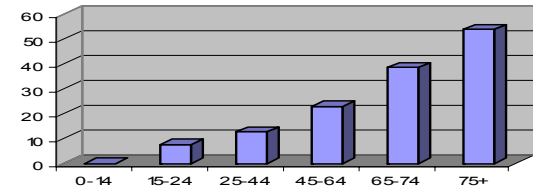

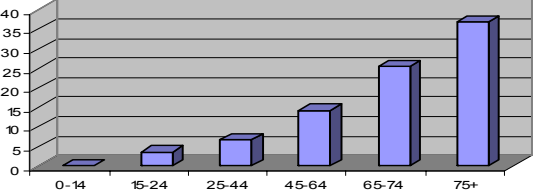

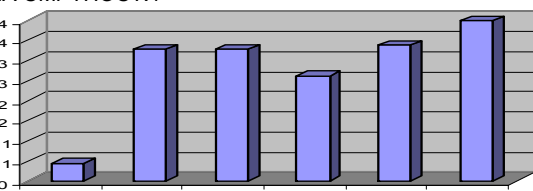

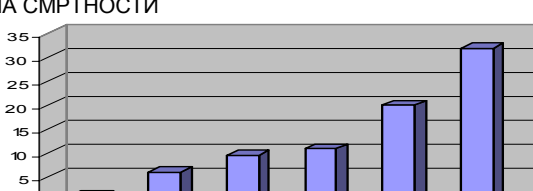
СТОПА СМРТНОСТИ

Дим, ватра и пламен

Укључује умрле услед излагања диму, ватри и пламену, као што су ватра у пећи, ватра у згради, шумски пожар, запаљивање бензина и другог запаљивог материјала.

⁸ Број умрлих на 100 000 становника сваке старосне групе.

⁹ Апсолутни број умрлих према старосним групама.

Спољни узрок несреће и старост умрлог	Умрли	Индекс 2007/2006	Стопа смртности
 <p>Случајна тровања</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*- 11 43 5 8 9</p>	76	+18,8%	1,0
<p>Укључују умрле услед контакта са отровним животињама и биљкама, као и услед случајног тровања (лековима) и излагања штетним супстанцама (алкохолу, гасовима, парама, пестицидима).</p>			
 <p>Самоубиства, укупно</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*- 72 247 468 296 271</p>	1 354	-6,2%	18,3
<p>Укључују се намерно самотровање и самоубилачке повреде вешањем, дављењем, гушењем, опаљивањем из ватреног оружја, повреде оштрим и тупим предметима, скоком са висине, скоком под моторно возило и друге самоповреде означене као намерне.</p>			
 <p>Самоубиство вешањем</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*- 34 134 291 196 186</p>	841	-4,5%	11,4
<p>Укључују се умрли услед намерног самоповређивања вешањем, дављењем и гушењем.</p>			
 <p>Убиство</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*- 5 31 65 53 26 20</p>	200	+29,9%	2,7
<p>Укључују се умрли услед убиства и повреде које је нанела друга особа с намером да повреди или убије, на било који начин. Искључују се повреде узроковане законском интервенцијом и ратним операцијама.</p>			
 <p>Сви остали спољни узроци</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*- 12 57 191 221 154 160</p>	795	-8,8%	10,8
<p>Најчешћи спољни узроци сврстани у ову категорију су: излагање врелим материјалима, елементарним непогодама, медицинске компликације, као и случајеви за које се не може прецизно одредити ком типу насилне смрти припадају.</p>			

Насилне смрти у односу на друге узроке смрти

Код умрлих свих старости, према XIX група Међународне класификације болести (X), насилне смрти су у Републици Србији четврти водећи узрок смрти, иза болести крвотока, тумора и недовољно дефинисаних стања.

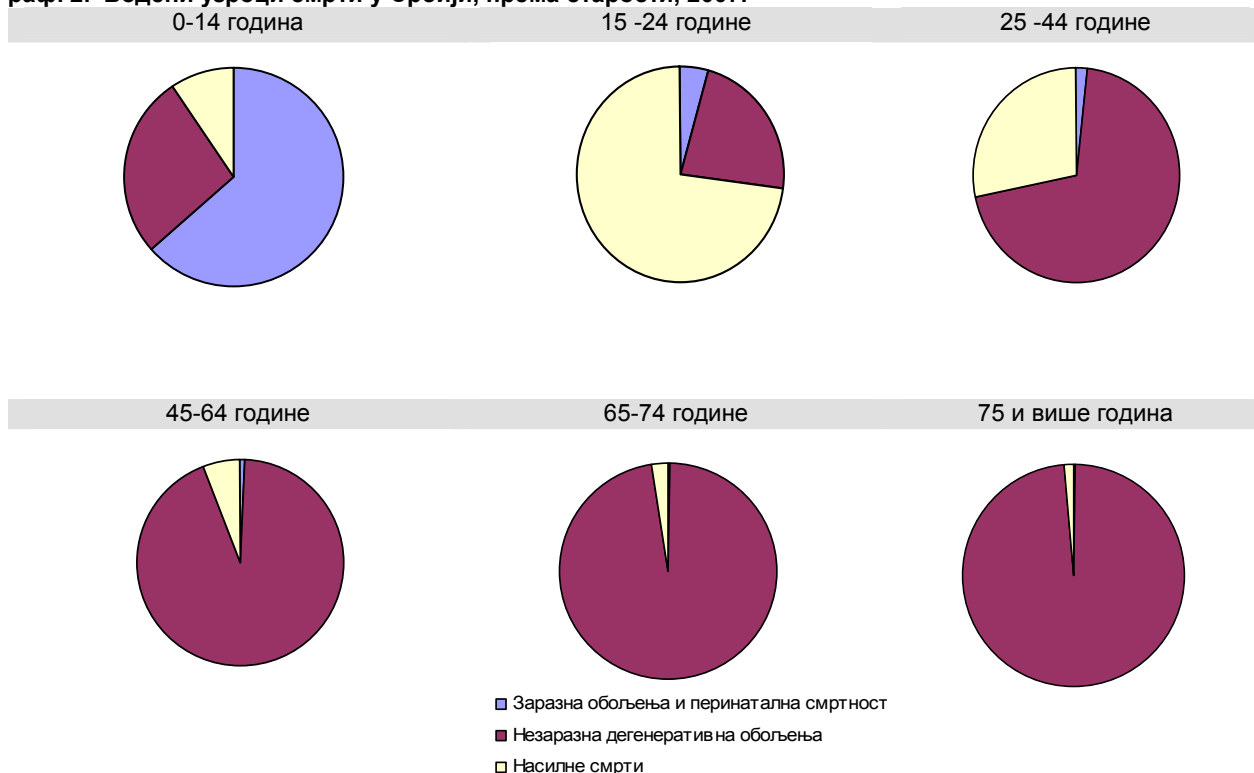
Насилне смрти су водећи узрок смрти за становништво испод 45 година старости. За младе у старости 15-24 године, он је узрочник више од половине смртних случајева и више је него пет пута јачи од наредног водећег узрока – тумора (уколико изузмемо недовољно дефинисана стања). Четири петине жртава у овој старосној групи су мушкарци. У структури насилних смрти према типу у овој старосној групи преовлађују саобраћајни удеси и самоубиства.

У старосној групи 25-44 године насилне смрти су узрок око трећине смртних случајева, и то претежно мушког становништва. У структури према типу у овој старосној групи на првом месту су несрећни случајеви и самоубиства, а релативне вредности (стопа смртности услед насилних смрти је 35,5) показују да је ово је први узрок смртности у овој старосној групи, поготово за мушко становништво (вредност стопе била је 58,5). Након њега следе тумори и болести крвотока.

Већ у старости 45-64 године насилне смрти нису међу прва три узрока смрти. Са вредношћу стопе 53,1 налазе се на четвртном месту, и то ако изузмемо недовољно дефинисана стања.

Наравно, и код старе популације чешћи узроци смрти су хронична дегенеративна обољења, на првом месту болести крвотока, тумори и болести крвних судова мозга. Учешће умрлих услед насилних смрти је испод 3%, с тим да треба напоменути да су стопе самоубиства у старости 65-74 више него у претходној старосној групи и да прогресивно са старошћу и оне расту.

Граф. 2. Водећи узроци смрти у Србији, према старости, 2007.

Умрли према узроку смрти, старости и полу, 2007.

Узрок смрти	Број умрлих			Стопа смртности		
	укупно	мушки	женски	укупно	мушки	женски
Све старости						
Свега	102 805	52 257	50 548	1 392,7	1 456,0	1 332,8
Болести крвотока	57 608	26 334	31 274	780,4	733,8	824,6
<i>Болести крвних судова мозга</i>	16 959	7 362	9 597	229,7	205,1	253,0
<i>Исхемичне болести срца</i>	12 824	6 805	6 019	173,7	189,6	158,7
<i>Болести повишеног крвног притиска</i>	3 383	1 309	2 074	45,8	36,5	54,7
<i>Масно закречавање крвних судова</i>	1 685	642	1 043	22,8	17,9	27,5
Тумори	20 760	11 930	8 830	281,2	332,4	232,8
<i>Малигни тумор душника и плућа</i>	4 785	3 686	1 099	64,8	102,7	29,0
<i>Малигни тумор дебелог црева</i>	2 403	1 393	1 010	32,6	38,8	26,6
<i>Малигни тумор</i>	1 654	31	1 623	22,4	0,9	42,8
Симптоми, знаци неklasификовани на другом месту	4 955	2 590	2 365	67,1	72,2	62,4
Болести дисајних органа	4 026	2 448	1 578	54,5	68,2	41,6
Болести органа за варење	3 441	2 039	1 402	46,6	56,8	37,0
Diabetes mellitus	3 005	1 285	1 720	40,7	35,8	45,4
Несрећни случајеви	1 935	1 458	477	26,2	40,6	12,6
<i>Саобраћајни удеси</i>	955	746	209	12,9	20,8	5,5
<i>Падови</i>	291	193	98	3,9	5,4	2,6
<i>Дављења и потапања</i>	115	92	23	1,6	2,6	0,6
<i>Дим, ватра, пламен</i>	83	47	36	1,1	1,3	0,9
<i>Тровања</i>	76	61	15	1,0	1,7	0,4
Болести мокраћнополног система	1 843	1 016	827	25,0	28,3	21,8
Самоубиства	1 354	969	385	18,3	27,0	10,2
Убиства	200	127	73	10,0	13,1	7,1
0-14 година						
Свега	684	407	277	220,9	256,0	183,9
Нека стања настала у перинаталном периоду	298	179	119	96,2	112,6	79,0
Конгениталне аномалије	121	75	46	39,1	47,2	30,5
Симптоми, знаци неklasификовани на другом месту	70	41	29	22,6	25,8	19,3
Несрећни случајеви	57	34	23	18,4	21,4	15,3
<i>Саобраћајни удеси</i>	30	16	14	9,7	10,1	9,3
<i>Падови</i>	4	3	1	1,3	1,9	0,7
<i>Дављења и потапања</i>	11	7	4	3,6	4,4	2,7
<i>Дим, ватра, пламен</i>	2	2	0	0,6	1,3	0,0
<i>Излагање природним и механичким силама</i>	4	2	2	1,3	1,3	1,3
Тумори	36	25	11	11,6	15,7	7,3
Болести дисајних органа	28	17	11	9,0	10,7	7,3
Пнеумонија	20	11	9	6,5	6,9	6,0
Болести нервног система	26	14	12	8,4	8,8	8,0
Убиства	5	3	2	1,6	1,9	1,3
15-24 године						
Свега	561	436	125	212,3	322,1	97,0
Несрећни случајеви	210	180	30	79,5	133,0	23,3
<i>Саобраћајни удеси</i>	151	125	26	57,1	92,3	20,2
<i>Падови</i>	4	4	–	1,5	3,0	–
<i>Излагање механичким силама</i>	5	5	–	1,9	3,7	–
<i>Дављења и потапања</i>	15	14	1	5,7	10,3	0,8
<i>Електрична струја, превисоке температуре</i>	10	10	–	3,8	7,4	–
<i>Дим, ватра, пламен</i>	1	1	–	0,4	0,7	–
<i>Тровања</i>	11	11	–	4,2	8,1	–
Самоубиства	72	60	12	27,2	44,3	9,3
Симптоми, знаци неklasификовани на другом месту	55	39	16	20,8	28,8	12,4
Тумори	49	33	16	18,5	24,4	12,4
Болести крвотока	43	28	15	16,3	20,7	11,6
Убиства	31	23	8	11,7	17,0	6,2
25-44 године						
Свега	2 693	1 854	839	497,3	675,3	314,3
Тумори	651	301	350	120,2	109,6	131,1
Болести крвотока	509	348	161	94,0	126,8	60,3
Несрећни случајеви	392	344	48	72,4	125,3	18,0
<i>Саобраћајни удеси</i>	220	191	29	40,6	69,6	10,9
<i>Падови</i>	23	21	2	4,2	7,6	0,7
<i>Излагање механичким силама</i>	14	13	1	2,6	4,7	0,4
<i>Дављења и потапања</i>	26	25	1	4,8	9,1	0,4
<i>Електрична струја, превисоке температуре</i>	10	8	2	1,8	2,9	0,7
<i>Дим, ватра, пламен</i>	8	6	2	1,5	2,2	0,7
<i>Тровања</i>	43	38	5	7,9	13,8	1,9
Самоубиства	247	188	59	45,6	68,5	22,1
Убиства	65	49	16	12,0	17,8	6,0
Симптоми, знаци неklasификовани на другом месту	249	205	44	46,0	74,7	16,5
Болести органа за варење	137	106	31	25,3	38,6	11,6

Умрли према узроку смрти, старости и полу, 2007 (наставак)

Узрок смрти	Број умрлих			Стопа смртности ¹⁰		
	укупно	мушки	женски	укупно	мушки	женски
45-64 године						
Свега	19 276	12 610	6 666	3 469,5	4 669,3	2 334,7
Болести крвотока	7 127	4 841	2 286	1 282,8	1 792,6	800,7
<i>Исхемичне болести срца</i>	2 562	1 940	622	461,1	718,4	217,9
Тумори	7 077	4 200	2 877	1 273,8	1 555,2	1 007,6
<i>Малигни тумор душника и плућа</i>	2 137	1 658	479	384,6	613,9	167,8
Симптоми, знаци неklasификовани на другом месту	982	724	258	176,8	268,1	90,4
Болести органа за варење	897	687	210	161,5	254,4	73,6
Болести дисајних органа	582	369	213	104,8	136,6	74,6
Несрећни случајеви	562	436	126	101,2	161,4	44,1
<i>Саобраћајни удеси</i>	295	221	74	53,1	81,8	25,9
<i>Падови</i>	70	59	11	12,6	21,8	3,9
<i>Илагање механичким силама</i>	31	25	6	5,6	9,3	2,1
<i>Дављења и потапања</i>	35	27	8	6,3	10,0	2,8
<i>Електрична струја, превисоке температуре</i>	13	10	3	2,3	3,7	1,1
<i>Дим, ватра, пламен</i>	26	16	10	4,7	5,9	3,5
<i>Тровања</i>	5	4	1	0,9	1,5	0,4
Самоубиства	468	343	125	84,2	127,0	43,8
Убиства	53	34	19	9,5	12,6	6,7
65-74 године						
Свега	27 191	15 123	12 068	13 597,1	17 743,5	10 517,2
Болести крвотока	14 060	7 340	6 720	7 030,8	8 611,9	5 856,5
<i>Болести крвних судова мозга</i>	4 541	2 171	2 370	2 270,8	2 547,2	2 065,4
<i>Исхемичне болести срца</i>	3 629	2 071	1 558	1 814,7	2 429,9	1 357,8
Тумори	6 857	4 116	2 741	3 428,9	4 829,2	2 388,8
<i>Малигни тумор душника и плућа</i>	1 629	1 267	362	814,6	1 486,5	315,5
<i>Малигни тумор дебелог црева</i>	835	521	314	417,6	611,3	273,7
Болести дисајних органа	1 180	794	386	590,1	931,6	336,4
Diabetes mellitus	1 055	470	585	527,6	551,4	509,8
Болести органа за варење	1 014	592	422	507,1	694,6	367,8
Симптоми, знаци неklasификовани на другом месту	1 001	582	419	500,6	682,9	365,2
Несрећни случајеви	344	254	90	172,0	298,0	78,4
<i>Саобраћајни удеси</i>	140	108	32	70,0	126,7	27,9
<i>Падови</i>	78	58	20	39,0	68,1	17,4
<i>Дављења и потапања</i>	15	10	5	7,5	11,7	4,4
<i>Дим, ватра, пламен</i>	16	9	7	8,0	10,6	6,1
<i>Тровања</i>	8	3	5	4,0	3,5	4,4
Самоубиства	296	197	99	148,0	231,1	86,3
Убиства	26	9	17	13,0	10,6	14,8
75 и више година						
Свега	52 400	21 827	30 573	43 445,1	50 543,0	39 486,2
Болести крвотока	35 859	13 774	22 085	29 730,9	31 895,3	28 523,6
<i>Болести крвних судова мозга</i>	10 363	4 006	6 357	8 592,0	9 276,4	8 210,3
<i>Cardiomyopathia</i>	9 585	3 554	6 031	7 947,0	8 229,7	7 789,3
<i>Исхемичне болести срца</i>	6 436	2 644	3 792	5 336,1	6 122,5	4 897,5
<i>Инфаркт мозга</i>	4 704	1 836	2 868	3 900,1	4 251,5	3 704,1
<i>Мождана кап</i>	3 296	1 244	2 052	2 732,7	2 880,6	2 650,2
Тумори	6 090	3 255	2 835	5 049,2	7 537,3	3 661,5
<i>Малигни тумор душника и плућа</i>	928	697	231	769,4	1 614,0	298,3
<i>Малигни тумор дебелог црева</i>	890	465	425	737,9	1 076,8	548,9
Симптоми, знаци неklasификовани на другом месту	2 598	999	1 599	2 154,0	2 313,3	2 065,2
Болести дисајних органа	2 165	1 217	948	1 795,0	2 818,1	1 224,4
Дијабетес меллитус	1 428	486	942	1 184,0	1 125,4	1 216,6
Болести органа за варење	1 383	650	733	1 146,7	1 505,2	946,7
Несрећни случајеви	370	210	160	306,8	486,3	206,6
<i>Саобраћајни удеси</i>	119	85	34	98,7	196,8	43,9
<i>Падови</i>	112	48	64	92,9	111,1	82,7
<i>Дим, ватра, пламен</i>	30	13	17	24,9	30,1	22,0
Самоубиства	271	181	90	224,7	419,1	116,2
Убиства	20	9	11	16,6	20,8	14,2

¹⁰ Стопа на 100 000 становника.

Водећи узроци смрти према старости умрлог лица, 2007.

Болести крвотока, тумори, болести дисајних органа и насилне смрти били су најчешћи узроци смрти у Републици Србији у 2007. години, уколико се изузму недовољно дефинисана стања. Графикон приказује број умрлих лица према водећим узроцима и старости.

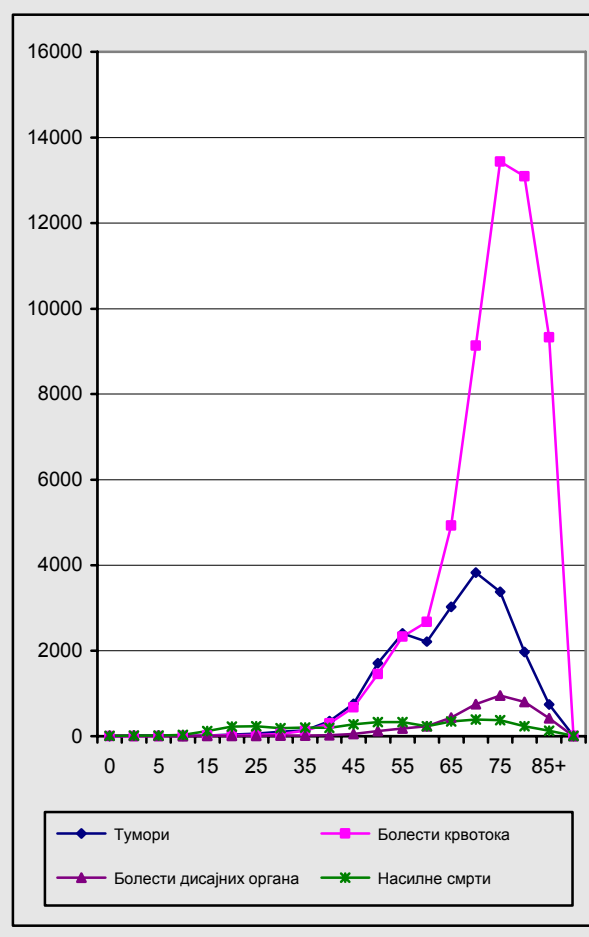
Од наведених узрока, насилне смрти су узрок смрти највећег броја умрлих до 40 година старости, уколико изузмемо одојчад. Несрећни случај узроковао је 50% насилних смрти. Подаци за 2007. годину показују да број умрлих насилном смрћу стално расте у старости 10-39 година, затим благо пада у старости 40-44 године. Шеста деценија живота веома је ризична – број умрлих, као и у другој половини седме деценије, овде је највећи.

Болести крвотока, водећи узрок смрти за целу популацију, првенствено су ризичне за старе (преко 65 година старости). Врх криве која приказује ове болести се у старости 75-79 година пење до вредности 13.434 умрлих лица, а у старости 80-84 године има вредност 13.095. Од свих болести крвотока, највећи број умрлих је услед болести крвних судова мозга (29,4%) и исхемичних болести срца (22,3%).

Тумори, други водећи узрок смрти у целој популацији, највећи број смрти изазвали су у старости између 65 и 79 година. Највећи број умрлих од ове групе обољења је услед малигних тумора плућа (23,0%) и дебелог црева (11,6%). Највећу вредност, 3.831 умрло лице, крива досеже у старости 70-74 године.

Трећи водећи узрок смрти у Републици Србији у 2007. години јесу симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази, неklasификовани на другом месту. Међутим, уколико изузмемо ову, за анализу узрока смрти недовољно прецизну групу, на трећем месту налазе се болести дисајних органа. Највећи број умрлих од ових обољења је услед хроничне болести доњих дисајних путева (64,5%) и запаљења плућа (15,0%). Крива која приказује ова обољења највиша је код старих 70-84 године; врх је у старости 75-79 година (946 умрлих).

Апсолутни број умрлих

Спољни узроци насилних смрти према старости, 2007.

Самоубиства, саобраћајне несреће, падови и убиства били су водећи спољни узроци насилних смрти у Републици Србији у 2007. години. Саобраћајне несреће узроковале су четвртину свих насилних смрти. Графикон приказује број умрлих лица према наведеним спољним узроцима и одређеним групама старости.

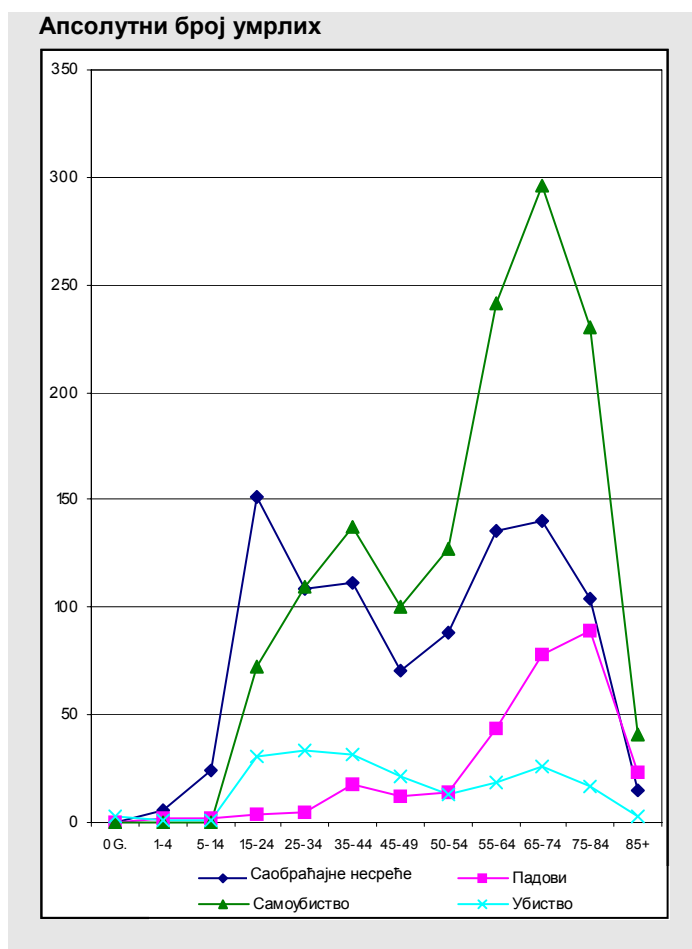
Самоубиства су водећи узрок насилних смрти за целу популацију, а у апсолутном износу, готово половина самоубица старија је од 60 година. Посматрано по петогодишњим старосним групама, лица старости 70-74 године извршила су највише самоубиства (155 случајева).

Саобраћајне несреће су други водећи спољни узрок насилних смрти, првенствено за субпопулације у старости 15-24 године, као и у старости 65-74 године. При томе је сваки десети умрли био из старосне групе 20-24 године. Саобраћајни удеси у којима су погинули путници моторних возила били су највећи вид саобраћајних удеса – 288 путника моторних возила (30,2%) погинула су током 2007. године.

Трећи по рангу спољни узрок насилних смрти у 2007. години чине падови. 2/3 умрлих услед пада припада популацији старој 65 и више година. Врх криве се у старости 65-69 година пење до вредности 44 умрла лица, а у старости 75-79 година има вредност 49. Од регистрованих места пада, најчешћи су били кућа или зграда, као и саобраћајнице, грађевина (фабрика, рудник).

Крива убиства, која су рангирана као четврти спољни узрок насилних смрти, показује два врха, један код младе популације, где је највећи број убијених у старости 20-24 године (22 лица), а други врх код старе популације, где највећи број убијених (16 лица) припада старости 65-69 година.

Пети од седам водећих узрока насилних смрти у 2007. години јесу дављења и потапања, затим следи дим, ватра и пламен и тровања.

Природа повреде код насилних смрти

Дефиниција природе повреде. Према Десетој ревизији Међународне класификације болести, шифра за спољни узрок насилних смрти користи се као примарна шифра за шифрирање појединачних стања морталитета повреда, тровања и неких других последица спољних узрока. Шифра из деветнаесте групе основног узрока смрти (S00-T98) користи се као допунска у циљу идентификације природе повреде, односно *локализације дела тела који је повређен, а чија је повреда довела до смрти проузроковане неким спољним узроком.*

Насилне смрти према спољном узроку смрти и природи повреде, 2007.

Спољни узрок насилних смрти	Свега	Повреде главе, врата, грудног коша и трбуха	Повреде горњих екстремитета	Повреде доњих екстремитета	Посл. уласка страног тела кроз природни отвор	Опекотине и промрзлине	Тровања	Комплик. код интервенција	Друге повреде
Насилне смрти-укупно	3869	1567	19	93	43	114	195	13	1825
Саобраћајни удес	955	663	2	7	-	-	-	-	283
Падови	291	224	2	40	-	-	-	-	25
Дављења и потапања	115	1	-	-	11	-	-	-	103
Дим, ватра, пламен	83	-	-	-	1	61	-	-	21
Тровања	76	3	-	-	-	1	41	-	31
Самоубиства	1354	231	8	-	2	4	55	-	1054
Убиства	200	148	1	-	-	-	-	-	51

Основни узрок смрти, који се уписује у Потврду о смрти, јесте свака болест или повреда која је довела до смрти, или су јој допринеле, као и околности несрећног случаја или насиља услед којих је та повреда настала. Међутим, приликом констатовања смрти и попуњавања Потврде лекари се често не придржавају ове дефиниције, чиме се губе релевантне и потпуне информације, односно често се прецизно не региструју околности насилне смрти или природа повреде. Због тога се дешава да се код шифрирања користи категоризација неодређене локализације (друге повреде), а код исказивања података о природи повреде добија се велики проценат података управо у овој категорији. То је видљиво и у приложеној табели, где се за половину свих насилних смрти заправо не зна природа повреде. Код саобраћајних удеса и убиства природа повреде није прецизно локализована за трећину умрлих, док је тај проценат код умрлих услед дима, ватре/пламена и самоубиства чак 90%, односно 78%.

Повреде главе, врата, грудног коша, трбуха и карлице (S00-S39) најчешће су локализована природа повреде код настрадалих у саобраћајним удесима (69%). Овај податак је важан у смислу заштите човека у моторном возилу приликом судара (свакако да заштитни појасеви могу у знатној мери да заштите главу и врат у удесу). Наведене повреде су најчешће и при падовима, код дављеника (77%), као и код убиства (74%).

Повреде горњих екстремитета (рамена, лака, подлактице и шаке) минорне су, као и повреде доњих екстремитета (кука, бутине, колена потколенице, стопала), осим код падова, где је ова друга повреда регистрована у 14% случајева.

Последице уласка страног тела кроз природни отвор су као природа повреде значајније само код утопљеника (10%), а опекотине и промрзлине су, природно, у 74% случајева присутне код настрадалих у диму, ватри и пламену.

Тровања су у 54% случајева повреда код случајних тровања, односно у 4% случајева код самоубица. Компликације узроковане хируршким и медицинским интервенцијама су код свих насилних смрти крајње минорне (0,3%).

Друге повреде се односе на истовремене повреде више делова тела или неозначеног дела тела (T00-T14), токсично дејство алкохола, а најчешће шифрирани узрок је гушење (T71), и то у 60% случајева.

Међународни преглед и компарација

Око 16 хиљада људи широм света дневно умре услед насиља. Са око 5 милиона смртних случајева сваке године, насилне смрти у структури морталитета на светском нивоу учествују са 9%. Према подацима Светске здравствене организације, годишње у свету услед овог узрока смрти умре око 4,5 милиона одраслог становништва, од чега готово 70% мушкараца. Много више него у ратним операцијама, људи умиру услед убиства, а још више услед самоубиства. Преко 90% насилних смрти дешава се у економски неразвијеним и средње развијеним земљама.

Насилне смрти су узрок сваког десетог смртног случаја, односно просечно око 6% и 12% смрти у западним односно источним деловима Европе¹¹. Оне су биле и јесу водећи узрок смрти код млађег становништва и зато можемо рећи да су главни разлог превремених смрти. При томе је смртност мушкараца услед насиља у неким земљама Источне Европе (земље у транзицији) три до четири пута већа него у другим развијенијим европским регионима.

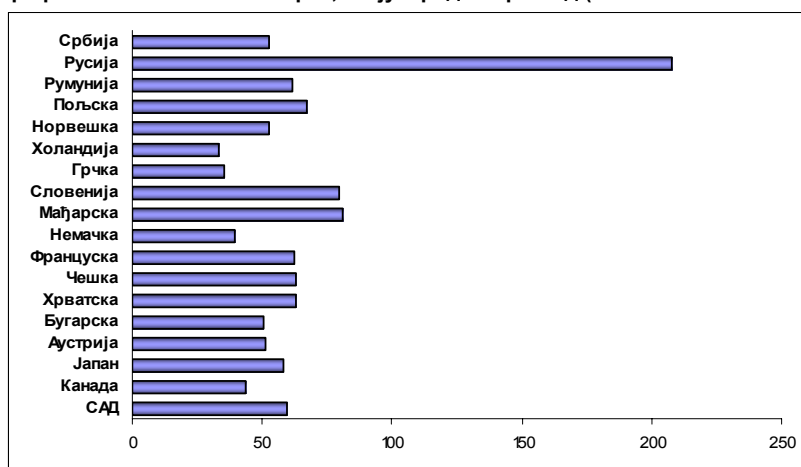
Умрли према спољном узроку насилне смрти, међународни преглед

Земља	Укупно		Несрећни случајеви		Самоубиства		Убиства		Остало	
	апсолутни број	стопа ¹²	апсолутни број	стопа	апсолутн и број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа
САД, 2005	176406	59,9	116118	39,3	32559	11,1	17887	6,1	9842	3,5
Канада, 2004	13941	43,7	8860	27,8	3613	11,4	514	1,6	954	3,0
Јапан, 2006	73112	58,4	38270	30,5	29921	24,0	580	0,5	4341	3,5
Аустрија, 2006	4211	51,3	2520	30,7	1293	15,9	66	0,8	332	4,0
Бугарска, 2004	3880	50,7	2457	32,1	1013	13,2	222	2,9	188	2,5
Хрватска, 2006	2753	62,8	1840	41,9	798	18,3	81	1,9	34	0,8
Чешка, 2005	6376	62,9	4270	42	1564	15,6	96	1,0	446	4,4
Француска, 2005	37808	62,4	24664	40,6	10707	17,8	435	0,7	2002	3,3
Немачка, 2006	32280	39,4	18664	22,8	9765	12,0	484	0,6	3367	4,1
Мађарска, 2005	7990	80,9	5054	50,9	2621	26,8	194	1,9	121	1,2
Словенија, 2006	1590	79,8	889	44,5	529	26,6	13	0,7	159	8,0
Грчка, 2006	3881	35,0	3392	30,6	394	3,6	95	0,9	-	-
Холандија, 2006	5360	32,9	3295	20,2	1524	9,4	128	0,8	413	2,5
Норвешка, 2005	2410	52,3	1801	39	533	11,6	29	0,6	47	1,0
Пољска, 2006	25193	67,3	15758	42	5805	15,6	569	1,5	3061	8,2
Румунија, 2006	13084	61,5	9524	44,8	2721	12,8	496	2,3	343	1,6
Русија, 2006	282785	207,6	42855	31,7	28844	21,1
Србија, 2006	3869	52,9	1942	26,2	1444	19,5	154	2,1	235	3,2
Србија, 2007	3869	52,4	1935	26,2	1354	18,3	200	2,7	380	5,1

Извор: Demographic Yearbook 2006, UN.

Према подацима у табели, у земљама Европе (без Русије) у просеку је на 100 хиљада становника 57 људи умирало услед насилних смрти, што је приближно вредности појаве и у САД и Јапану. Тај податак ремети вредност стопе за Русију, која је готово четири пута виша од наведеног просека, а вредности стопе изнад просечне имале су и остале земље Источне Европе и поједине земље Балкана. Србија спада у ред земаља са исподпросечном вредности стопе умирања услед насиља.

Граф. 3. Стопе насилних смрти, међународни преглед (на 100.000 становника)

¹¹ WHO, The World Health Report 2002.

¹² Стопа на 100 000 становника

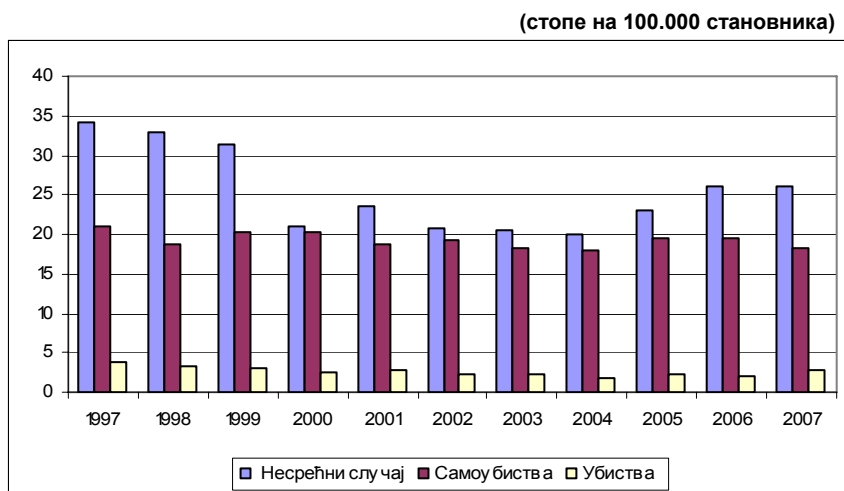

НЕСРЕЋНИ СЛУЧАЈЕВИ

Несрећни случајеви – задеси, обухватају више спољних узрока смрти. То су на првом месту саобраћајне несреће, падови, излагање механичким силама, дављење и потапање, излагање диму, ватри, пламену, електричној струји, високим температурама, природним силама, као и случајна тровања отровним супстанцама. Несрећни случајеви су са преко 50% учешћа најфреквентнија група насилних смрти и код њих постоји велика могућност превенције, пошто су далеко најбројнији саобраћајни удеси. При том је превенција несрећних случајева чак много важнија него лечење повређених. Наиме, код овог узрока смрти размак између догађаја који је узрок насилне смрти и самог фаталног исхода повређивања веома је мали, а повреда често толико тешка да лечење не успева да спречи смртни исход.

У односу на порекло насилне смрти, задеси су у целом посматраном периоду у Србији били водећи узрок умирања (граф. 4.), јер је у просеку 26 особа на 100 хиљада становника умрло на овај начин, што је за 7 више од просечне вредности стопе самоубиства, односно чак за 23 више од просечне вредности стопе убиства. У 2007. години несрећни случај био је рангиран као 12. водећи узрок смрти у нашој земљи, а код умрлих у старости 15-39 година био је на првом месту.

Граф. 4. Умрли у Србији услед несрећног случаја, самоубиства и убиства, 1997 – 2007.

Специфичне стопе смртности према старости и спољном узроку несрећног случаја, 2007.

Саобраћајни удеси, падови, дављења и потапања и дим, ватра и пламен били су водећи спољни узроци смрти услед несрећног случаја у Републици Србији у 2007. години. Графикон приказује специфичне стопе смртности према наведеним спољним узроцима и одређеним групама старости.

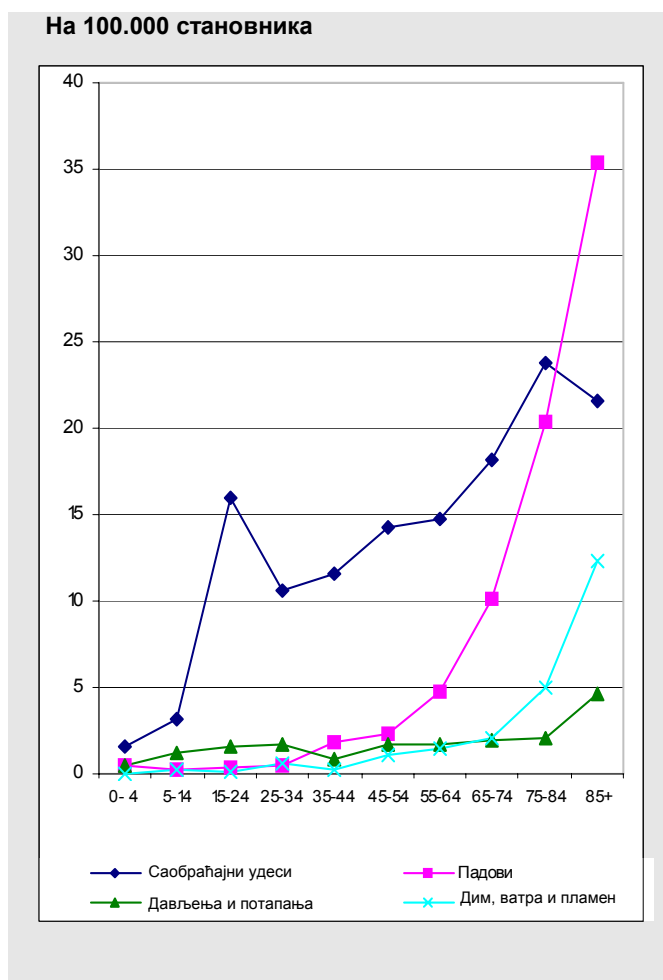
Саобраћајни удеси су водећи спољни узрок несрећних случајева за целу популацију, али у апсолутном износу, првенствено за субпопулације старости 45-54 године, као и у старости 15-24 године. Међутим, релативне вредности указују на то да је, у односу на број становника одређене старости, највећи број настрадалих услед овог узрока из групе 75-84 године (вредност стопе је 23,8), као и из групе 85 и више година (22 настрадала у односу на сто хиљада становника те старости). То значи да је саобраћајни удес врло висок фактор ризика за најстарију популацију, без обзира на мали број настрадалих.

Саобраћајни удеси у којима су повређени путници моторних возила били су најбројнији: 288 путника моторних возила (23% у старости 15-24 године, 20% у старости 45-54 године) погинула су током 2007. године. Затим следе пешаци: 179 пешака (55% у старости 65 и више година) изгубило је такође животе у саобраћајним удесима.

Други водећи спољни узрок несрећног случаја јесу падови. Највећа стопа смртности услед падова забележена је код популације преко 65 година старости (14,9). Врх графика се у старости 75-84 године пење до вредности 20, а у старости преко 85 година има вредност чак 35. Од регистрованих места пада, најчешћи су били кућа или стан (50%) и саобраћајнице (10%), а кад је реч о активности лица у тренутку када се несрећни случај десио, падови су се дешавали углавном у слободно време.

Задесна дављења и потапања представљају трећи водећи спољни узрок смрти услед несрећног случаја у целој популацији, а највећи број смрти изазвали су у старости 45-54 и 25-34 године. Највеће стопе смртности биле су код популације преко 65 година старости, а графикон досеже врх у старости 60-65 година (4,6 умрлих на сто хиљада становника). Најчешће је у питању, осим поново великог броја умрлих услед неозначеног начина дављења, о дављењу за време боравка у природи (река, језеро, море).

Дим, ватра и пламен јесу узрок смрти у 83 случаја, од чега је сваки четврти умрли у старости 75-84 године. Највећа релативна вредност смртности је у старости преко 85 година, што се види и у графикону. У више од половине случајева место догађаја је кућа или стан, а случајеви су се дешавали углавном у слободно време.

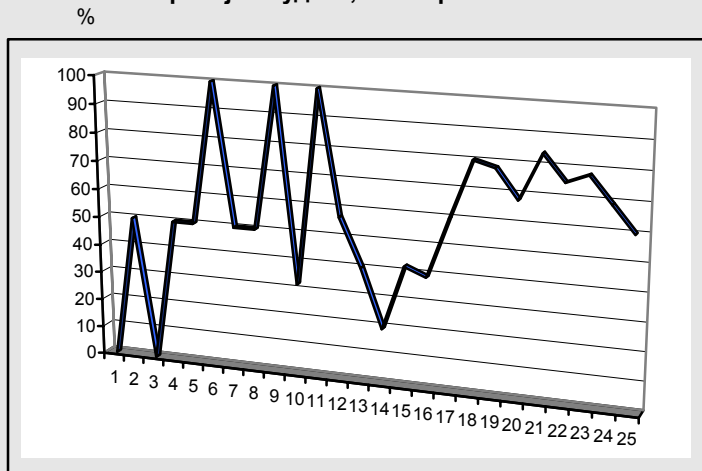
ДЕЦА И ОМЛАДИНА

За децу и омладину старости 0-24 године насилне смрти су *водећи узрок смрти* и од њега је у Србији 2007. године умрло 406 лица те старости, односно свако треће лице. При томе је две трећине насилно умрлих настрадао несрећним случајем, најчешће услед саобраћајног удеса. Затим следе, у много мањем броју, дављење и потапање, као и тровање. Највише деце и омладине умрле несрећним случајем било је у граду Београду (19,7%) и Јужнобачком управном округу (11%).

Умрли услед несрећног случаја, старости 0-24 године, према спољном узроку, 2007.

Старост	Број становника	Укупно умрли	Умрли несрећним случајем	Саобраћајни удеси	Падови	Излагање механ. силама	Дављења и потапања	Дим, ватра, пламен	Тровања	Сви остали узроци
Одојчад	69100	484	3	-	-	-	-	-	-	3
1-24 г.	2020532	761	264	181	8	6	26	3	11	29
1	71085	35	2	1	1	-	-	-	-	-
2	74889	15	-	-	-	-	-	-	-	-
3	78393	18	8	4	1	1	2	-	-	-
4	78502	11	2	1	-	-	-	-	-	1
5	77024	12	2	2	-	-	-	-	-	-
6	73393	10	2	1	-	-	-	1	-	-
7	70422	11	6	3	-	-	1	1	-	1
8	71033	11	2	2	-	-	-	-	-	-
9	73490	11	3	2	-	-	-	-	-	1
10	76516	7	3	1	1	-	1	-	-	-
11	80321	11	5	5	-	-	-	-	-	-
12	82153	15	7	4	-	-	1	-	-	2
13	82755	14	5	1	1	-	2	-	-	1
14	83682	19	7	3	-	-	4	-	-	-
15	85455	24	5	2	1	-	1	-	-	1
16	87070	26	12	7	-	-	4	-	-	1
17	87612	42	20	16	-	-	4	-	-	-
18	91139	50	24	19	1	-	1	-	-	3
19	95056	53	25	17	-	2	1	-	1	4
20	96122	56	19	16	-	-	-	-	1	2
21	97570	70	23	17	-	-	2	-	1	3
22	100968	77	31	24	1	1	-	-	3	2
23	103233	78	25	17	1	1	-	-	2	4
24 г.	102649	85	26	16	-	1	2	1	3	3

Граф. 5. Структура деце и омладине умрле услед саобраћајних удеса, по старости

Прекомерна хладноћа у природи, односно удеси који угрожавају дисање, били су спољни узроци смрти умрле одојчади. У осталим старостима (осим деце старости 13 и 14 година) једини или главни узрок насилне смрти били су саобраћајни удеси.

СТАРО СТАНОВНИШТВО

Број несрећним случајем настрадаог старог становништва расте у свакој старијој петогодишњој групи, у апсолутном износу до 79. године, а релативно (вредност стопе) све до 94. године. Како показују подаци у табели, специфична стопа смртности услед несрећног случаја¹³ у старости 55 и више година знатно је виша од опште стопе умирања услед овог узрока смрти, која је у 2007. години износила 26,2 на 100.000 становника.

Умрли у Србији услед несрећног случаја, старости 55 година и више, према спољном узроку, 2007.

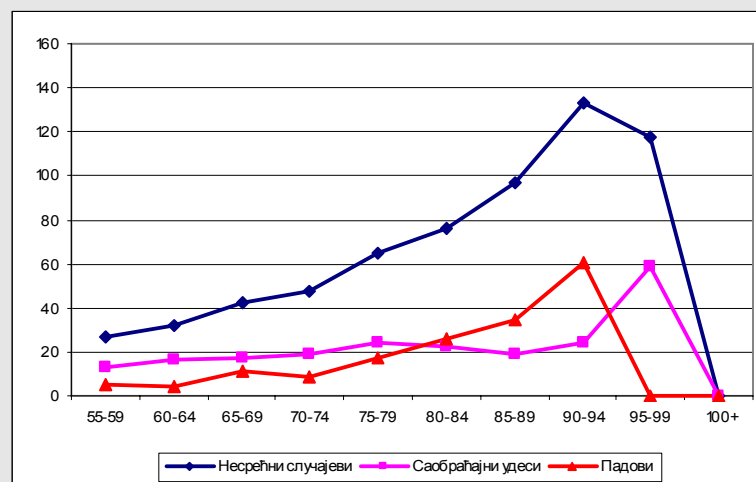
Старост	Број становника	Укупно умрли	Умрли несрећним случајем		Саобраћајни удеси	Падови	Излагање механ. силама	Дављења и потапања	Дим, ватра, пламен	Тровања	Сви остали узроци
			апсолутни број	стопе на 100.000 становника							
55-59	552830	6303	150	27,1	74	27	6	9	8	1	25
60-64	368236	6351	117	31,8	62	17	6	7	6	-	19
65-69	389709	10445	164	42,1	69	44	2	8	5	4	32
70-74	379415	16746	180	47,4	71	34	9	7	11	4	44
75-79	285337	21322	186	65,2	70	49	4	7	8	5	43
80-84	151810	18682	115	75,8	34	40	4	2	14	1	20
85-89	52537	8968	51	97,1	10	18	3	3	6	3	8
90-94	8238	2455	11	133,5	2	5	-	-	2	-	2
95-99	3403	832	4	117,5	2	-	-	-	-	-	2
100+	855	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55+	2192370	92181	978	44,6	394	234	34	43	60	18	195
65+	1271304	79527	711	55,9	258	190	22	27	46	17	151
75+	502180	52336	367	73,1	118	112	11	12	30	9	75

У старости преко 64 године вредност ове специфичне стопе већа је два пута, а у старости преко 74 године готово три пута у односу на просек за све старосне групе. Најчешћи спољни узроци несрећног случаја старог становништва Србије мењају се са порастом старости умрлих. Подаци по петогодишњим старосним групама исказани у табели показују да је саобраћајни удес најчешћи узрок смрти у старостима до 79 година, док су у старостима 80-94 године приоритетни падови, као и смрт у пожару (дим, ватра, пламен).

Повреда мозга, вишеструке неозначене повреде, фрактура лобање и фрактура бутне кости најчешћи су узроци смрти међу настрадалима старијим од 64 године.

Граф. 6. Специфичне стопе смртности старог становништва према спољном узроку смрти и старости

Стопе на 100.000

¹³ Број умрлих лица услед несрећног случаја одређене старости у односу на сто хиљада становника референтне старости.

Несрећни случајеви и специфичне стопе смртности према полу и старости, 1997 – 2007.

Податак о специфичним стопама смртности услед несрећних случаја публикује се сваке године у публикацији *Демографска статистика* – према полу и стандардним старосним групама. Вредности стопа појединих старосних група према овом узроку смрти у сваком случају одређене су како апсолутном вредношћу броја умрлих тих старости, тако и бројем становника исте старости, у години посматрања. То значи да је, без обзира на то што наведене специфичне стопе смртности имају највећу вредност у старостима 75 и више година, учешће становништва ове групе старости у укупном становништву готово најмање (6,8%).

Несрећни случајеви и специфичне стопе смртности према полу и старости, 1997 – 2007.

		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Свега	мушкарци	26,8	34,0	32,4	21,4	24,3	20,1	20,7	20,0	23,1	26,2	26,2
	жене	40,1	52,1	49,1	33,2	36,2	30,0	31,0	31,0	36,5	39,1	40,6
0-4 г.	мушкарци	13,7	16,9	16,7	10,2	13,1	10,7	11,1	9,7	10,4	14,0	12,6
	жене	8,2	8,0	8,3	12,7	8,1	7,6	6,3	10,9	5,1	4,6	5,7
5-14	мушкарци	3,3	7,9	5,4	9,5	9,7	3,4	6,1	1,1	2,2	5,4	2,2
	жене	7,2	10,6	8,8	9,0	10,7	8,6	8,3	7,3	7,4	6,3	5,8
15 - 24	мушкарци	4,4	6,8	6,0	3,8	4,3	6,1	3,2	3,0	2,9	4,7	5,1
	жене	31,2	45,8	41,5	28,9	27,4	21,1	18,4	22,1	27,4	28,7	37,2
25 - 34	мушкарци	8,5	11,4	10,3	8,6	10,6	6,1	3,7	6,0	6,9	10,0	6,5
	жене	34,4	43,9	40,6	28,4	33,6	26,1	23,0	23,8	28,2	35,4	35,8
35 - 44	мушкарци	6,8	8,5	5,8	5,8	6,3	3,0	5,1	4,0	4,8	6,9	4,0
	жене	41,6	54,0	44,2	33,4	38,1	28,0	28,0	31,4	28,9	30,9	33,4
45 - 54	мушкарци	10,8	12,2	10,4	3,4	7,7	3,7	5,9	4,2	4,6	5,7	5,8
	жене	51,3	60,3	57,7	35,4	42,0	32,5	34,1	37,9	46,3	46,3	41,3
55 - 64	мушкарци	13,8	10,9	14,4	6,7	8,2	7,5	6,3	5,4	7,2	9,7	12,0
	жене	67,5	66,8	62,0	39,9	41,1	41,0	43,3	36,6	47,6	50,0	47,6
65 - 74	мушкарци	14,5	17,2	14,6	11,1	11,5	7,5	11,8	10,7	10,1	11,5	12,0
	жене	78,4	84,4	85,8	52,2	54,0	49,3	56,4	49,3	64,5	63,8	74,6
75 и више г.	мушкарци	30,5	31,1	30,4	19,2	20,1	17,0	19,3	15,7	21,5	24,9	21,0
	жене	87,2	137,7	141,0	89,7	97,8	82,0	93,0	79,4	91,9	108,7	105,3
	жене	61,6	75,7	82,6	39,6	62,4	63,2	55,6	49,2	41,2	59,3	52,3

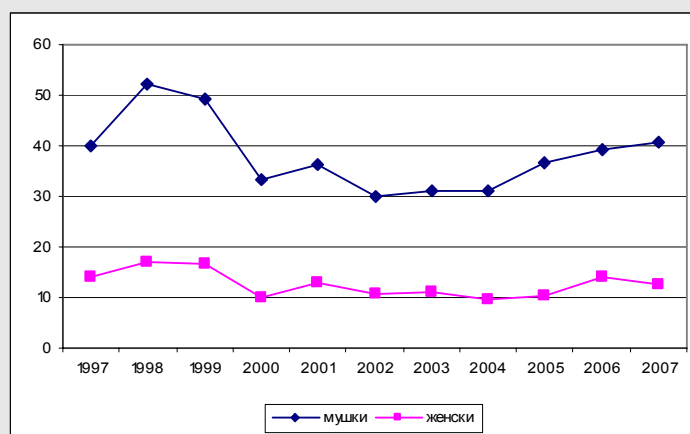
Подаци у табели и графикон илуструју кретање вредности овог специфичног индикатора по полу у посматраном периоду. Крива показује пад до 2001. године, за оба пола, стагнацију следеће три године, а затим поново расте, оштрије код мушкараца.

Ако посматрамо ове вредности по старости и полу, приметимо да је у 2002. години, у односу на 1997, дошло до пада стопе код свих старосних група, осим у старости 5-14 година.

У односу на 2002, у 2007. години стопе су више у свим старостима, осим код деце. Највећи раст десио се код мушкараца у старости 15-24 и жена у старости 45-64 године.

Граф. 7. Специфичне стопе смртности услед несрећног случаја према полу, 1997-2007.

На 100.000 становника

Спољни узрок несрећног случаја, 1997 – 2007.

У целом посматраном периоду водећи спољни узрок смрти услед несрећног случаја били су саобраћајни удеси. Као што показује графикон, крива има осцилације – врхови су остварени у 1998. години (вредност стопе била је 13,0), у 2001. години (12,2/100.000 становника) и у последње две године посматрања.

Сходно квалитету шифрирања спољних узрока смрти у Потврди о смрти, учешће групе „Други саобраћајни удеси на земљи“ је дуги низ година (до 2005. г.) било највеће. Кретало се од 50% па чак до преко 70%. На другом месту били су „Други саобраћајни удеси“, са учешћем од 9% до 27%, а тек на трећем месту су умрли из групе „Путници моторних возила повређени у саобраћајним удесима“. Учешће ове групе је у последње три године посматрања у распону од 20-30%, што говори посредно и о побољшању шифрирања спољних узрока смрти.

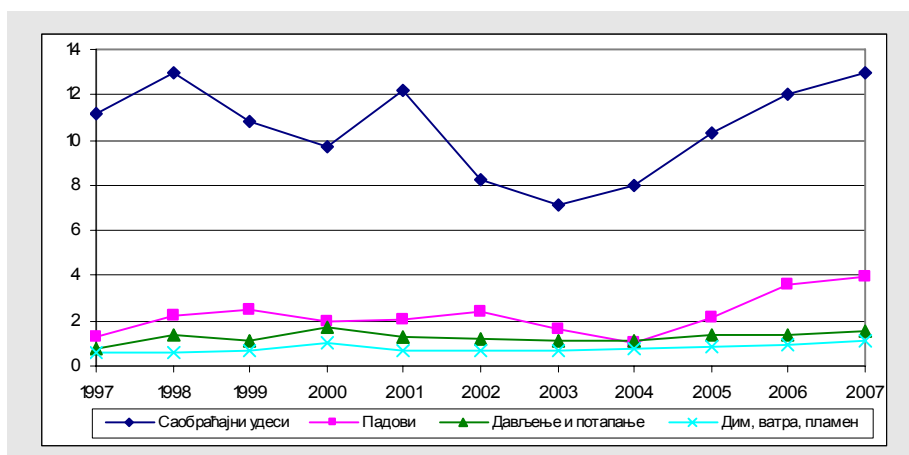
Број регистрованих смртних случајева услед случајног пада такође је осцилирао у посматраном времену, с тим што је у последње три године константно растао. Стопа је имала највеће вредности у 1999, а затим у 2006/2007. години. Учешће овог узрока смрти у укупном броју умрлих услед несрећног случаја кретало се од 5% у 1997. до 15% у 2007. години.

Просечан број умрлих услед давлeња или потапања (98) за цели период показује да овај узрок смрти није толико ризичан за становништво као претходни. На сто хиљада становника, највећи број умрлих задесио се 2000. (1,7) и 2007. године (1,6). Учешће у структури умрлих несрећним случајем кретало се од 3% до 8%.

Дим, ватра и пламен однели су у посматраном периоду 669 живота, просечно 61 живот годишње. Релативне вредности овог показатеља у посматраном периоду нису премашиле 1/100.000 становника, а учешће у несрећним случајевима умрлих услед излагања ватри и високим температурама кретало се од 2% до 4%.

Граф. 7. Специфичне стопе смртности према спољном узроку несрећног случаја, 1997-2007.

Стопе на 100.000 становника

Спољни узрок несрећног случаја, 1997 – 2007.

		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Укупно	мушки	2667	2575	2446	1608	1826	1506	1551	1496	1717	1942	1935
	женски	1980	1920	1801	1215	1321	1095	1126	1125	1320	1409	1458
Пешаци повређени у саобраћајним удесима /V01-V09/	мушки	123	97	75	69	71	41	51	48	111	150	179
	женски	71	67	47	49	42	26	34	34	66	95	119
Бициклисти и возачи мотоцикла повређени у саобраћајним удесима /V10-V29/	мушки	52	30	28	20	29	15	17	14	45	55	60
	женски	27	38	37	25	19	15	13	19	74	88	113
Путници моторних возила повређени у саобраћајним удесима /V30-V79/	мушки	26	29	36	21	14	15	12	16	66	77	106
	женски	1	9	1	4	5	-	1	3	8	11	7
Други саобраћајни удеси на земљи /V80-V89/	мушки	181	96	87	65	91	43	50	36	160	246	288
	женски	146	69	63	53	66	35	41	26	124	183	225
Удес на води /V90-V94/	мушки	35	27	24	12	25	8	9	10	36	63	63
	женски	565	488	429	433	580	411	365	435	249	172	141
Удес у ваздушном саобраћају /V95-V97/	мушки	410	394	335	342	457	324	283	350	205	141	122
	женски	155	94	94	91	123	87	82	85	44	31	19
Други саобраћајни удеси /V98-V99/	мушки	1	-	-	1	2	-	1	2	3	1	2
	женски	1	-	-	1	1	-	1	2	2	1	2
Други саобраћајни удеси /V98-V99/	мушки	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	женски	2	-	3	1	-	-	3	-	-	1	1
Други саобраћајни удеси /V98-V99/	мушки	2	-	3	1	-	-	3	-	-	1	-
	женски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Други саобраћајни удеси /V98-V99/	мушки	210	265	187	136	153	111	49	53	171	231	231
	женски	156	194	140	106	120	84	36	36	129	177	172
Падови /W00-W19/	мушки	54	71	47	30	33	27	13	17	42	54	59
	женски	134	170	191	148	153	181	123	76	159	269	291
Излагање механичким силама /W20-W64/	мушки	84	93	94	85	76	94	60	31	115	179	193
	женски	50	77	97	63	77	87	63	45	44	90	98
Дављење и потапање /W65-W74/	мушки	43	29	40	38	33	27	18	11	57	70	73
	женски	39	24	32	31	30	25	14	9	49	58	60
Електрична струја, зрачење, превисоке температуре /W85-W99/	мушки	4	5	8	7	3	2	4	2	8	12	13
	женски	81	106	85	127	96	93	84	85	102	104	115
Дим, ватра, пламен /X00-X09/	мушки	65	89	64	90	70	72	66	68	76	83	92
	женски	16	17	21	37	26	21	18	17	26	21	23
Случајна тровања отровним супстанцама /X40-X49/	мушки	53	47	43	37	43	38	45	37	43	52	38
	женски	44	39	36	35	40	32	39	29	38	43	31
Компликације услед медицинског и хируршког лечења /Y40-Y84/	мушки	9	8	7	2	3	6	6	8	5	9	7
	женски	61	48	53	75	52	54	49	55	66	73	83
Остало /W75-W84, X10-X29, X50-X54, X57-X59, Y85-Y86/	мушки	32	30	30	45	34	29	26	35	38	43	47
	женски	29	18	23	30	18	25	23	20	28	30	36
Остало /W75-W84, X10-X29, X50-X54, X57-X59, Y85-Y86/	мушки	38	34	39	40	55	50	79	52	62	50	25
	женски	29	25	23	35	39	38	56	37	42	38	15
Остало /W75-W84, X10-X29, X50-X54, X57-X59, Y85-Y86/	мушки	9	9	16	5	16	12	23	15	20	12	10
	женски	46	72	43	47	56	30	46	34	70	64	76
Остало /W75-W84, X10-X29, X50-X54, X57-X59, Y85-Y86/	мушки	36	57	35	35	32	23	29	27	58	39	61
	женски	10	15	8	12	24	7	17	7	12	25	15
Остало /W75-W84, X10-X29, X50-X54, X57-X59, Y85-Y86/	мушки	83	33	27	17	26	33	33	21	-	-	-
	женски	53	25	18	9	17	17	21	16	-	-	-
Остало /W75-W84, X10-X29, X50-X54, X57-X59, Y85-Y86/	мушки	30	8	9	8	9	16	12	5	-	-	-
	женски	1019	1052	1107	349	398	379	542	532	390	371	279
Остало /W75-W84, X10-X29, X50-X54, X57-X59, Y85-Y86/	мушки	786	785	845	277	284	281	405	409	312	251	213
	женски	233	267	262	72	114	98	137	123	78	120	66

Пол, старост, месец смрти и спољни узрок несрећног случаја

Пол. Према подацима за 2007. годину, у Србији је 75% умрлих услед несрећног случаја мушког пола (75,8% у централној Србији, 74,3% у АП Војводини). Код водећег спољног узрока – саобраћајних несрећа, удео је још већи. Чак су 78% погинулих у саобраћајним несрећама мушкарци, а полна структура не разликује се знатно ни код других спољних узрока. Највећи је удео умрлих мушких лица код дављења и потапања, а најмањи код настрадалих у диму, ватри, пламену.

Овакав однос полова код умрлих несрећним случајем могао би се вероватно објаснити првенствено социо-економским факторима, јер су мушкарци више изложени несрећним случајевима зато што се у већој мери баве ризичнијим занимањима. Такође је већи број мушких возача, било да је реч о професионалним возачима или аматерима.

Умрли у Србији услед несрећног случаја, према старости, полу и спољном узроку, 2007.

Старост и пол	Укупно	Саобраћајни удеси	Падови	Дављења и потапања	Дим, ватра, пламен	Тровања	Сви остали узроци	% мушк. код свих неср. сл.
Свега	1935	955	291	115	83	76	415	75,3
Испод 5 г.	15	6	2	2	-	-	5	73,3
5 – 14	42	24	2	9	2	-	5	54,8
15 – 24	210	151	4	15	1	11	28	85,7
25 – 34	205	109	5	18	6	35	32	90,2
35 – 44	187	111	18	8	2	8	40	85,0
45 – 54	295	159	26	19	12	4	75	76,9
55 – 64	267	136	44	16	14	1	56	78,3
65 – 74	344	140	78	15	16	8	87	73,8
75 и више г. и неп.	370	119	112	13	30	9	87	56,6
Мушко	1458	746	193	92	47	61	319	
Женско	477	209	98	23	36	15	96	
% мушког	75,3	78,1	66,3	80,0	56,6	80,3	76,9	

Старост. Структура умрлих несрећним случајем према старости за 2007. годину у Републици Србији указује на то да су неке старосне групе више изложене ризику умирања услед ових спољних узрока смрти него друге. Угрожена је средовечна генерација (45-64 године) јер готово 30% умрлих припада овој старосној групи. Унутар ове групе, много је више умрлих мушког пола – 78% (ова генерација је економски активна, што повећава излагање ризику од умирања несрећним случајем). Међутим, осим средовечног становништва, ризик је највећи за стару популацију: 37% умрлих несрећним случајем старије је од 65 година (18% у старости 65-74 године). Код старијих од 65 година, 65% умрлих било је мушког пола.

Регионално посматрано¹⁴, у централној Србији је проценат умрлих из ове групе узрока смрти за 10% већи код старе популације него код средовечне, док је у АП Војводини учешће обе групе готово једнако.

Уколико посматрамо старост умрлих и спољни узрок несрећног случаја, услед саобраћајних удеса највише је умрлих у групама старости 45-54 (17%) и 15-24 године (16%). Код средовечног становништва, умрлих мушког пола било је 72%, а код младих чак 83%.

Услед падова умрло је највише лица старијих од 65 година, чак 65% (56% мушкараца наведене старости). Услед дављења и потапања 17% умрлих је у старости 45-54 године и 24% у старости 65 и више година. У обе групе двоструко више је настрадало мушкараца.

Месец смрти. Месец смрти може указати на сезоналност појаве, уколико су присутни „шпицеви“ у одређеним месецима, односно сезонама. Код умрлих услед несрећног случаја таквих значајних одступања нема. Ипак, можемо приметити да је у летњим месецима нешто већи број погинулих: укупно умрлих несрећним случајем и умрлих услед саобраћајних удеса било је највише у јулу (11%), а погинулих услед пада највише је у јуну. Фактор сезоналности присутан је једино код умрлих услед дављења и потапања, што је и логично јер је лети главна сезона купања.

¹⁴ Демографска статистика 2007, табела 4-16.

Умрли у Србији услед несрећног случаја, према месецу смрти и спољном узроку, 2007.

Месец смрти	Укупно	Саобраћајни удеси	Падови	Дављења и потапања	Дим, ватра, пламен	Тровања	Сви остали узроци
Свега	1935	955	291	115	83	76	415
Јануар	144	70	20	6	10	7	31
Фебруар	132	75	14	4	6	6	27
Март	141	72	21	4	9	6	29
Први квартал	417	217	55	14	25	19	87
Април	155	70	22	6	3	12	42
Мај	150	84	24	7	6	9	20
Јуни	168	76	31	21	2	3	35
Други квартал	473	230	77	34	11	24	97
Јули	221	108	27	35	5	4	42
Август	187	99	30	12	6	4	36
Септембар	147	76	29	2	4	4	32
Трећи квартал	555	283	86	49	15	12	110
Октобар	170	88	29	2	8	7	36
Новембар	160	75	25	13	9	5	33
Децембар	160	62	19	3	15	9	52
Четврти квартал	490	225	73	18	32	21	121
Дневни годишњи просек	5,3	2,6	0,8	0,3	0,2	0,2	1,1

Дневни годишњи просек¹⁵ указује да је у току једног дана највише умрлих у 2007. години било услед саобраћајних удеса – у просеку је троје људи дневно гинуло у саобраћајним несрећама,

Дан у недељи. Осим годишњих доба, на фреквенцију умрлих услед несрећног случаја утичу и дани у недељи. Подаци у табели требало би да показују правилност да услед несрећног случаја људи највише умиру викендом (повећана мобилност, слободно време и др.). Међутим, ова правилност се не уочава. Можда је разлог велико учешће непознатог, а можда је начин савременог живота и рада у нашој земљи поништио социолошке факторе ризика настанка несрећних случајева. Дневни недељни просек показује просечан дневни број умрлих услед несрећног случаја у току недеље за године посматрања.

Умрли услед несрећног случаја, према дану у недељи догађаја који је изазвао смрт

Дан у недељи	1997	2002	2007
Свега	2667	1212	1865
Понедељак	360	165	257
Уторак	291	186	253
Среда	328	196	241
Четвртак	309	148	260
Петак	336	164	293
Субота	353	178	288
Недеља	335	175	273
Непознато	355	294	70
Дневни недељни просек	330	173	266

За анализу је значајно посматрати разлике које се јављају за сваки случај између времена догађаја који је изазвао насилну смрт и времена смрти, у овом случају месеца. На пример, према подацима за 2007. годину, код 57 умрлих услед саобраћајног удеса (6%) постоји разлика између ова два временска момента. У већини случајева разлика је један месец, али код неколико случајева присутан је и дужи размак – 2 или чак 4 месеца. Код умрлих услед пада разлика се појављује у 45 случајева (16%). Већином су то такође један или два месеца, а једно лице умрло је девет месеци након несрећног случаја. Код умрлих услед дављења и потапања разлика је присутна само у једном случају. Разлике између ова два временска момента указују на то да су ова лица била неуспешно лечена.

¹⁵ Дневни годишњи просек представља просечан број умрлих у једном дану у години посматрања.

Активност умрлих лица у време дешавања несрећног случаја, место догађања и занимање умрлих лица

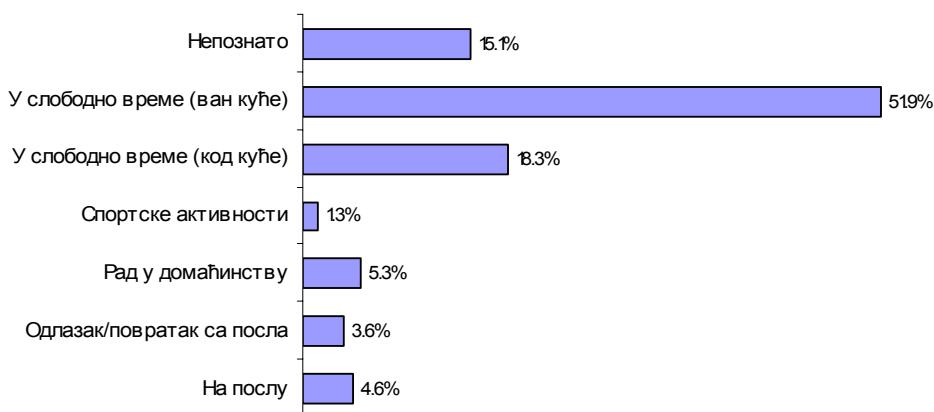
Преко две трећине свих несрећних случајева дешава се у слободно време (искључујући спортске активности), а половина њих на саобраћајницама.

Сазнање о активности умрлог лица у време када се десио догађај који је у крајњем довео до насилне смрти може бити веома важан за моделирање програма превенције несрећних случајева.

Преко две трећине свих несрећних случајева у Србији дешава се у слободно време (искључујући спортске активности), док су рад у домаћинству и рад на плаћеном радном месту активности које су узроковале око 5% несрећних случајева. Спортске активности биле су најмање ризичне – узроковале су свега 1% смртних случајева.

Најчешћа активност коју је умрли обављао у тренутку дешавања несрећног случаја варира у односу на старост умрлог лица. За децу до петнаест година најризичније су биле активности у вези са игром, односно слободно време – чак 88% случајева (и то ван куће чак 66% случајева) десило се током игре, док је у 5% случајева то била спортска активност. У великом проценту (81%), активности у слободном времену узроковале су несрећне случајеве са смртним исходом и код омладине (15-24 године), и то већином ван куће (72%), док је у 3% случајева то била активност на плаћеном радном месту. И за умрле старе 65 и више година активности у слободно време биле су најризичније (у 70% смртних случајева, с тим да се 28% случајева десило код куће), док је у 7% случајева то био рад у домаћинству.

Граф. 8. Структура умрлих у Србији услед несрећног случаја, према активности у тренутку несрећног случаја, 2006. и 2007.

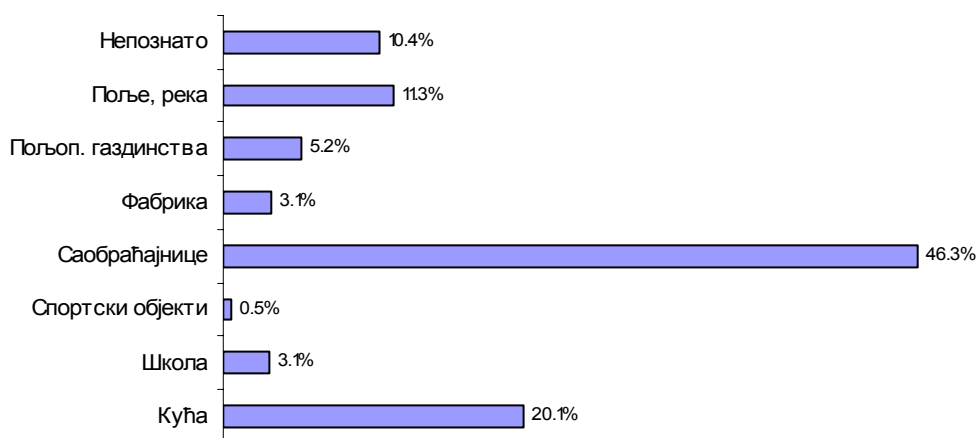

Саобраћајнице су најчешће место несрећних случајева са смртним исходом за све узрасте – готово половина умрлих настрадала је на саобраћајницама. Двоструко мање умрлих настрадало је код куће или у стану, а тек сваки десети на пољу, планини, реци, језеру или мору.

Поред саобраћајница, као најризичнија места за децу до 14 година старости показале су се реке и језера, као и кућа – оба места учествују са истим процентом, 18% настрадалих. И за омладину су ово најризичнија места, с тим да је „на отвореном“ (планина, река) настрадало око 13% лица ове старости, а код куће упола мање (7%).

Међутим, за настрадалу стару популацију готово подједнако су биле ризичне и саобраћајнице (34% случајева) и кућа (31% случајева). Сваки десети случај десио се „на отвореном“, а 7% лица страдало је на пољопривредним газдинствима.

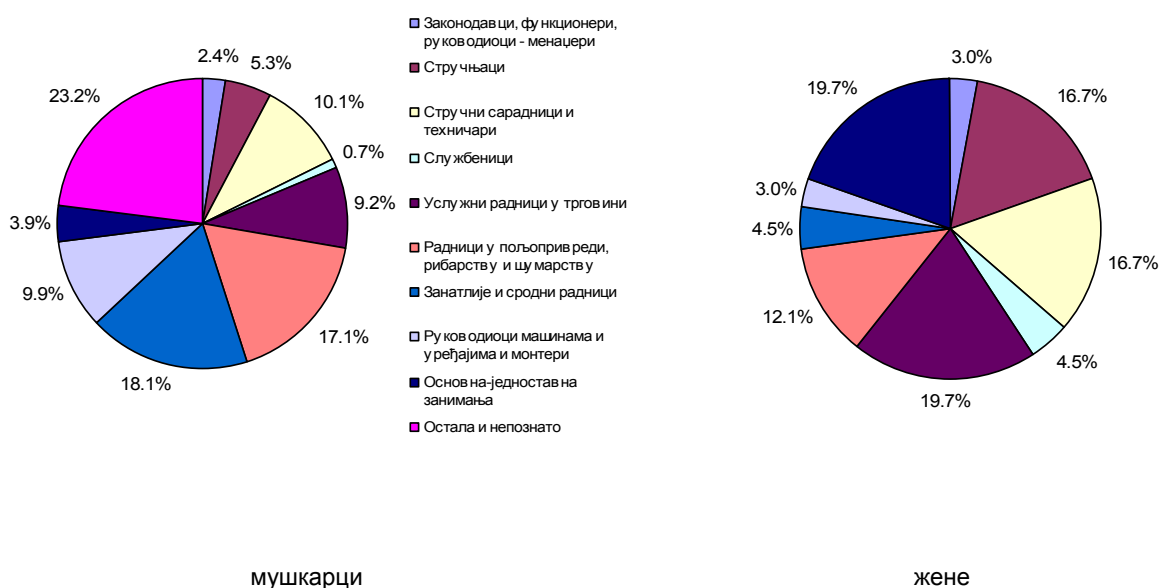
Граф. 9. Структура умрлих у Србији услед несрећног случаја, према месту где се случај десио, 2006-2007.

Занимање активних лица умрлих услед несрећног случаја. Структура умрлих услед несрећног случаја према активности показује да је око половина мушкараца припадало категорији активних лица, а затим следе пензионери. Код умрлих мушкараца чије је занимање познато, најзаступљенија занимања су радници у пољопривреди/рибарству/шумарству и занатлије и сродни радници.

Код жена настрадалих несрећним случајем најчешће су у питању пензионерке (47%), док је активних жена било двоструко мање. У структури активних жена које обављају занимање највише је било услужних радница у трговини (20%), а затим подједнако стручњака и стручних сарадника и техничара.

Граф. 10. Структура умрлих активних лица у Србији услед несрећног случаја, према полу и занимању, 2007.

Међународни преглед и компарација

Кретање апсолутног броја умрлих и стопа умирања услед несрећног случаја различити су у развијеним земљама и земљама у развоју. Тако је у земљама у развоју вредност показатеља везаних за саобраћајне удесе у паду, док је у земљама у развоју, у којима број возила расте брже од потребне инфраструктурне подршке (саобраћајнице, законска регулатива и институционална подршка), број фаталних несрећа у порасту.

Надаље, број смртних случајева услед пада је у развијеним земљама западне Европе у порасту, и то вероватно захваљујући процесу демографског старења становништва. С друге стране, тровање је, према неким студијама¹⁶, најчешће везано за популацију деце и доступност опасних хемијских супстанци деци у кући. Око 23 хиљаде деце у свету сваке године гине несрећним случајевима (ненамерно) као резултат тровања или коришћења дрога.

Умрли према спољном узроку несрећног случаја, међународни преглед

Земља	Укупно		Саобраћајни удеси		Падови		Дављења и потапања		Дим, ватра, пламен		Тровања	
	апсолутни број	стопа ¹⁷	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа
САД, 2005	116118	39,3	47717	16,2	19656	6,7	3582	1,2	3197	1,1	23618	8,0
Канада, 2004	8860	27,8	3040	9,6	2229	7,0	251	0,8	235	0,8	954	3,0
Јапан, 2006	38270	30,5	9048	7,3	6601	5,3	6038	4,8	1509	1,3	873	0,7
Аустрија, 2006	2520	30,7	726	8,9	954	11,6	69	0,9	30	0,4	38	0,5
Бугарска, 2004	2457	32,1	984	12,9	314	4,1	147	1,9	104	1,4	184	2,4
Хрватска, 2006	1840	41,9	659	15,2	729	16,4	78	1,8	41	1,0	111	2,6
Чешка, 2005	4270	42,0	1261	12,5	1474	14,4	202	2,0	62	0,7	314	3,1
Француска, 2005	24664	40,6	5377	8,9	5333	8,8	933	1,6	528	0,9	1016	1,7
Немачка, 2006	18664	22,8	5359	6,6	8381	10,2	418	0,5	406	0,5	758	0,9
Мађарска, 2005	5054	50,9	1563	16,0	2102	20,9	192	2,0	175	1,8	154	1,6
Словенија, 2006	889	44,5	293	14,8	437	21,8	25	1,3	7	0,4	28	1,4
Грчка, 2006	3392	30,6	1802	16,3	489	4,4	261	2,4	72	0,7	448	4,0
Холандија, 2006	3295	20,2	789	4,9	1264	7,8	88	0,6	62	0,4	114	0,7
Норвешка, 2005	1801	39	287	6,3	353	7,7	82	1,8	61	1,3	316	6,9
Пољска, 2006	15758	42,0	5557	14,9	3668	9,7	1031	2,8	575	1,6	2087	5,6
Румунија, 2006	9524	44,8	3485	16,4	1294	6,1	1124	5,3	397	1,9	1157	5,4
Русија, 2006	38241	27,9	11394	8,4	12212	9,1	11423	8,3	55303	40,6
Србија, 2006	1942	26,2	889	12,0	269	3,6	208	2,8	73	1,0	64	0,9
Србија, 2007	1935	26,2	955	12,9	291	3,9	115	1,6	83	1,1	76	1,0

Извор: Demographic Yearbook 2006, UN.

Сваке године преко 300 хиљада људи гине у пожару¹⁸. Смртни случајеви услед дима, ватре и пламена најчешћи су код маргиналних, најсиромашнијих група становништва (картонска насеља) и домаћинстава у којима нема услова за становање (текућа вода, одвојена просторија за кување), а смрт услед дављења и потапања је најчешћа у најсиромашнијим земљама у којима се свакодневне активности углавном дешавају ван куће, уз реке, језера и сл. Највећи проценат утопљеника припада популацији деце до пет година, затим омладини, док је код одраслог становништва овај узрок смрти често повезан са конзумацијом алкохола.

Према подацима Светске здравствене организације за 2000. годину¹⁹, насилне смрти су у структури смртности према узроку смрти учествовале са 9%, а 8% свих насилних смрти узроковано је дављењем и потапањем. На светском нивоу, 97% ових случајева догодило се у неразвијеним и средње развијеним земљама.

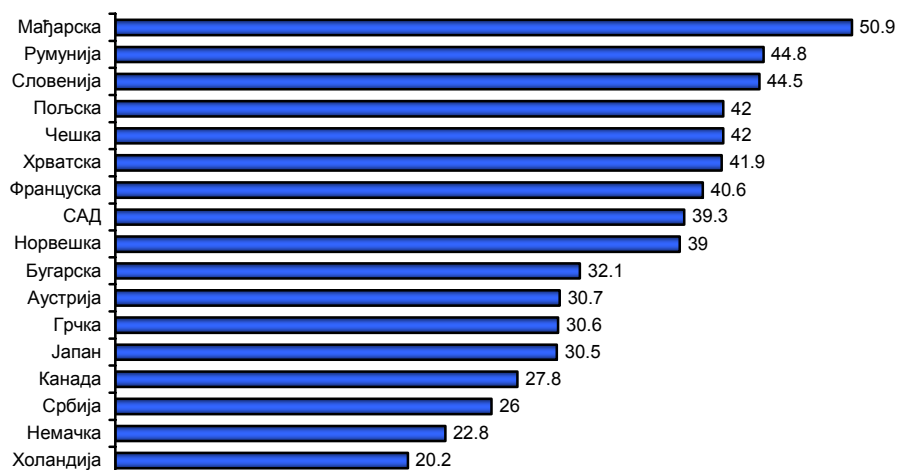
¹⁶ Fogarty International Center of U.S. National Institutes of Health, Disease Control Priorities Project, Injuries and Violence, April 2006.

¹⁷ Стопа на 100 000 становника.

¹⁸ WHO, Fact Files.

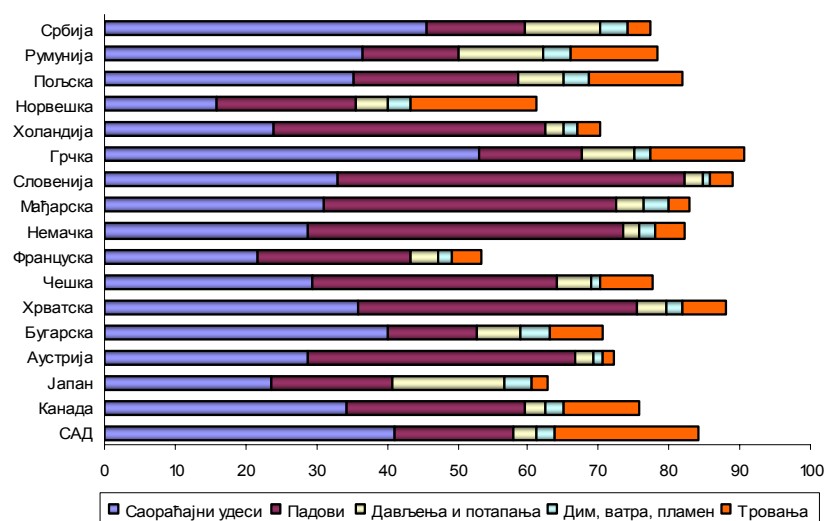
¹⁹ WHO, Facts about injuries, Drowning (www.who.int/violence_injury_prevention).

Граф. 11. Стопе смртности услед несрећног случаја (на 100.000 становника) – међународни преглед

Анализирајући смртност услед несрећног случаја већ на први поглед можемо рећи да су у приказаним земљама стопе смртности највеће код умрлих у саобраћајним удесима, а најмање код настрадалих у пожарима. Разлике у саобраћајним удесима по земљама и регионима у вези су са, како је наведено, фактором ризика становништва од таквих удеса, односно условљене су бројем коришћених возила, квалитетом саобраћајница, густином насељености и др.

Граф. 12. Структура умрлих услед несрећног случаја према спољном узроку (%) – међународни преглед

САОБРАЋАЈНИ УДЕСИ

Саобраћајна инфраструктура и превозна средства део су свакодневних потреба како сваког друштва, тако и сваког појединца. Они омогућавају кретање људи и добара из економских разлога и због образовања, рекреације, здравствених и других потреба. Међутим, колико год да побољшавају ниво здравствене заштите, они су велики фактор ризика по здравље и живот становништва на глобалном, регионалном и националном нивоу.

Саобраћајни удес се дефинише као сваки судар или инцидент који може или не мора довести до повређивања, а који се десио на јавним саобраћајницама и у коме је учествовало најмање једно возило.²⁰ Према подацима Светске здравствене организације²¹, сваке године се за преко 1,2 милиона људи саобраћајне повреде завршавају фатално, а још 50 милиона буде повређено. Пројекције показују да ће овај број порастати за још 65% у следећих двадесет година.

У периоду 1997 – 2007. кретање броја умрлих услед саобраћајног удеса у Републици Србији имало је опадајући тренд, све до 2003. године. Међутим, у последњих пет година посматрања тренд је поново растући.

Подаци за 2007.²² су следећи:

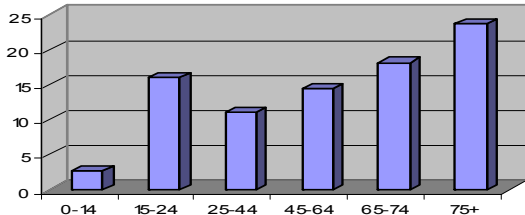

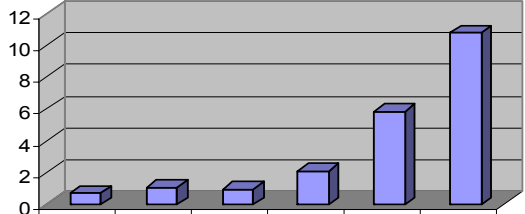

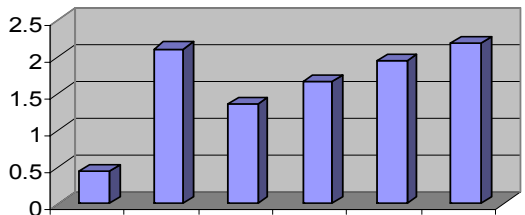

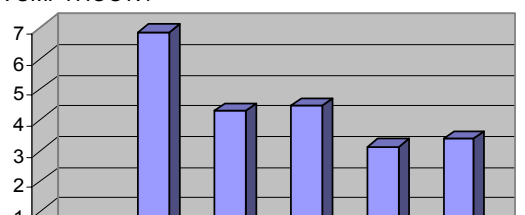
Број умрлих	955
Број умрлих на 100 000 становника	12,9
Број повређених – укупно	22 209
Број тешко повређених	5 318
Број лакше повређених	16 891
Број саобраћајних удеса са настрадалим лицима	16 585
Број регистрованих возила у Републици Србији	2 235 389
Број погинулих на 10 000 регистрованих возила	4,27

²⁰ WHO's *World report on road traffic injury prevention*.

²¹ WHO, *Global Burden Disease Project* (2004).

²² Подаци о саобраћајним удесима, возилима и повређеним путницима преузети су од МУП-а.

Начин погибије у саобраћајном удесу, 2007.

Тип саобраћајног удеса и старост умрлог	Умрли	Индекс 2007/2006	Стопа смртности
 <p>Саобраћајни удеси, укупно</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ²³</p> <p>УМРЛИ*²⁴</p>	955	+7,4%	12,9
 <p>Пешаци повређени у саобраћајним удесима</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*²⁴</p>	179	+19,3%	2,4
 <p>Бициклисти повређени у саобраћајним удесима</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*²⁴</p>	113	+28,4%	1,5
 <p>Путници моторних возила повређени у саобраћајним удесима</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*²⁴</p>	288	+17,1%	3,9

Укључује умрле у саобраћајним удесима на земљи (пешаци, бициклисти, мотоциклисти, путници у моторним возилима), на води и у ваздуху. Саобраћајни удес је онај у који је укључено неко средство (возило) које се примарно користи за превозење особа или робе са једног на друго место.

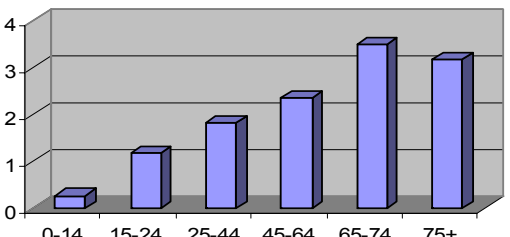

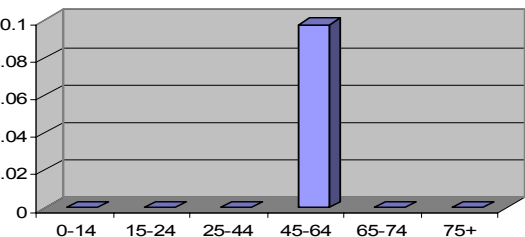

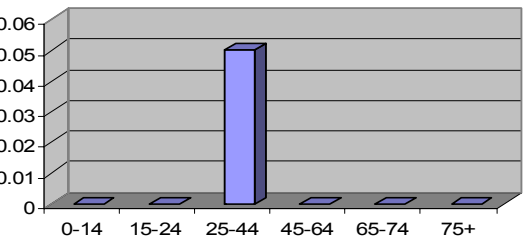

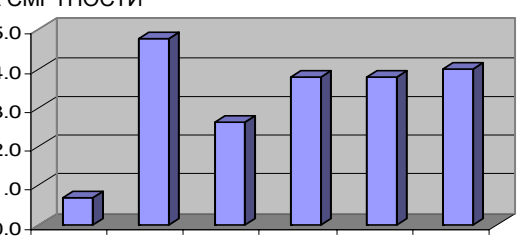
Повређени пешак је свака особа која је доживела удес и која се у време удеса *није* возила у или на моторном возилу, возу, возилу са животињском запрегом или неком другом возилу, на бициклу или је јахала.

Повређени бициклиста је свака особа која је доживела удес и која је у време удеса возила бицикл на педале или се налазила у приколици или пртљажнику који су били причакени за такво возило.

Укључује повређене возаче и путнике који су се налазили у саобраћајном возилу са три точка, аутомобилу, аутобусу, доставном возилу или камиону или у тешком транспортном возилу.

²³ Број умрлих на 100 000 становника сваке старосне групе.

²⁴ Апсолутни број умрлих према старосним групама.

Тип саобраћајног удеса и старост умрлог	Умрли	Индекс 2007/2006	Стопа смртности
 <p>Други саобраћајни удеси на земљи</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>Умрли* - 3 11 36 48 27 16</p>	141	-18%	1,9
<p>Укључује умрле особе које су у тренутку удеса јахале животињу или су се налазиле у колима са запрегом, путнике трамваја, железничког возила или специјалних пољопривредних, индустријских и других возила.</p>			
 <p>Удес на води</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>Умрли* - - - 2 - -</p>	2	+100%	0
<p>Укључује особе умрле услед дављења, потапања или повреде настале услед удеса пливила (превртања, потонућа, судара).</p>			
 <p>Удес у ваздушном саобраћају</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>Умрли* - - 1 - - -</p>	1	0%	0
<p>Укључује удесе летелица (с мотором/без мотора) који су узроковали повреду путника са смртним исходом.</p>			
 <p>Други саобраћајни удеси</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>Умрли* - 8 45 52 77 29 20</p>	231	0%	3,1
<p>Укључује удесе који су се догодили у транспортном средству (жичара, ски-лифт) или је оно било укључено.</p>			

Саобраћајни удеси према типу, полу и старости умрлих, 2007.

Путници моторних возила, пешаци, особе које су се у тренутку саобраћајног удеса налазиле у колима са запрегом, у трамвају, железничком возилу (или специјалном пољопривредном и др. возилу), као и бициклисти, били су главне категорије учесника у саобраћајним удесима са смртним исходом у Републици Србији у 2007. години. Графикон приказује специфичне стопе смртности према типу и одређеним групама старости.

Путници моторних возила настрадали су у готово трећини саобраћајних удеса – 288 путника моторних возила (23% у старости 15-24 године, 20% у старости 45-54 године) погинула су током 2007. године. При том је у групацији младих настрадало пет пута више младића него девојака. И релативне вредности, приказане у графикону, показују да је најугроженије управо младо и средовечно, активно становништво – врхови су у већ наведеним старосним групама (у групи 15-24 године стопа је имала вредност 6,9, а у групи 45-54 године њена вредност је износила 5,1).

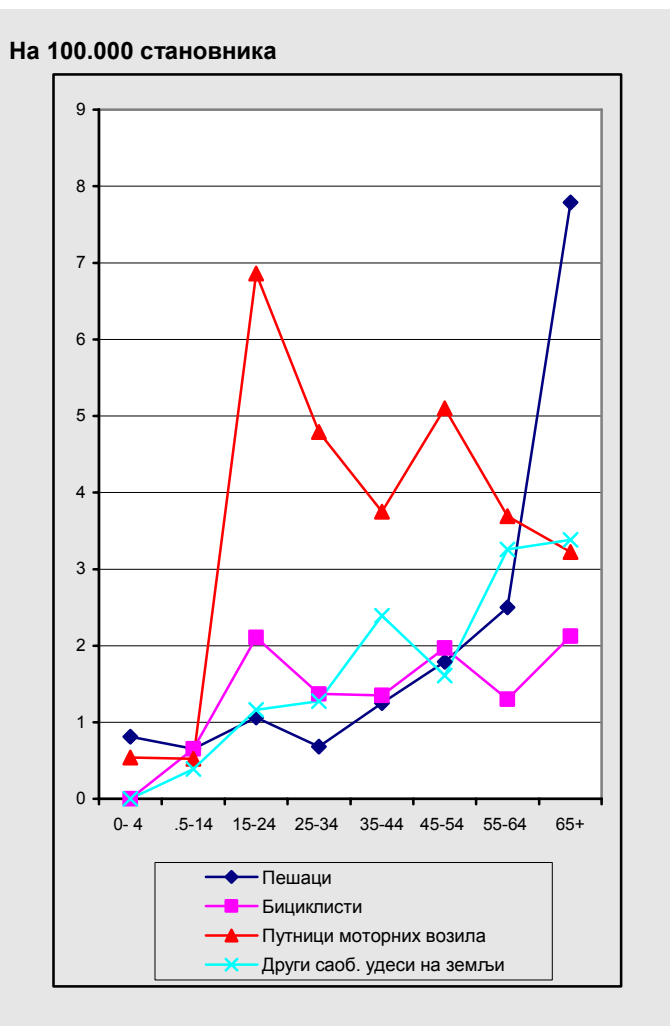
Друга најугроженија група били су пешаци – 179 пешака (55% у старости 65 и више година) такође је изгубило животе у овом типу саобраћајне несреће.

Релативне вредности указују да, у односу на број становника у овој групи старости, број настрадалих старих становника прогресивно расте у сваком наредном петогодишту, с тим да је стопа највећа у групи 80-84 године (вредност стопе је 12,5), као и у групи 85 и више година (14 настрадалих у односу на сто хиљада становника те старости). При томе је код настрадалих старих 70 и више година стопа три пута виша код мушкараца.

Други саобраћајни удеси на земљи однели су у 2007. години 141 живот, односно на сто хиљада становника страдало је двоје људи.

Крива која описује овај тип саобраћајног удеса прогресивно расте (осим пада у старости 45-54 године) и досеже врх у старости 65 и више година (3,4/100.000 становника). Најчешће је страдала мушка популација, а реч је, осим великог броја умрлих повређених у удесу неозначеног возила, о возачима или путницима пољопривредних возила (трактора) повређеним у несаобраћајном удесу.

У просеку 2 бициклиста на сто хиљада становника, односно 113 бициклиста (само 7 женских) настрадало је у 2007. години (24% у старости 65 и више година, 19% у старости 45-54 године). Деце до 14 година погинуло је 4%.

Саобраћајни удеси према типу, 1997 – 2007.

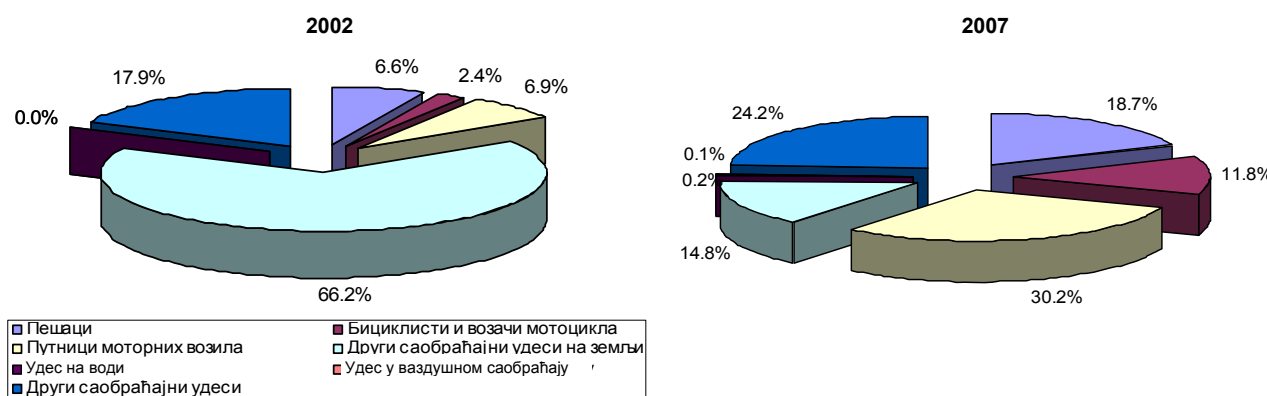
Подаци о кретању броја умрлих услед саобраћајних удеса према типу у посматраном периоду указују на натпросечне вредности стопа умирања пешака, бициклиста и путника моторних возила, као и вредности стопе умирања услед „других саобраћајних удеса“ у последње три године посматрања. С друге стране, смањена је вредност стопе код „других саобраћајних удеса на земљи“.

Саобраћајни удеси према типу, 1997 – 2007.

		Стопе на 100 000 становника										
		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Укупно	мушки	11,1	13,0	10,8	9,7	12,2	8,3	7,1	7,9	10,3	12,0	12,9
	женски	16,4	20,4	17,0	15,7	19,2	13,3	11,3	12,8	16,4	18,7	20,8
Пешаци повређени у саобраћајним удесима /V01-V09/	мушки	1,2	1,3	1,0	0,9	0,9	0,5	0,7	0,6	1,5	2,0	2,4
	женски	1,4	1,8	1,3	1,3	1,2	0,7	0,9	0,9	1,8	2,6	3,3
Бициклисти и возачи мотоцикла повређени у саобраћајним удесима /V10- V29/	мушки	0,3	0,5	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	1,0	1,2	1,5
	женски	0,5	0,8	1,0	0,6	0,4	0,4	0,3	0,4	1,8	2,1	3,0
Путници моторних возила повређени у саобраћајним удесима /V30-V79/	мушки	0,0	0,2	0,0	0,1	0,1	-	0,0	0,1	0,2	0,3	0,2
	женски	1,8	1,3	1,2	0,9	1,2	0,6	0,7	0,5	2,2	3,3	3,9
Други саобраћајни удеси на земљи /V80-V89/	мушки	3,0	1,9	1,7	1,4	1,8	1,0	1,1	0,7	3,4	5,1	6,3
	женски	0,7	0,7	0,6	0,3	0,6	0,2	0,2	0,3	0,9	1,7	1,7
Удес на води /V90-V94/	мушки	5,7	6,4	5,7	5,8	7,7	5,5	4,9	5,8	3,3	2,3	1,9
	женски	8,3	10,7	9,1	9,4	12,5	8,9	7,8	9,6	5,7	3,9	3,4
Удес у ваздушном саобраћају /V95-V97/	мушки	3,1	2,4	2,4	2,4	3,2	2,3	2,1	2,2	1,2	0,8	0,5
	женски	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Други саобраћајни удеси /V98-V99/	мушки	0,0	-	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0
	женски	0,0	-	0,1	0,0	-	-	0,1	-	-	0,0	-
Други саобраћајни удеси /V98-V99/	мушки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	женски	2,1	3,5	2,5	1,8	2,0	1,5	0,7	0,7	2,3	3,1	3,1
Други саобраћајни удеси /V98-V99/	мушки	3,2	5,3	3,8	2,9	3,3	2,3	1,0	1,0	3,6	4,9	4,8
	женски	1,1	1,8	1,2	0,8	0,9	0,7	0,3	0,4	1,1	1,4	1,6

Структура умрлих према типу саобраћајног удеса у графикону показује да је дошло до извесних промена у понашању учесника у односу на коришћена саобраћајна средства. Тако је у последњој години посматрања, у односу на 2002. годину, повећано учешће настрадалих пешака скоро три пута, бициклиста пет пута, а путника у моторним возилима више од четири пута.

Граф. 13. Структура погинулих у саобраћајним удесима према типу, 2002. и 2007.

Погинули и повређени у саобраћајним удесима

Циљ који би требало постићи кроз организоване акције целог друштва није само смањење броја умрлих, већ и смањење броја повређених у саобраћајним удесима. Наиме, многи судионици у саобраћајним удесима који су теже повређени остају трајно неспособни.

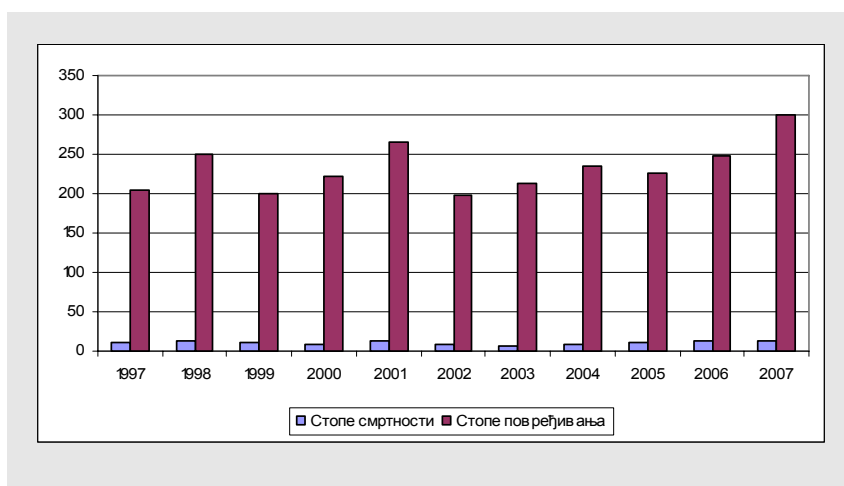
Погинули и повређени у саобраћајним удесима у Србији, 1997 – 2007.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Стопе морталитета (на 100 000 становника)											
мушки	11,1	13,0	10,8	9,7	12,2	8,3	7,1	7,9	10,3	12,0	12,9
женски	16,4	20,4	17,0	15,7	19,2	13,3	11,3	12,8	16,4	18,7	20,8
Укупно повређених ²⁵ (на 100 000 становника)											
мушки	203,8	249,2	200,0	221,1	265,3	196,8	213,3	235,5	227,0	248,4	300,8
женски	284,3	352,4	287,1	309,5	371,2	274,2	292,0	324,0	311,9	341,6	410,1
Од повређених – умрло, %											
мушки	5,5	5,2	5,4	4,4	4,6	4,2	3,3	3,4	4,5	4,8	4,3
женски	5,8	5,8	5,9	5,1	5,2	4,8	3,9	3,9	5,2	5,5	5,1
женски	4,7	3,9	4,3	3,0	3,4	2,9	2,3	2,2	3,1	3,5	2,8

У посматраном периоду, просечно је сваке године изгубљено преко 800 живота у саобраћајним удесима, а погинуло је три пута више мушкараца него жена. Број повређених био је преко 20 пута већи. Према подацима Министарства унутрашњих послова, број повређених у саобраћајним удесима био је највећи у 2007. години (22201 особа), а најмањи током 2002. године (14760 особа). При томе се прате особе које су лакше и теже повређене, а у односу на њихов број креће се и пропорција броја умрлих. Овај однос био је најповољнији 2003. године, а најлошији 1997. године. (граф. 14.)

Граф. 14. Стопе смртности и повређивања услед саобраћајних удеса

На 100 000 становника

²⁵ Подаци МУП-а (теже и лакше повређени).

Алкохол

Преко 50% саобраћајних удеса проузроковани су поступцима учесника у саобраћају – што значи или непридржавање саобраћајних прописа (неприлагођена брзина) или премореност. Иза тога долази алкохол.

Алкохол је високи фактор ризика за настанак саобраћајног удеса, било да су судионици у њему возачи било пешаци, а изразито је присутан код млађих возача. Студије стручњака из земаља у развоју показале су да је једна до две трећине погинулих возача моторних возила била под дејством алкохола²⁶, а више од половине пешака страдало је од стране пијаних возача.

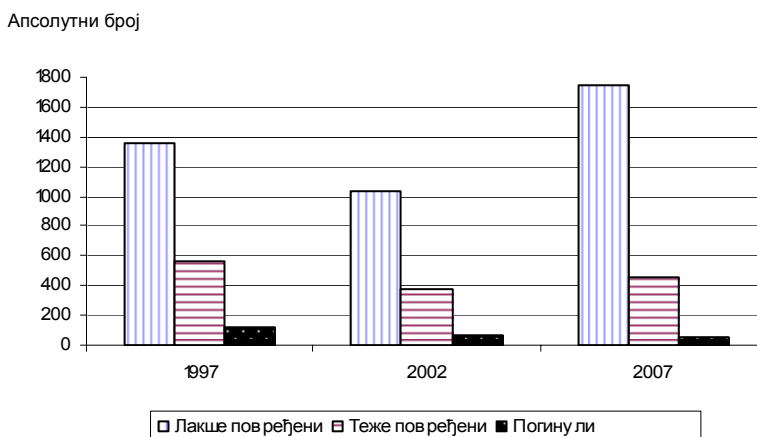
Саобраћајне незгоде у Србији, учешће повређених и погинулих (узрок алкохол), 1997 – 2007.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Број саобраћајних незгода, укупно	67994	62223	45339	48822	61711	52177	55660	62434	62036	63954	70735
Учешће саобраћајних незгода које су изазвала лица под дејством алкохола	6,9	6,9	6,6	7,1	7,1	6,6	7,2	7,4	6,3	5,9	6,2
Повређени – узрок: алкохол/укупно повређена лица (%)	9,5	9,4	8,8	9,1	10,2	9,6	10,5	10,9	10,0	9,9	9,9
Погинули – узрок: алкохол/укупно погинула лица (%)	9,2	6,7	6,2	8,3	6,4	7,5	6,0	7,6	6,9	5,0	5,6

У укупном броју саобраћајних удеса у посматраном периоду просечно 7% удеса изазвали су пијани возачи. Тако се око 6% свих саобраћајних удеса у 2007. са фаталним исходом десило, према подацима Министарства унутрашњих послова, под утицајем алкохола. Премда овај проценат није велики, старосна структура погинулих који су били под дејством алкохола показује да је највеће учешће младих у старости 15-19 година, односно 20-24 године (по 14,6%). Учешће старосне групе 30-34 године било је 12,2%.

Уопште, тренд учесника у саобраћајним удесима који су били под утицајем алкохола показује да је тај проценат готово константан. Међутим, ефекти вожње под утицајем алкохола су кроз посматрано време различити (граф. 15.). У односу на 1997. годину, у 2007. години више је лакше повређених, а мање теже повређених лица. Број погинулих лица је упола мањи.

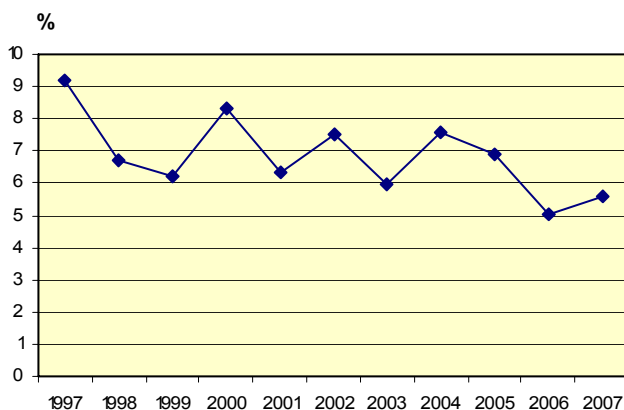
Граф. 15. Ефекти вожње под утицајем алкохола, 1997, 2002, 2007.
– број повређених (лакше, теже) и погинулих –

²⁶ Disease Control Priorities Project, Injuries and Violence, www.dep2.org.

У посматраној деценији, учешће погинулих лица која су била под дејством алкохола, у односу на укупно погинуле у саобраћајним удесима, имало је благу тенденцију пада, премда су присутне сталне осцилације. Ипак, у последње две године ово учешће је испод просека.

Граф. 16. Учешће погинулих лица која су била под дејством алкохола у односу на укупно погинуле у саобраћајним удесима

Старост и пол возача моторних возила и путника

Подаци у табели показују структуру погинулих путника у моторним возилима у Републици Србији током 2007. године, према старости и полу. На основу податка да је 89% погинулих било старо 19 и више година може се претпоставити да су настрадала лица била углавном возачи, премда је доста Потврда о смрти шифрирано и са неозначеним судиоником (шифра V499). Најризичније старосне групе биле су млади старости 20-29 година, као и становништво старости 50-54 године, како за укупно становништво тако и за мушкарце. За жене су најризичније старосне групе биле 45-54 године.

Путници у моторним возилима који су умрли услед повреда у аутомобилским удесима, 2007.

	Свега	%	Мушки	%	Женски	%
Укупно	288	100	225	100	63	100
Испод 15 г.	6	2,1	2	0,9	4	6,3
15	1	0,3	1	0,4	-	-
16	2	0,7	2	0,9	-	-
17	4	1,4	2	0,9	2	3,2
18	11	3,8	11	4,9	-	-
19	9	3,1	7	3,1	2	3,2
19 и више г.	255	88,5	200	88,9	55	87,3
20	5	1,7	5	2,2	-	-
21	8	2,8	5	2,2	3	4,8
22	11	3,8	9	4,0	2	3,2
23	8	2,8	7	3,1	1	1,6
24	6	2,1	5	2,2	1	1,6
20-24	38	13,2	31	13,8	7	11,1
25-29	30	10,4	28	12,4	2	3,2
30-34	19	6,6	18	8,0	1	1,6
35-39	26	9,0	22	9,8	4	6,3
40-44	10	3,5	9	4,0	1	1,6
45-49	21	7,3	11	4,9	10	15,9
50-54	36	12,5	24	10,7	12	19,0
55-59	18	6,3	16	7,1	2	3,2
60-64	16	5,6	11	4,9	5	7,9
65-69	13	4,5	11	4,9	2	3,2
70-74	11	3,8	7	3,1	4	6,3
75+ г.	17	5,9	12	5,3	5	7,9

Дан и месец догађаја који је изазвао смрт у саобраћајним удесима, 2007.

Број умрлих у саобраћајним удесима варира у односу на дане у недељи и месец у години. Према подацима у табели, најмање саобраћајних удеса са смртним исходом дешавало се средом (12%), а највише петком и суботом (16%). Пошто је просечно 135 људи гинуло сваког дана у недељи (уколико изузмемо „непознато“), можемо рећи да су мање ризични дани били и сви остали дани, осим недеље.

Како је дневни годишњи просек 2,6 умрлих, изнад просека по броју настрадалих били су месеци фебруар и октобар, а најризичнији су били летњи месеци јул и август. Тада је просечно дневно у саобраћајним удесима гинуло четворо, односно троје људи. Најнижи просек од 2,0 забележен је у децембру.

Умрли према дану и месецу догађаја који је изазвао смрт у саобраћајним удесима, 2007.

Дан у недељи	Укупно	%	Број умрлих по месецу догађаја и дневни месечни просек											
			јан.	феб.	март	апр.	мај	јун	јул	авг.	сеп.	окт.	нов.	дец.
Укупно	955	100	71	75	72	76	81	76	107	100	78	84	72	63
Дневни месечни просек			2,3	2,7	2,3	2,5	2,6	2,5	3,5	3,2	2,6	2,7	2,4	2,0
Понедељак	135	14,1	13	12	12	16	15	9	9	19	9	7	5	9
Уторак	125	13,1	9	15	10	7	9	13	9	13	10	15	6	9
Среда	116	12,1	12	5	9	12	3	9	13	14	8	11	10	10
Четвртак	129	13,5	5	9	12	10	18	9	9	17	17	8	8	7
Петак	157	16,4	8	20	10	9	15	15	18	15	12	8	17	10
Субота	153	16,0	15	9	9	14	12	10	26	11	11	19	8	9
Недеља	128	13,4	8	4	9	8	9	9	22	9	10	15	17	8
Непознато	12	1,3	1	1	1			2	1	2	1	1	1	1

Међународни преглед и компарација

Преко 90% умрлих услед саобраћајног удеса живело је у неразвијеним или средње развијеним земљама у чијем је власништву мање од половине свих регистрованих возила на глобалном нивоу. Према моделираним подацима Светске здравствене организације за 2002. годину²⁷, стопа смртности услед саобраћајних несрећа је на глобалном нивоу износила око 19/100.000 становника (22 у неразвијеним, 20 у средње развијеним земљама и 10 у високо развијеним земљама), а у Европском региону 13/100.000 становника (12 у неразвијеним, 19 у средње развијеним земљама, 8 у високо развијеним земљама). Готово свих десет земаља са најнижим стопама смртности услед саобраћајних незгода (од 3,4 до 5,4) припадало је земљама са највишим приходима. Неке од тих земаља, као што су Холандија, Шведска и Велика Британија, налазе се у светском врху кад је реч о односу према сигурности путева и учесника у саобраћају. С друге стране, у земљама са најнижим приходима, готово половина настрадалих у саобраћајним удесима, било да је реч о пешацима, бициклистима или путницима моторних возила, припада маргиналним или вулнерабилним групама становништва.

²⁷ WHO, Global Burden Disease Project (2004).

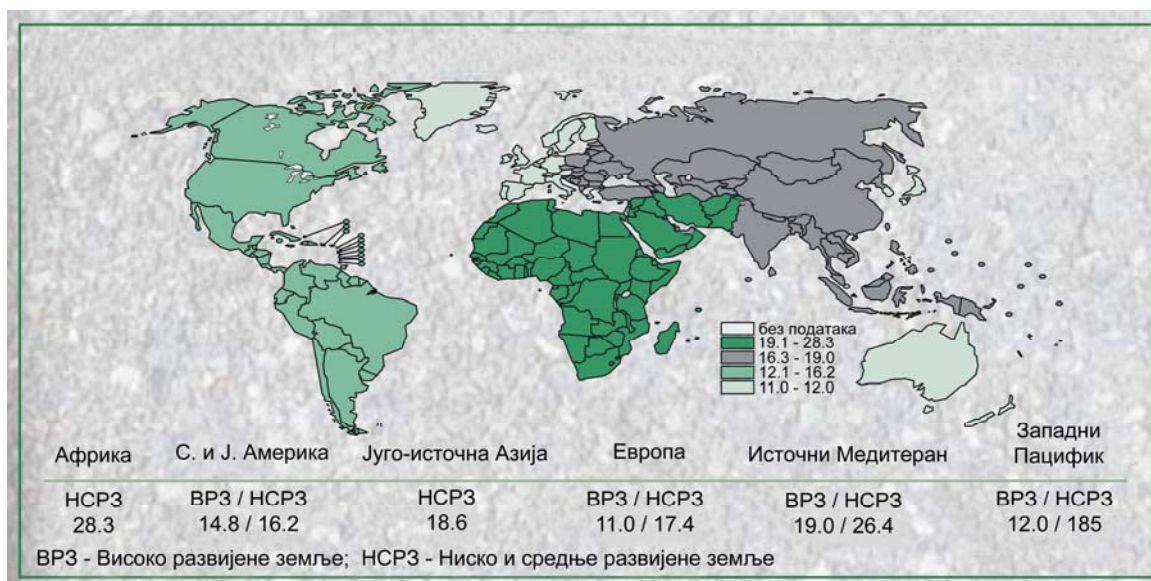
Умрли услед саобраћајног удеса, међународни преглед

Земља	Саобраћајни удеси		
	Апсолутни број	Стопа ²⁸	% у несрећним случајевима
САД, 2005	47717	16,2	41,1
Канада, 2004	3040	9,6	34,3
Јапан, 2006	9048	7,3	23,6
Аустрија, 2006	726	8,9	28,8
Бугарска, 2004	984	12,9	40,0
Хрватска, 2006	659	15,2	35,8
Чешка, 2005	1261	12,5	29,5
Француска, 2005	5377	8,9	21,8
Немачка, 2006	5359	6,6	28,7
Мађарска, 2005	1563	16,0	30,9
Словенија, 2006	293	14,8	33,0
Грчка, 2006	1802	16,3	53,1
Холандија, 2006	789	4,9	23,9
Норвешка, 2005	287	6,3	15,9
Пољска, 2006	5557	14,9	35,3
Румунија, 2006	3485	16,4	36,6
Русија, 2006	38241	27,9	...
Србија, 2006	889	12,0	45,8
Србија, 2007	955	12,9	41,1

Извор: Demographic Yearbook 2006, UN.

У табели су подаци за изабране земље дати као илустрација наведених констатација. Показатељ о висини стопе смртности услед саобраћајних удеса варира од најнижих вредности за Холандију и Норвешку, до највиших вредности за Русију. Високу стопу има и САД (велики број моторних возила у саобраћају), док је у земљама Источне Европе број настрадалих на 100.000 становника приближно исти. Србија се по вредности стопе ставља у ранг са Бугарском и Чешком, али има мању стопу од других земаља из окружења.

Граф. 17. Стопе смртности (на 100.000 становника) услед саобраћајних удеса, према регионима Светске здравствене организације, 2002.

Извор: СЗО Пројекат „Глобално оптерећење болестима, 2002“, верзија 1.

²⁸ Стопа на 100 000 становника.

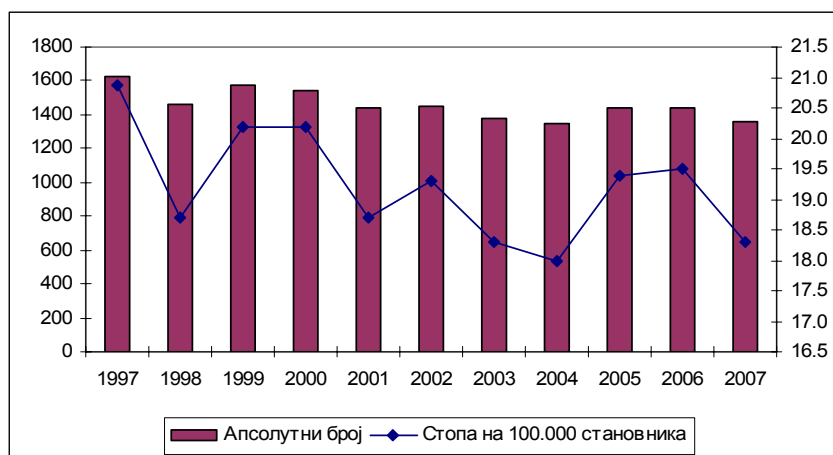
САМОУБИСТВА

Самоубиство је аутодеструктивни чин с циљем одузимања властитог живота. У аутодеструктивна понашања, осим самоубиства, убрајају се и покушај самоубиства, планирање самоубиства или само размишљање о самоубиству и све врсте самоозлеђивања. Овај, првенствено социолошки феномен привлачи интересовање многих стручњака друштвених наука, па тако и демографа. Он јесте резултат многих социолошких, али и културолошких фактора и добија на значају у време социо-економских, породичних или личних криза. Стопа самоубиства (број самоубиства на 100.000 становника) у свим друштвима до данас показује одређену стабилност сваке године и показује тренд спорог линеарног пораста.

У прилог пандемској величини проблема самоубиства говори податак Светске здравствене организације да готово милион људи годишње одузме себи живот (16/100.000 становника), што значи да сваких 40 минута једна особа у свету изврши самоубиство, а процењује се да су покушаји самоубиства 20 пута чешћи. У последњих 45 година стопа самоубиства порасла је за готово 60%, тако да је овај узрок смрти постао трећи водећи у старости 15-44 године, за оба пола. При томе се, у просеку, на свако самоубиство жене дешавају три самоубиства мушкараца.

У Европи, врло ниску стопу суицида имају Албанија, Арменија, Азејберџан, Грузија, Грчка, Малта, док у групу са високом стопом самоубиства спадају Украјина, Словенија, Финска, Данска, Хрватска, Мађарска и, нажалост, Србија. Осим разлика по земљама, ове стопе су различите и између урбаних и руралних регија.

Граф. 18. Умрли у Србији услед самоубиства (апсолутни број и стопа), 1997 – 2007.

У периоду 1997 – 2007. број умрлих услед самоубиства у Републици Србији износио је у просеку 1460, односно 19 на 100.000 становника. Ове вредности нису много осцилирале и након 1997. године, када је забележен највећи број самоубистава у Србији, истичу се два врха, један у периоду 1999/2000. и други у годинама 2005/2006.

Старост и пол су врло значајни демографски фактори ризика код самоубистава. Глобално, стопе смртности услед самоубиства расту са годинама старости: стопе смртности услед самоубистава за популацију 75 и више година три пута су више него у старости 15-24 године. Подаци показују да је појава самоубистава три до четири пута већа код мушког становништва, а ове се разлике повећавају управо са старашћу.

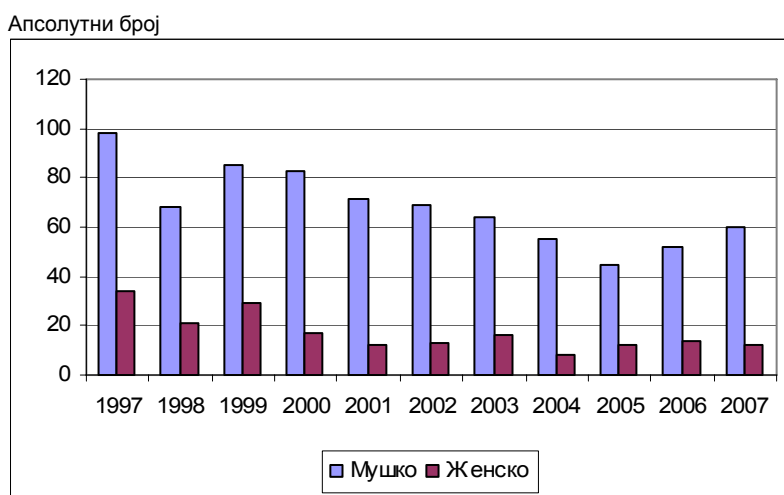
Самоубиство и млади

Иако је у укупном броју самоубистава учешће младе популације релативно мало (5,3% у 2007. години), самоубиство је на другом месту узрока смртности становништва узраста од 15 до 24 године. У свету је самоубиство међу децом млађом од петнаест година неуобичајено – дешава се на почетку адолесценције, а и код деце млађе од дванаест година оно представља реткост. Код нас је у посматраном периоду било случајева самоубистава испод 15 година у свим посматраним годинама, осим у 2003. и 2007. години, а највише у 2000. години (9 случајева).

Дечаци чешће извршавају самоубиство, тј. умиру у покушају самоубиства много чешће него девојчице, јер бирају насилније методе за извршење, као што су вешање, ватрено оружје, експлозив. Они су агресивнији и импулсивнији и неретко дижу руку на себе под утицајем алкохола или дроге, који свакако доприносе фаталном исходу. Ово правило присутно је и у Србији – за све време посматрања веће је учешће дечака од девојчица, односно после 2000. године није било случајева самоубиства међу младом женском популацијом.

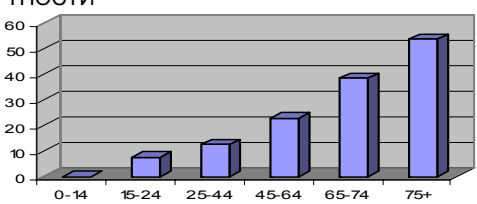

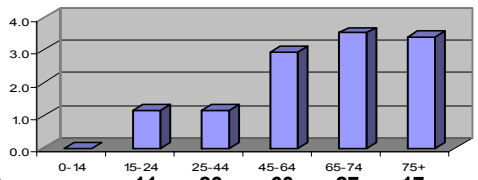

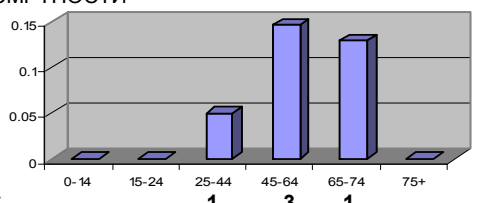

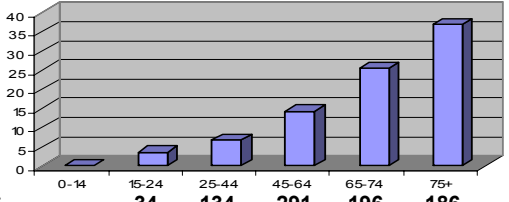

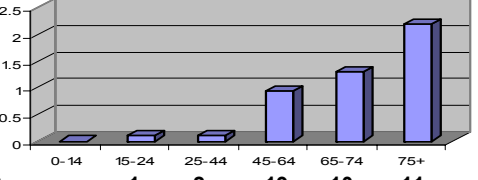
Према неким релевантним студијама²⁹, у појединим земљама самоубиство је много чешће код девојака између 15 и 24 године него код младића исте старосне групе, а повећава се и број оних које користе насилна средства. Девојке 2-3 пута чешће покушавају суицид, чешће развијају депресију, али лакше затраже помоћ, због чега лакше и одустају. Наша земља још не показује такву слику. У полној структури умрлих услед самоубиства, у посматраном периоду је тек петина девојака. Само у 1997. и 1999. години њихово учешће је било нешто више и износило је око 25%.

Граф. 19. Умрли младићи и девојке у Србији услед самоубиства, 1997 – 2007.

²⁹ Who, World Report on Violence and Health, Ch.7, Self-Directed Violence, Geneva, 2002.

Начин и средство извршења самоубиства, 2007.

Спољни узрок самоубиства и старост умрлог	Умрли	Индекс 2007/2006	Стопа смртности												
 <p>Самоубиства – укупно</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ³⁰</p> <p>УМРЛИ*³¹</p> <table border="1"> <tr> <th>0-14</th> <th>15-24</th> <th>25-44</th> <th>45-64</th> <th>65-74</th> <th>75+</th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>72</td> <td>247</td> <td>468</td> <td>296</td> <td>271</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	72	247	468	296	271	1354	- 6,2 %	18,3
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	72	247	468	296	271										
 <p>Тровање чврстим и течним супстанцама</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*³¹</p> <table border="1"> <tr> <th>0-14</th> <th>15-24</th> <th>25-44</th> <th>45-64</th> <th>65-74</th> <th>75+</th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>11</td> <td>23</td> <td>60</td> <td>27</td> <td>17</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	11	23	60	27	17	138	+ 10,4%	1,9
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	11	23	60	27	17										
 <p>Тровање гасовима, као и димом, ватром, пламеном, паром</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*³¹</p> <table border="1"> <tr> <th>0-14</th> <th>15-24</th> <th>25-44</th> <th>45-64</th> <th>65-74</th> <th>75+</th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>-</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	-	1	3	1	-	5	- 20,0%	0,1
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	-	1	3	1	-										
 <p>Самоубиство вешањем</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*³¹</p> <table border="1"> <tr> <th>0-14</th> <th>15-24</th> <th>25-44</th> <th>45-64</th> <th>65-74</th> <th>75+</th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>34</td> <td>134</td> <td>291</td> <td>196</td> <td>186</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	34	134	291	196	186	841	-4,5%	11,4
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	34	134	291	196	186										
 <p>Дављење и потапање</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*³¹</p> <table border="1"> <tr> <th>0-14</th> <th>15-24</th> <th>25-44</th> <th>45-64</th> <th>65-74</th> <th>75+</th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>19</td> <td>10</td> <td>11</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	1	2	19	10	11	43	- 33,9%	0,6
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	1	2	19	10	11										

Укључују се намерно самотровање и самоубилачке повреде вешањем, дављењем, гушењем, опаљивањем из ватреног оружја, повреде оштрим и тупим предметима, скоком са висине, скоком под моторно возило и друге самоповреде означене као намерне.

Намерно самотровање и излагање аналгетицима, антиепилептицима, седативима-хипнотичима, наркотицима и другим лековима који делују на аутономни нервни систем. Намерно самотровање и излагање алкохолу, као и самотровање пестицидима.

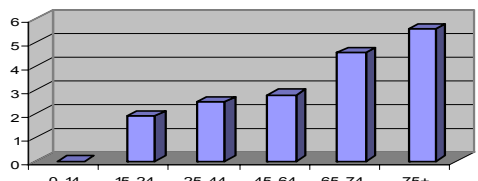

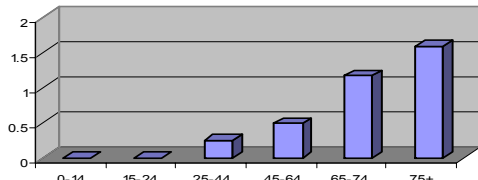

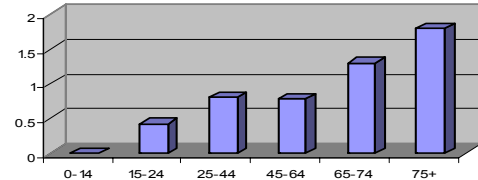

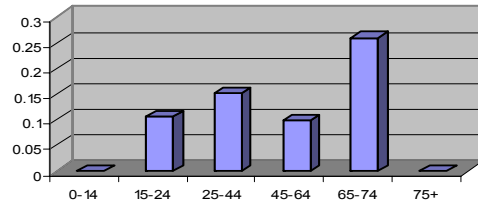

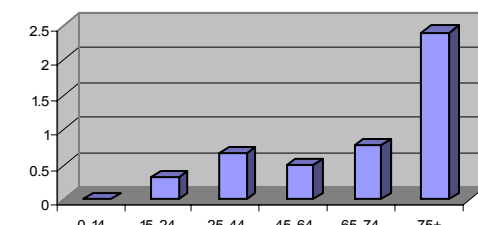
Намерно самотровање и излагање органским растварачима и халогенским угљоводоницима и њиховим парама, као и другим гасовима. Самоповређивање димом, ватром и пламеном, воденом паром, врелим парама и врелим предметима.

Укључују се умрли услед намерног самоповређивања вешањем, дављењем и гушењем.

Укључује намерно самоповређивање дављењем и потапањем.

³⁰ Број умрлих на 100 000 становника сваке старосне групе.

³¹ Апсолутни број умрлих према старосним групама.

Спољни узрок самоубиства и старост умрлог	Умрли	Индекс 2007/2006	Стопа смртности												
 <p>Ватрено оружје и експлозив</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*-</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>18</td> <td>50</td> <td>57</td> <td>35</td> <td>28</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	18	50	57	35	28	188	+ 0,5%	2,6
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	18	50	57	35	28										
<p>Укључује особе умрле услед намерног самоповређивања опаљивањем из револвера, пушке и другог већег ватреног оружја, као и самоповређивања експлозивним материјалом.</p>															
 <p>Оштри и тупи предмети</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*-</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>5</td> <td>10</td> <td>9</td> <td>8</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	-	5	10	9	8	32	0,0%	0,4
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	-	5	10	9	8										
<p>Укључује особе умрле услед намерног самоповређивања оштрим и тупим предметом.</p>															
 <p>Скок са висине</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*-</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>4</td> <td>16</td> <td>16</td> <td>10</td> <td>9</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	4	16	16	10	9	55	- 5,2%	0,8
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	4	16	16	10	9										
<p>Укључује особе умрле услед намерног самоповређивања скакањем са високог места.</p>															
 <p>Скок или легање испред предмета у покрету и удар моторног возила</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*-</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>-</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	1	3	2	2	-	8	- 38,5%	0,1
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	1	3	2	2	-										
<p>Укључује намерно самоповређивање које се догодило скакањем испред предмета у покрету или услед судара са моторним возилом, возом или трамвајем.</p>															
 <p>Друга и неозначена средства</p> <p>СТОПА СМРТНОСТИ</p> <p>УМРЛИ*-</p> <table border="1"> <tr> <td>0-14</td> <td>15-24</td> <td>25-44</td> <td>45-64</td> <td>65-74</td> <td>75+</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>3</td> <td>13</td> <td>10</td> <td>6</td> <td>12</td> </tr> </table>	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+	-	3	13	10	6	12	44	- 42,9%	0,6
0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75+										
-	3	13	10	6	12										
<p>Укључује намерно самоповређивање каустичним материјама, рушењем летелице или електрокуцијом и др.</p>															

Самоубиства према типу, полу и старости умрлог, 2007.

Од свих начина на које је извршено самоубиство у Републици Србији у 2007. години, најчешћи су били намерно самоповређивање вешањем, ватреним оружјем и тровањем. Графикон приказује специфичне стопе смртности према типу и одређеним групама старости.

Умрли услед самоубиства најчешће су се повређивали вешањем, дављењем и гушењем – 841 случај или 62% свих случајева самоубиства (63% свих самоубиства мушкараца и 60% свих самоубиства жена).

Старосна структура показује да је највише самоповређивања вешањем било у старосној групи 70 -74 године (12%), односно у старостима 65-69 и 75-79 година (оба 11%), што значи да су преко 45% самоубиства вешањем извршила лица старија од 65 година, а међу њима двоструко више мушкараца него жена. Свако пето самоубиство вешањем извршило је старије средовечно становништво – у старосној групи 50-54 године (10%), односно у старостима 55-59 (10%), док је учешће младог становништва знатно мање. При томе је у групацији средовечног становништва разлика по полу још израженија – мање је жена самоубица.

И релативне вредности, приказане у графикону, показују да је најугроженије старо становништво – крива нагло расте после старости 60-64 године (у групи 80-84 године стопа је имала вредност 37,6, а у старости преко 85 година њена вредност је износила чак 50,7).

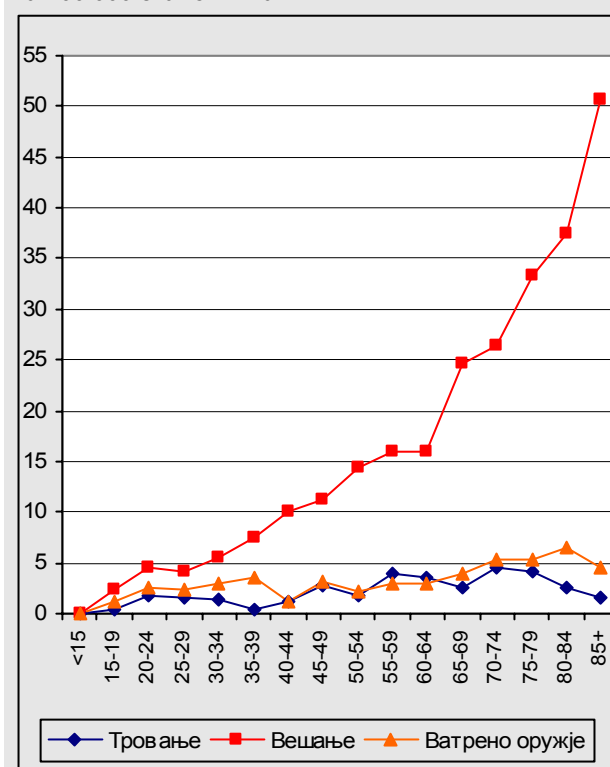
Ватрено оружје и експлозив били су други најчешћи начин извршења самоубиства у 2007. – 188 случајева (18% свих самоубиства мушкараца и 4% свих самоубиства жена). Међутим, анализа по полу показује да је за мушкарце ово заиста други најфреквентнији начин самоповређивања, док су за жене чешћи начини били дављење и потапање (6%) и скок са висине (5%). Учешће према старосним групама показује да је највише самоповређивања ватреним оружјем било у старосној групи 70-74 године (11%), односно у старостима 35-39 и 45-49 година (оба 9%). При томе је само код најмлађе наведене групе забележено учешће жена, док су у остале две групе самоубиство извршили искључиво припадници мушког пола.

Релативне вредности показују нешто другачију слику – у односу на број становника, број настрадалих старих становника и овде је највећи (у старости преко 65 година стопа има вредност 5,0) и прогресивно расте у сваком наредном петогодишту, с тим да је стопа највећа у групи 80-84 године (6,6). Анализа према полу показује да су стопе код мушког старог становништва двоструко више од наведених, док су код женског старог становништва њихове вредности око нуле или нема појаве.

у 2007. години десила су се у просеку два самоубиства тровањем на сто хиљада становника. Крива која описује самоубиство тровањем указује да су вредности стопа највише у старостима 70-79 година и 55-64 године (4/100.000 становника). Полна разлика овде није толико изражена.

И овај начин самоубиства типичнији је за средовечно и старо становништво. Према старосној структури умрлих услед самоубиства тровањем може се закључити да су у најфреквентнијим групама већа учешћа женске од мушке популације, што значи да је у старостима 45-49, 55-59 и 70-74 године у просеку у свакој групи 16% од укупног броја жена умрло на овај начин.

На 100.000 становника

Школска спрема, активност

Различите стресне ситуације и догађаји могу бити „окидач“ који ће појединца навести да помисли на самоубиство, односно да га изврши. То могу бити интерперсонални конфликти са члановима породице или блиским познаницима, као и проблеми у ширем друштвеном окружењу који се свакодневно понављају, на пример проблеми у школи или на послу. Ипак, одлуку о извршењу чина самоубиства доносе особе код којих већ постоје предиспозиције, углавном психолошке, за самоповређивање. То могу бити коришћење дрога или алкохола, историја породичног психичког или сексуалног злостављања, социјална изолација, историја менталних обољења и др.

Доказано је да су социолошки фактори, као што су економске кризе, када долази до пораста броја незапослених, затим политичке кризе које доводе до дезинтеграције друштва, уско повезани са порастом броја самоубиства.

Умрли услед самоубиства у Србији према највишој завршеној школи и полу

		1997	2002	2007
Укупно		1622	1449	1354
	мушки	1117	1053	969
	женски	505	396	385
Без школе		123	86	82
	мушки	53	35	34
	женски	70	51	48
Непотпуна основна школа		523	391	252
	мушки	344	263	143
	женски	179	128	109
Основна школа		368	410	418
	мушки	267	302	312
	женски	101	108	106
Средња школа		489	456	509
	мушки	370	371	406
	женски	119	85	103
Виша школа		32	28	47
	мушки	24	22	39
	женски	8	6	8
Висока школа		47	44	35
	мушки	32	35	26
	женски	15	9	9
Непознато		40	34	11
	мушки	27	25	9
	женски	13	9	2

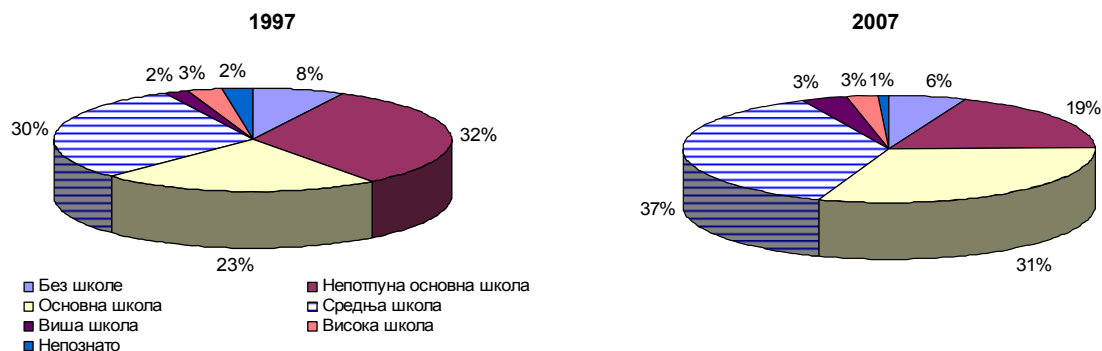
Уколико овом образовном профилу додамо економски профил умрлих услед самоубиства, подаци нам показују да је највеће учешће лица с личним приходом, а најмање издржаваних лица (уколико изузмемо лица на привременом раду у иностранству, којих је најмање и у апсолутном износу). Овакав однос присутан је у целом посматраном периоду, с тим да је учешће најбројније категорије (пензионери) константно расло, док се учешће издржаваних лица, али и активних лица која обављају занимање, смањивало. Ипак, оваква структура умрлих услед самоубиства првенствено је у корелацији са старашћу, јер су самоубиство извршила углавном лица преко 65 година старости, а ове кохорте су се образовале у време када је ниска образовна структура била присутна код великог процента становништва Србије. Такође, особе ове старости претежно су биле економски неактивне, односно припадале су наведеној групацији лица с личним приходима, било да су живела од пензије или неког другог личног прихода.

Умрли услед самоубиства у Србији према активности и полу

		1997	2002	2007
Укупно		1622	1449	1354
	мушки	1117	1053	969
	женски	505	396	385
Активна лица		671	519	535
	мушки	557	454	452
	женски	114	65	83
Активна лица која обављају занимање		632	450	288
	мушки	520	394	249
	женски	112	56	39
Лица с личним приходом		650	729	672
	мушки	462	526	483
	женски	188	203	189
Пензионери		590	649	617
	мушки	414	463	439
	женски	176	186	178
Лица с другим личним приходом		60	80	55
	мушки	48	63	44
	женски	12	17	11
Издравана лица		293	193	147
	мушки	92	67	34
	женски	201	126	113
Домаћице		147	101	96
	мушки	-	-	-
	женски	147	101	96
Деца, ученици и студенти		69	42	22
	мушки	45	37	16
	женски	24	5	6
Остала издржавана лица		77	50	29
	мушки	47	30	18
	женски	30	20	11
Лица на привременом раду/боравку у иностранству до 1 године		8	8	-
	мушки	6	6	-
	женски	2	2	-

Сиромаштво, које је последица лошег положаја појединца у друштву у односу на ниво образовања и економске активности, велики је фактор ризика за самоубиства. Подаци у табели показују да је у посматраном периоду више од половине особа које су извршиле самоубиство било без школе/са непотпуном основном школом или са основном школом, дакле ниског образовног нивоа. Још трећина умрлих имала је завршену средњу школу, док је учешће умрлих који су завршили вишу или високу школу око 5%. При томе се ова структура мењала у односу на године посматрања, и то тако што се смањивало учешће умрлих који су били ниског образовног нивоа, а повећавало се учешће умрлих који су завршили средњу школу. Учешће умрлих са завршеном вишом и високом школом тек се незнатно променило.

Граф. 20. Структура умрлих у Србији услед самоубиства према највишој завршеној школи (%),

Иако је у посматраном периоду самоубиство извршило два пута више мушкараца него жена, у групи нискообразованих умрлих лица услед овог узрока смрти веће је учешће жена, а што је образовни ниво нижи, разлика по полу је већа. Тако је, на пример, у 1997. години, у односу на укупан број жена које су извршиле самоубиство, њих 14% било без школе, док је мушкараца без школе било 5%. У 2007. години тај однос је био 13% наспрам 4%. Самоубиство је извршило и више жена него мушкараца са непотпуном основном школом (у 2007. години чак два пута више), док је већ код следећих категорија веће учешће мушкараца.

Наведени подаци поново указују на чињеницу да је економска несамосталност, односно зависност велики фактор ризика код самоубиства. Наравно, то потврђује и структура умрлих услед самоубиства према полу и активности, јер је чак 40% умрлих жена у 1997. години, односно 30% у 2007. години, припадало издржаваним лицима.

Брачно стање

Бројни социолошки фактори, међу којима су и подршка породице и блиских пријатеља, помажу појединцу да се осећа сигурно и стабилно и да не размишља о суициду. Тако би стабилан и срећан брак требало да буде фактор стабилности за појединца. Међутим, према подацима у табели, половина мушкараца који су извршили самоубиство били су у браку. Објашњење ове појаве могу дати социолози, али је можда реч о чињеници да је иста слика и код укупно умрлих лица – половина свих умрлих мушкараца била је истог брачног статуса. Око петина мушкараца припадала је надаље контингенту неожењених.

Умрли услед самоубиства у Србији према брачном стању

	1997	2002	2007
Укупно	1622	1449	1354
Неожењен	260	214	220
Неудата	80	38	52
Ожењен	578	567	455
Удата	215	152	151
Удовац	175	178	188
Удовица	156	160	134
Разведен	84	75	93
Разведена	42	38	42
Непознат	20	19	13
Непозната	12	8	6

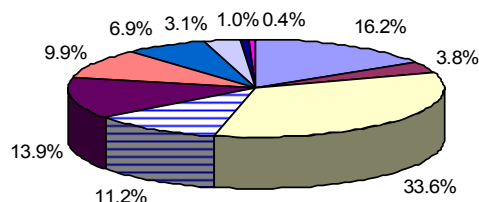
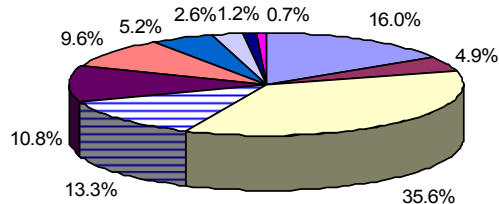
Слична ситуација је и код жена умрлих услед самоубиства – највише је било удатих жена (око 40%), а затим (око 35%) удовица. При томе се у посматраним годинама учешће удатих жена смањивало, а расло је учешће удовица.

Граф. 21. Структура умрлих услед самоубиства у Србији према брачношћу (%)

1997

2007

- Неожењен
- Неудата
- Ожењен
- Удата
- Удовац
- Удовица
- Разведен
- Разведена
- Непознат

Национална припадност

Према подацима Светске здравствене организације, велики фактор ризика код самоубиства представљају расна и национална припадност. Међутим, оба ова фактора у уској су корелацији са социо-економским статусом појединих група становништва. Уколико су припадници одређене расе или нације на маргинама друштва, било да је реч о мањинској припадности унутар одређеног друштва/државе, било о њиховом лошем економском или другом положају, ризици за повећани број самоубиства (алкохол, дрога, породично насиље и др.) јесу повећани.³²

Умрли услед самоубиства у Србији према националној припадности и полу

Национална припадност и пол		1997	2002	2007	Национална припадност и пол		1997	2002	2007
Укупно		1622	1449	1354					
	мушки	1117	1053	969					
	женски	505	396	385					
Срби		1295	1175	1089	Роми		16	19	24
	мушки	883	862	785		мушки	11	13	16
	женски	412	313	304		женски	5	6	8
Црногорци		10	9	9	Румуни		6	7	5
	мушки	5	6	6		мушки	5	5	3
	женски	5	3	3		женски	1	2	2
Југословени		11	10	2	Руси		-	-	-
	мушки	9	7	2		мушки	-	-	-
	женски	2	3	-		женски	-	-	-
Албанци		1	3	3	Русини		4	5	5
	мушки	-	1	3		мушки	3	3	4
	женски	1	2	-		женски	1	2	1
Бошњаци		-	-	10	Словаци		22	12	24
	мушки	-	-	8		мушки	19	8	21
	женски	-	-	2		женски	3	4	3
Бугари		9	7	5	Словенци		-	-	1
	мушки	6	6	4		мушки	-	-	1
	женски	3	1	1		женски	-	-	-
Буњевци		-	-	7	Украјинци		-	-	2
	мушки	-	-	3		мушки	-	-	2
	женски	-	-	4		женски	-	-	-
Власи		-	1	-	Хрвати		25	23	19
	мушки	-	-	-		мушки	14	11	11
	женски	-	1	-		женски	11	12	8
Горанци		-	-	-	Чеси		-	-	1
	мушки	-	-	-		мушки	-	-	1
	женски	-	-	-		женски	-	-	-
Мађари		163	118	109	Остали		14	12	-
	мушки	121	85	72		мушки	8	9	-
	женски	42	33	37		женски	6	3	-
Македонци		6	5	3	Неизјашњени и неопредељени		-	2	-
	мушки	5	4	2		мушки	-	2	-
	женски	1	1	1		женски	-	-	-
Муслимани		17	11	6	Регионална припадност		-	-	-
	мушки	11	9	5		мушки	-	-	-
	женски	6	2	1		женски	-	-	-
Немци		-	-	-	Непознато		23	30	30
	мушки	-	-	-		мушки	17	22	20
	женски	-	-	-		женски	6	8	10

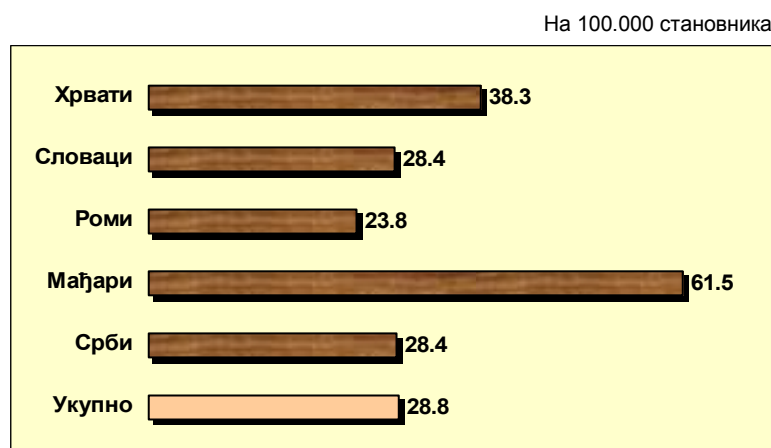
³² WHO, World Report on Violence and Health, pg 20.

У Републици Србији структура умрлих услед самоубиства према националности не указује да је ова варијабла фактор ризика за повећани број самоубистава. Највећи број самоубистава извршили су Срби (80%), али овој националности, према Попису 2002. припада 83% становништва Србије, а слично је и са структуром укупно умрлих према националности. На другом месту по броју самоубистава су Мађари (око 9%), а затим следе Хрвати, Роми и Словаци, чије је учешће у укупном броју самоубистава око 1,5%. Међутим, како је старост умрлих услед самоубиства много значајнији фактор ризика, треба истаћи да је просечна старост становништва Србије у 2002. години била 40,2 године, а да су ове вредности за све националности, осим српске (40,5) и ромске (27,5), изнад наведене. Четвртина, па чак и трећина (Хрвати) становништва мађарске, словачке и хрватске националности била је старија од шездесет година.

Код Рома, чија је просечна старост у моменту Пописа била 28 година, можемо претпоставити да је као фактор ризика за самоубиство био присутан неки други, социо-економски и породични фактор, чије би откривање захтевало неко додатно, сложеније истраживање.

Вредности стопа самоубистава за наведене националности за 2002. годину показују да су оне знатно изнад просека за становништво мађарске (40,2), муслиманске (56,4) и хрватске (32,6) националности, док су за српску и ромску популацију испод просека.

Граф. 22. Стопе самоубиства мушкараца појединих националних припадности у Србији, 2002.

Самоубиства према полу умрлог, месецу смрти и дану у недељи

Истраживања су показала да се учесталост самоубиства разликује по годишњем добу, односно месецима и данима у недељи.

У Републици Србији се у периоду 1997–2007. у просеку дневно убило четири особе. Према подацима у табели, највећи број лица извршило је самоубиство у мају, односно у јуну. Затим следе месеци трећег квартала, а приметно смањење у односу на ове месеце бележе зимски месеци – јануар, фебруар и март. Не само годишње доба и климатски услови који та годишња доба карактеришу, већ и дани у недељи показују разлике. Тако наведени подаци показују да су, уколико изузмемо непознато, понедељак и уторак дани у којима највећи број лица себи одузме живот.

Самоубиства у Србији према полу, месецу смрти и дану у недељи

	1997			2002			2007		
	свега	% мушко	% женско	свега	% мушко	% женско	свега	% мушко	% женско
Свега	1622	100,0	100,0	1449	100,0	100,0	1354	100,0	100,0
Месец									
Јануар	121	7,6	7,1	81	6,2	4,0	88	6,3	7,0
Фебруар	107	5,8	8,3	109	7,6	7,3	92	6,8	6,8
Март	121	7,5	7,3	110	7,2	8,6	114	8,6	8,1
Април	133	8,1	8,3	135	9,5	8,8	121	9,0	8,8
Мај	192	12,0	11,5	149	9,9	11,4	144	10,6	10,6
Јуни	161	9,8	10,1	115	8,9	5,3	142	10,5	10,4
Јули	131	8,3	7,5	145	9,4	11,6	126	7,9	12,7
Август	119	7,3	7,3	140	9,5	10,1	125	10,0	7,3
Септембар	157	10,2	8,5	139	9,8	9,1	109	7,7	8,8
Октобар	139	8,7	8,3	126	8,4	9,6	104	8,3	6,2
Новембар	134	8,0	8,9	110	7,2	8,6	96	7,4	6,2
Децембар	107	6,5	6,7	90	6,5	5,6	93	6,8	7,0
<i>Дневни годишњи просек</i>	<i>4,4</i>	<i>3,1</i>	<i>1,4</i>	<i>4,0</i>	<i>2,9</i>	<i>1,1</i>	<i>3,7</i>	<i>2,7</i>	<i>1,1</i>
Дан у недељи									
Понедељак	263	16,1	16,4	213	14,2	15,9	213	15,7	15,8
Уторак	251	16,0	14,3	203	14,3	13,1	203	15,8	13,0
Среда	208	13,3	11,7	191	12,8	14,1	170	12,7	12,2
Четвртак	210	12,5	13,9	174	12,5	10,6	179	13,1	13,5
Петак	217	13,8	12,5	198	14,2	12,4	189	14,1	13,5
Субота	211	12,4	14,3	137	9,7	8,8	196	14,0	15,6
Недеља	194	11,9	12,1	183	12,8	12,1	159	12,0	11,2
Непознато	68	3,8	5,0	150	9,4	12,9	45	2,6	5,2

С мањим варијацијама, остали дани, а посебно субота и недеља, означени су као дани са смањеним бројем самоубиства.

Међународни преглед и компарација

Према подацима Светске здравствене организације³³, процењује се да је у свету 2000. године 815 хиљада људи извршило самоубиство, што значи да се сваких 40 секунди једно лице самоубило. Самоубиство је било тринаести водећи узрок смрти на глобалном нивоу, са вредношћу стандардизоване стопе морталитета од 14,5/100.000 становника. При томе је постојала значајна регионална разлика ових вредности: у европском региону вредност стопе износила је 19,1, у Југоисточној Азији 12,0, а у региону Западног Пацифика чак 20,8. Унутар региона, значајне разлике испољавале су се и међу земљама.

Међу европским земљама, према истом извору, највише стопе самоубиства имале су земље Источне Европе – Литванија (51,6), Русија (43,1), Беларусија (41,5) и Естонија (37,9). Ове земље имале су два пута више стопе од западноевропских земаља као што су Белгија (24), Финска (28,4), Француска (20) и Немачка (14,3). Остале европске земље имале су вредности стопа негде између ових екстрема.

Умрли услед самоубиства према полу, међународни преглед

Земља	Укупно		Мушки		Женски	
	апсолутни број	стопа ³⁴	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа
САД, 2005	32559	11,1	25504	17,6	6859	4,6
Канада, 2004	3613	11,4	2734	17,3	879	5,4
Јапан, 2006	29921	24,0	21419	34,8	8502	13,2
Аустрија, 2006	1293	15,9	997	24,7	296	7,0
Бугарска, 2004	1013	13,2	746	19,7	267	6,7
Хрватска, 2006	798	18,3	575	26,9	223	9,7
Чешка, 2005	1564	15,6	1272	25,5	292	5,6
Француска, 2005	10707	17,8	7826	26,4	2881	9,2
Немачка, 2006	9765	12,0	7225	17,9	2540	6,0
Мађарска, 2005	2621	26,8	2028	42,3	593	11,2
Словенија, 2006	529	26,6	415	42,1	114	11,1
Грчка, 2006	394	3,6	326	5,9	68	1,2
Холандија, 2006	1524	9,4	1046	12,9	478	5,8
Норвешка, 2005	533	11,6	360	15,7	173	7,4
Пољска, 2006	5805	15,6	4947	26,8	858	4,4
Румунија, 2006	2721	12,8	2240	21,3	481	4,3
Русија, 2006	42855	31,7	35608	53,9	7247	9,5
Србија, 2006	1444	19,5	1022	28,4	422	11,1
Србија, 2007	1354	18,3	969	27,0	385	10,2

Извор: Demographic Yearbook 2006, UN.

Према подацима Еуростата, 52 300 људи у Европској унији умрло је 2006. године услед самоубиства. Стопа суицида износила је 10,6/100.000 становника. Највише стопе имале су земље Источне Европе, а најниже стопе забележене су у земљама Медитерана и Великој Британији.

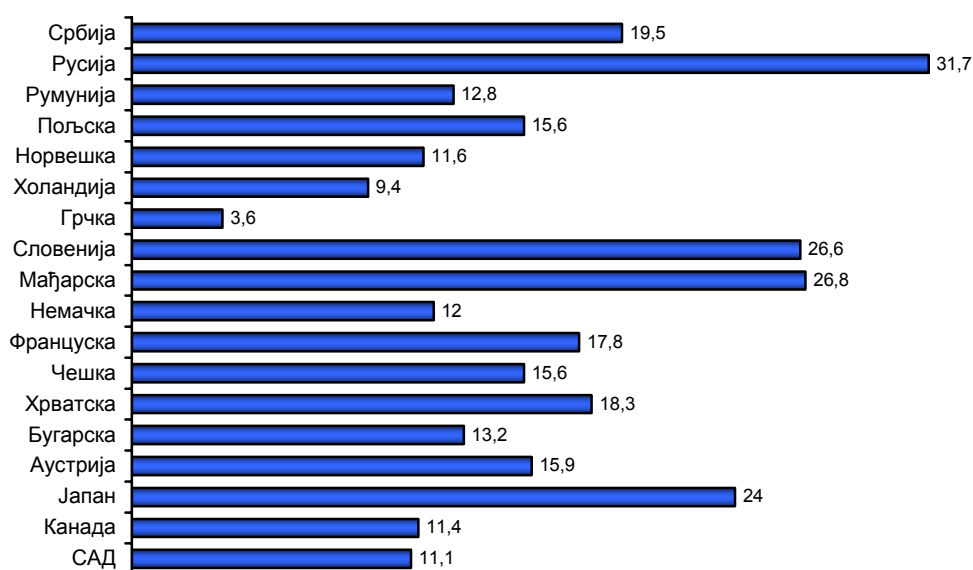
³³ WHO Global Burden of Disease project for 2000, Version 1.

³⁴ Стопа на 100 000 становника.

Према подацима и Светске здравствене организације и Еуростата, Русија и Литванија су на првом месту по вредности овог индикатора, који је био готово три пута већи од просека за Европу. Са стопом суицида од 22,8 и 21,8, Словенија и Мађарска су на другом месту, а затим следе Летонија, са 19,3, Финска, са 19,0, Естонија, са 16,2, и Пољска, са 14,3. Најниже стопе забележене су на Кипру и у Грчкој (3,1).

Подаци за још неке земље дати су у табели. Они показују такође да је појава самоубиства три до чак пет пута виша код мушког становништва.

Граф. 23. Стопе смртности услед самоубиства (на 100.000 становника) – међународни преглед

Према вредности стопе, Србија спада у ранг земаља са високим вредностима овог показатеља. Наиме, вредност стопе је готово два пута виша од европског просека и највиша је у окружењу, уколико изузмемо Мађарску и Словенију.

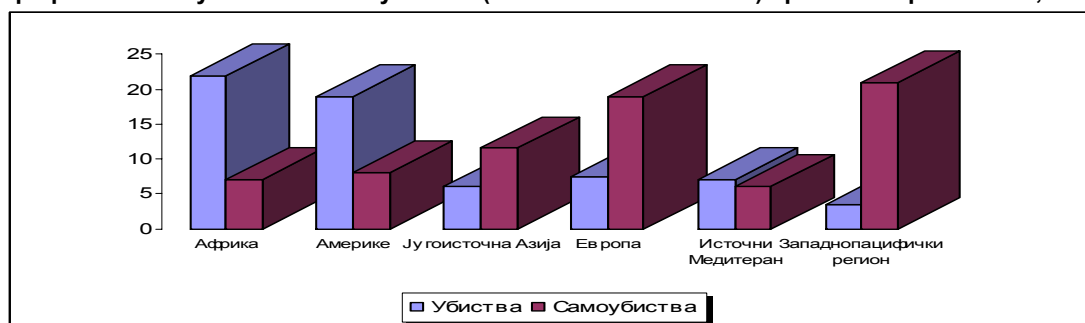
УБИСТВА

Убиство представља свако људско дело које за непосредну последицу има смрт другог човека. Статистика умрлих услед убиства прати све особе умрле услед убиства, односно повреда које је нанела друга особа са намером да повреди или убије на било који начин.³⁵

Убиство је појавно најређи тип насилне смрти – у просеку на сваких сто хиљада становника годишње буде убијено 9 лица (14 мушкараца и 4 жене)³⁶. Ипак, у свету буде годишње убијено више од пола милиона људи. У земљама у којима је насиље често присутно стопе смртности услед убиства више су и због тога што је ношење оружја постало друштвено прихватљиво.

Наравно, и овде су, као и код свих демографских појава, присутне знатне варијације у односу на поједине регионе и државе. У Африци и Северној и Јужној Америци стопе смртности услед убиства више су готово три пута од стопа самоубиства. С друге стране, у регионима Југоисточне Азије и Европе стопе суицида су два пута више од стопа умрлих услед убиства. Разлике постоје и у односу на урбану и руралну популацију, богате и сиромашне друштвене заједнице, националну припадност. Убиство је нарочито присутно у градским срединама – овде су стопе смртности највише.

Граф. 24. Стопе убиства и самоубиства (на 100.000 становника) према СЗО регионима, 2000.

Извор: WHO Global Burden of Disease project for 2000.

³⁵ Овде нису укључене повреде узроковане законском интервенцијом и ратним операцијама.

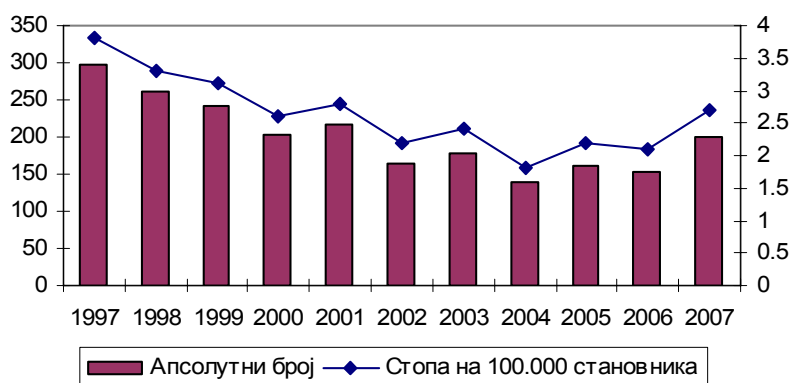
³⁶ WHO Global Burden of Disease project for 2000, стандардизована стопа морталитета.

У Европској унији убиство је релативно редак узрок смрти: у 2002. години убијено је 6300 људи, што представља 2,5% свих насилних смрти, односно 1,3% свих смрти. При томе је полна структура поново неповољна за мушкарце – 67% свих убијених били су мушког пола. Стопе смртности су знатно ниже код жена него код мушкараца, тако да се може рећи да је овај узрок смрти веома важан демографски фактор ризика за мушко становништво.

Убиство и млади. Убиства међу адолесцентима и млађим средовечним становништвом један су од највидљивијих облика насиља у друштву. Тако су највише стопе смртности у 2000. години на светском нивоу биле присутне код мушкараца у старости 15-29 година (19,4/100.000), као и у старости 30-44 године (18,7/100.000). У Европи, земље у транзицији, као што су Албанија и Русија, имале су највише стопе убистава младих (28,2, односно 18,0/100.000). С друге стране, западноевропске земље, као што су Француска, Немачка, Велика Британија и Северна Ирска, имале су најмање умрлих услед убистава на 100 хиљада становника (0,6, 0,8 и 0,9 респективно). Готово у свим земљама, ове стопе су константно ниже код жена ових старосних група.

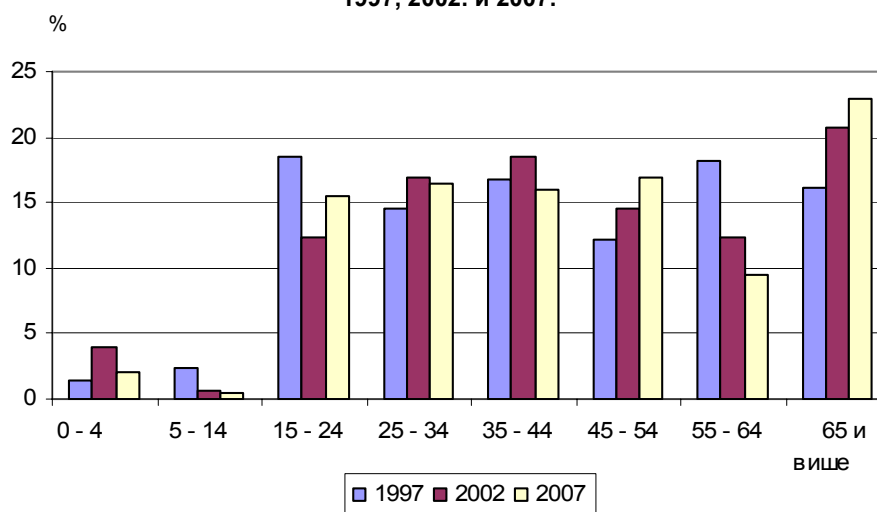
У периоду 1997–2007, у Републици Србији у просеку било око 200 убистава годишње, односно око три убистава на сто хиљада становника. То значи да је у посматраном периоду убијено преко две хиљаде људи, односно преко 1500 мушкараца и три пута мање жена. Како показује графикон (граф. 25.), пратимо углавном пад броја убистава кроз године посматрања, али има осцилација. До промене кретања ове појаве дошло је 2001. и 2003. године, као и последње године посматрања. Ипак, у односу на 1997. годину, број убистава у свим осталим годинама јесте мањи.

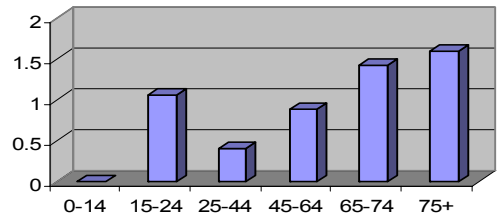

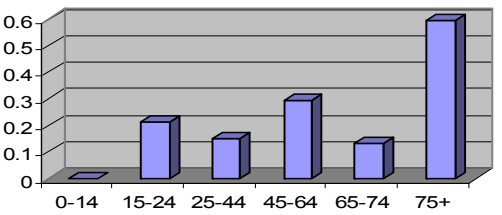

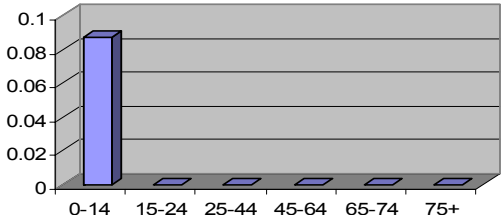

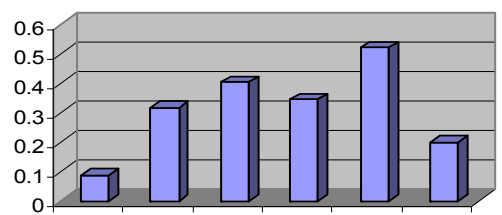
Граф. 25. Умрли услед убистава у Србији (апсолутни број и стопа)

Подаци о структури убијених лица према старости (граф. 26.) показују да је у Србији такође највише угрожена млада популација, али да је исто тако у порасту убиство старог становништва. У посматраним годинама смањује се учешће старости 55-64 године, а повећава учешће старијих од 65 година.

Граф. 26. Структура умрлих услед убиства у Србији, према старости, 1997, 2002. и 2007.

Спољни узрок убиства и старост умрлог	Умрли	Индекс 2007/2006	Стопа смртности
 <p>Оштри и тупи предмети</p> <p>Умрли: 0 10 8 18 11 8</p>	55	+ 27,9%	0,8
<p>Укључује особе умрле услед убода оштрим или тупим предметом.</p>			
 <p>Примена телесне снаге</p> <p>Умрли: 0 2 3 6 1 3</p>	15	+ 650%	0,2
<p>Укључује особе умрле услед ударања или у тучи без оружја.</p>			
 <p>Занемаривање и напуштање</p> <p>Умрли: 1 - - - - -</p>	1	-	0,0
<p>Укључује особе умрле услед небриге и занемаривања.</p>			
 <p>Други лоши и неозначени поступци</p> <p>Умрли: 1 3 8 7 4 1</p>	24	- 14,3%	0,3
<p>Укључује особе умрле услед насиља, без обзира на то ко је извршио то насиље (чланови породице или неозначене особе), где је убиство извршено и на који начин (неозначено).</p>			

Убиства према типу, полу и старости умрлог, 2007.

Од свих начина и средстава којима је извршено убиство у Републици Србији у 2007. години, најчешћи су били убиство ватреним оружјем и експлозивом, оштрим и тупим предметима, као и применом телесне снаге. Графикон приказује специфичне стопе смртности према типу убиства и одређеним групама старости умрлих лица.

Најчешћи начин извршења убиства, ватрено оружје и експлозив, однео је 89 жртава, што је 45% свих случајева убиства (54% свих убиства мушкараца и 29% свих убиства извршено је ватреним оружјем).

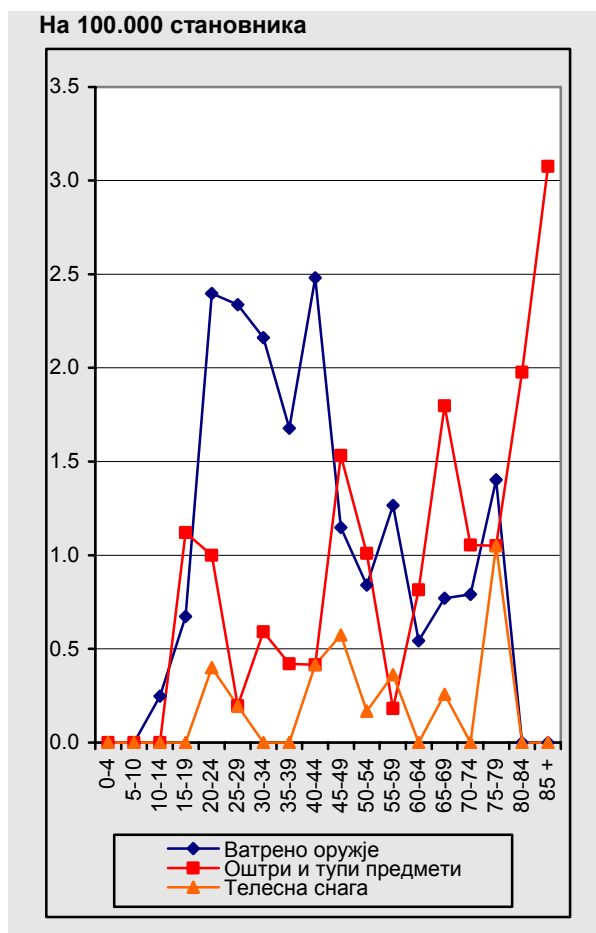
Старосна структура показује да је највише овако настрадалих припадало младом активном становништву – 14% умрлих било је старости 20-24 године, као и у старостима 25-29 година и 40-44 године, односно преко 61% лица убијених ватреним оружјем припадало је контингенту од 20-44 године. Уколико у ову анализу укључимо и пол, уочава се да је највише убијених мушкараца било у старости 25-29 година (16%), а највећи проценат жена припадао је старостима 20-24, односно 40-44 године (14%).

И релативне вредности, приказане у графикону, показују да је најугроженије било младо, односно средовечно становништво – крива нагло расте у старости 20-24 године (вредност стопе је 2,4), а још један врх истиче се у старости 40-44 године (вредност стопе је 2,5).

Друга по интензитету била су убиства оштрим и тупим предметима. У 2007. години 55 случајева (21% свих убиства мушкараца и 38% свих убиства жена) припадало је овом типу убиства. Старосна структура убијених на овај начин показује да је највише лица припадало старосној групи 45-49 година (15%), односно старостима од 50 до 54 године (11%). При томе је највеће учешће мушкараца забележено у млађим старостима – 15-19 и 20-24 године (15%), док је највеће учешће на овај начин убијених жена из старосне групе 65-69 (21%), односно 45-49 (18%).

Релативне вредности показују нешто другачију слику – у односу на број становника, број на овај начин настрадалих старих становника је највећи (у старости преко 65 година стопа има двоструко већу вредност од просека за укупно умрле на овај начин), с тим да је стопа највећа у групама 80-84 године (2,0) и 85 и више (3,1). Анализа према полу показује да су стопе код мушког становништва високе како у старости 15-19, тако и у старостима 75-79 година и 80-84 године (1,8). Кад је реч о женском становништву, њихове вредности су највише код група 65-69 (2,8), 80-84 године (2,1) и 85 и више (4,8).

Релативне вредности које исказују убиства извршена применом телесне снаге су мале – у 2007. години у просеку се десило мање од једног оваког убиства на сто хиљада становника. Крива која описује убиство тровањем указује да је вредност стопе највиша у старости 80-84 године (1,0). Старосно-полна структура умрлих услед овог типа убиства показује да је у наведеној старости нешто веће учешће женске од мушке популације.

Школска спрема, активност

Социо-економски и психолошки аспекти убиства врло су слични онима код самоубиства. Међутим, доступност оружја адолесцентима и младима, суделовање у уличним тучама и друго насилно понашање довели су до тога да је у структури умрлих услед овог узрока смрти знатно учешће ових старосних група становништва. С друге стране, жртве разбојништва или породичног насиља често су и старе особе.

Умрли услед убиства у Србији према највишој завршеној школи и активности

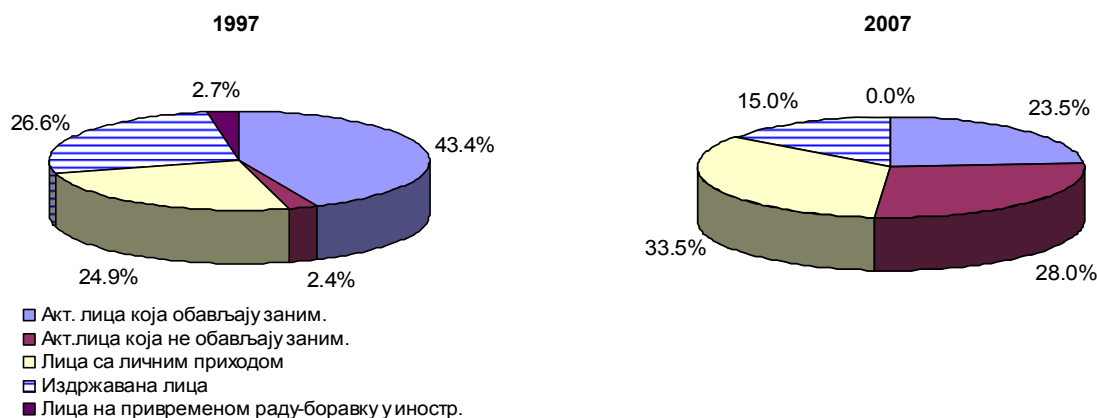
		1997	2002	2007
Највиша завршена школа и пол				
		21	11	9
Без школе	мушки	8	6	2
	женски	13	5	7
Непотпуна основна школа	мушки	58	21	24
	женски	34	17	9
		24	4	15
Основна школа	мушки	69	52	56
	женски	50	33	36
		19	19	20
Средња школа	мушки	110	63	95
	женски	80	47	70
		30	16	25
Виша школа	мушки	8	2	7
	женски	7	2	5
		1	0	2
Висока школа	мушки	12	6	5
	женски	8	6	3
		4	0	2
Непознато	мушки	19	9	4
	женски	13	7	2
		6	2	2
Економска обележја				
<i>Активна лица</i>		136	86	103
	мушки	111	74	82
	женски	25	12	11
<i>Активна лица која обављају занимање:</i>		129	76	47
	мушки	104	64	36
	женски	25	12	11
<i>Лица с личним приходом</i>		74	38	67
	мушки	47	27	37
	женски	27	11	30
Пензионери	мушки	58	27	55
	женски	34	18	28
		24	9	27
Лица с другим личним приходом	мушки	16	11	12
	женски	13	9	9
		3	2	3
<i>Издржавана лица</i>		79	37	30
	мушки	37	17	8
	женски	42	20	22
Домаћице	мушки	29	11	17
	женски	0	0	-
Деца, ученици и студенти	мушки	29	11	17
	женски	30	23	12
	мушки	21	15	8
	женски	9	8	4
		20	3	1
Остала издржавана лица	мушки	16	2	-
	женски	4	1	1
Лица на привременом раду/боравку у иностранству до 1 године	мушки	8	3	-
	женски	5	0	-
		3	3	-

Структура лица умрлих услед убиства према школској спреми и активности показује да је ниво образовања убијених претежно низак: половина убијених лица имала је завршену, или чак незавршену основну школу или је била без школског образовања. Ипак, на другом месту су лица која су имала завршену средњу школу, што можемо ставити у корелацију са старошћу убијених.

У односу на 1997. годину, у 2007. години повећало се како учешће лица са завршеном средњом школом (за 10%), тако и лица са завршеном вишом школом, док се учешће лица са ниским образовним нивоом смањило (за 5%), првенствено због смањења броја убијених који су имали непотпуну основну школу.

Од укупног броја убијених, половина лица припадала су контингенту активних лица. Међутим, карактеристично је да је у посматраном периоду дошло до смањења учешћа активних лица која обављају занимање, а истовремено је порасло учешће лица са личним приходом, односно пензионера. Наравно, овде је старост поново главни фактор ризика јер је већ напоменуто да је у 2007. години дошло до пораста убиства старих. Међутим, смањење лица која обављају занимање значи и пораст броја лица која припадају контингенту активних лица, али која из неког разлога не обављају занимање и тиме не остварују приходе, што нас поново доводи до значајности социоекономске позадине убиства.

Граф. 27. Структура умрлих услед убиства у Србији према активности (%)

Брачно стање

Претежан број умрлих услед убиства у целом посматраном периоду припадао је групи неожењених/неудатих и ожењених/удатих. Учешће разведених и удоваца било је релативно мало. У просеку, преко 40% убијених мушкараца било је неожењено, а око 5% мање било је у браку. С друге стране, учешће убијених удатих жена било је нешто више, с тим да је та разлика највећа у 2007. години (19%). Наведени подаци не указују да је брачна варијабла била присутна као фактор ризика код убиства.

Умрли услед убиства у Србији према брачном стању

	1997	2002	2007
Укупно	297	164	200
Неожењен	79	54	57
Неудата	29	14	15
Ожењен	73	49	48
Удата	38	15	29
Удовац	8	7	9
Удовица	13	9	16
Разведен	16	5	10
Разведена	8	6	12
Непознат	24	3	3
Непозната	9	2	1

Национална припадност

Национална припадност није директан фактор ризика за број убијених лица. Исто као и код самоубиства, може се само посредно закључити колики је утицај ове варијабле.

Умрли услед убиства у Србији према националној припадности

		1997	2002	2007
Национална припадност и пол				
Срби	мушки	163	96	105
	женски	80	39	58
Црногорци	мушки	3	1	1
	женски	-	-	1
Југословени	мушки	1	1	-
	женски	-	-	-
Албанци	мушки	3	-	3
	женски	-	-	-
Бошњаци	мушки	-	-	4
	женски	-	-	1
Бугари	мушки	1	-	-
	женски	-	-	-
Буњевци	мушки	-	-	-
	женски	-	-	1
Власи	мушки	-	1	-
	женски	1	-	-
Мађари	мушки	7	5	3
	женски	7	1	2
Македонци	мушки	2	1	-
	женски	-	-	-
Муслимани	мушки	4	2	2
	женски	-	1	-
Роми	мушки	6	1	2
	женски	3	1	2
Румуни	мушки	1	2	-
	женски	1	-	-
Словаци	мушки	1	-	-
	женски	1	-	2
Хрвати	мушки	-	1	1
	женски	2	1	2
Остали	мушки	3	-	-
	женски	-	-	-
Непознато	мушки	5	7	6
	женски	2	3	4

У Републици Србији структура умрлих услед убиства према националности не указује да је ова варијабла фактор ризика за повећани број ове врсте насиља. Преко 80% убиства извршили су Срби, али овој националности припада, како је већ речено³⁹, 83% становништва Србије, а слично је и са структуром укупно умрлих према националности. На другом месту по броју убиства су Мађари, а учешће ове националности кретало се од 4,7% у 1997. години до 2,5% у 2007. Затим следе Роми, чије је учешће у укупном броју убиства око 2%, па Албанци и Црногорци (1%).

³⁹ Према Полису становништва 2002.

Међутим, истакнуто је да је старост умрлих услед убиства много значајнији фактор ризика и да је у структури према старости највеће учешће популације 20-39 година. Подаци о старосној структури становништва из Пописа становништва 2002. године показују да је учешће становништва ове старости у укупној популацији било 26,4%. Ове су вредности за Роме (30,5%) и Албанце (29,9%) изнад наведене, док су за српску и црногорску нацију у нивоу просека, а за мађарску нешто испод просека (24,3%). Зато можемо претпоставити да је као фактор ризика за убиство био присутан такође неки други, социо-економски и породични фактор, чије би откривање захтевало такође неко додатно, сложеније истраживање.

Вредности стопа убиства за наведене националности за 2002. годину показују да су оне незнатно изнад просека само за мушко становништво мађарске националности (3,6 на 100.000 становника), док су за српску националност у рангу просека, а за црногорску и ромску популацију испод просека и за укупно и за мушко становништво.

Убиства према полу умрлог, месецу смрти и дану у недељи

Број убиства је у односу на друге типове насилних смрти релативно мали, па је тако у току посматраних година просечно „само“ једно лице дневно убијено. Подаци о кретању броја убиства у односу на годишња доба, односно месеце и дане у недељи, показују да постоји разлика, првенствено у односу на дане у недељи. На дане око викенда пада највећи број убиства. Најмање убиства десило се средом и четвртом – у просеку око 11%, за оба пола.

Убиства према полу умрлог, месецу смрти и дану у недељи

	1997			2002			2007		
	свега	% мушко	% женско	свега	% мушко	% женско	свега	% мушко	% женско
Свега	297	100,0	100,0	164	100,0	100,0	200	100,0	100,0
Месец									
Јануар	26	9,5	7,2	23	12,7	17,4	13	5,5	8,2
Фебруар	24	8,0	8,2	16	9,3	10,9	10	3,9	6,8
Март	19	7,5	4,1	16	11,0	6,5	10	4,7	5,5
Април	20	5,5	9,3	17	11,0	8,7	17	9,4	6,8
Мај	25	9,5	6,2	6	3,4	4,3	15	6,3	9,6
Јуни	30	10,5	9,3	16	9,3	10,9	23	13,4	8,2
Јули	28	8,5	11,3	12	6,8	8,7	30	13,4	17,8
Август	19	8,0	3,1	11	6,8	6,5	18	9,4	8,2
Септембар	29	10,0	9,3	12	5,1	13,0	13	7,1	5,5
Октобар	22	7,0	8,2	13	9,3	4,3	19	10,2	8,2
Новембар	32	9,5	13,4	16	11,9	4,3	19	8,7	11,0
Децембар	23	6,5	10,3	6	3,4	4,3	13	7,9	4,1
<i>Дневни годишњи просек</i>	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>0,3</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>0,1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,3</i>	<i>0,2</i>
Дан у недељи									
Понедељак	47	15,0	17,5	26	17,8	10,9	26	11,8	15,1
Уторак	51	19,0	13,4	28	21,2	6,5	30	16,5	12,3
Среда	33	11,5	10,3	17	8,5	15,2	25	11,8	13,7
Четвртак	39	13,5	12,4	16	10,2	8,7	17	7,9	9,6
Петак	35	13,0	9,3	18	11,0	10,9	33	17,3	15,1
Субота	42	12,0	18,6	21	13,6	10,9	28	10,2	20,5
Недеља	40	13,0	14,4	19	7,6	21,7	28	17,3	8,2
Непознато	10	3,0	4,1	19	10,2	15,2	13	7,1	5,5

Међународни преглед и компарација

Међународно поређење показује да постоје приметне разлике ове појаве по регионима и земљама. Међу развијеним земљама на глобалном нивоу, највишу стопу (на 100.000 мушкараца) имале су Сједињене америчке државе (7,3 у 1997: 9,7 у 2005), док су Канада (1,6 у 1995: 2,3 у 2005) и Јапан (0,5 и у 1995 и у 2005) имали у истом региону најнижу стопу. Стопе су такође изузетно високе и у многим земљама Латинске Америке⁴⁰.

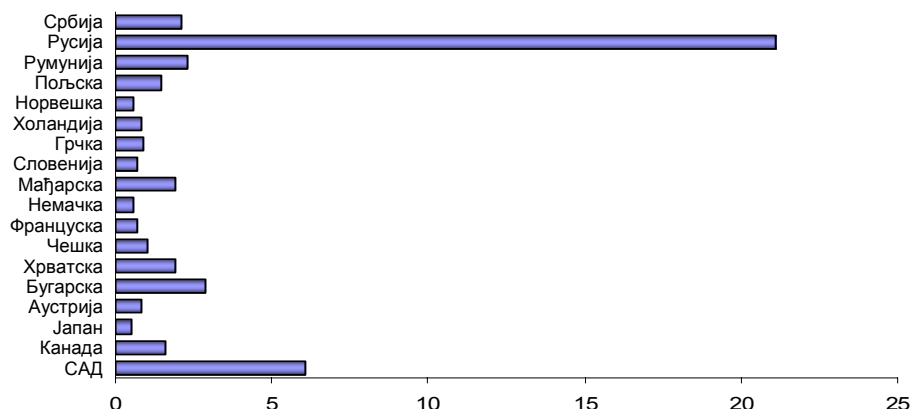
Умрли услед убиства према полу, међународни преглед

Земља	Укупно		Мушки		Женски	
	апсолутни број	стопа ⁴¹	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа
САД, 2005	17887	6,1	14173	9,7	3714	2,5
Канада, 2004	514	1,6	366	2,3	148	0,9
Јапан, 2006	580	0,5	314	0,5	266	0,4
Аустрија, 2006	66	0,8	34	0,8	32	0,8
Бугарска, 2004	222	2,9	170	4,5	52	1,3
Хрватска, 2006	81	1,9	52	2,4	29	1,3
Чешка, 2005	96	1,0	55	1,1	41	0,8
Француска, 2005	435	0,7	277	0,9	158	0,5
Немачка, 2006	484	0,6	255	0,6	229	0,5
Мађарска, 2005	194	1,9	107	2,2	87	1,6
Словенија, 2006	13	0,7	9	0,9	4	0,4
Грчка, 2006	95	0,9	76	1,4	19	0,3
Холандија, 2006	128	0,8	79	1,0	49	0,6
Норвешка, 2005	29	0,6	17	0,7	12	0,5
Пољска, 2006	569	1,5	407	2,2	162	0,8
Румунија, 2006	496	2,3	339	3,2	157	1,4
Русија, 2006	28844	21,1	21629	32,8	7215	9,4
Србија, 2006	154	2,1	106	2,9	48	1,3
Србија, 2007	200	2,7	127	3,5	73	1,9

Извор: Demographic Yearbook, UN.

У Европи, највише стопе имају, исто као и за самоубиства, земље источноевропског региона. Предњачи Русија (30,0 у 1997: 32,8 у 2006), затим следе Бугарска и Румунија, али са много мањим бројем убијених мушкараца на сто хиљада становника тог пола. Како показују подаци у табели и графикону (граф. 28.), од земаља из непосредног окружења, високу стопу убиства имала је и Хрватска.

Граф. 28. Стопе смртности услед убиства (на 100.000 становника) – међународни преглед

⁴⁰ Бразил је 1999. године имао стопу смртности услед убиства мушкараца од 86,7.

⁴¹ Стопа на 100 000 становника

ПРЕГЛЕД ПО ОКРУЗИМА И ОПШТИНАМА

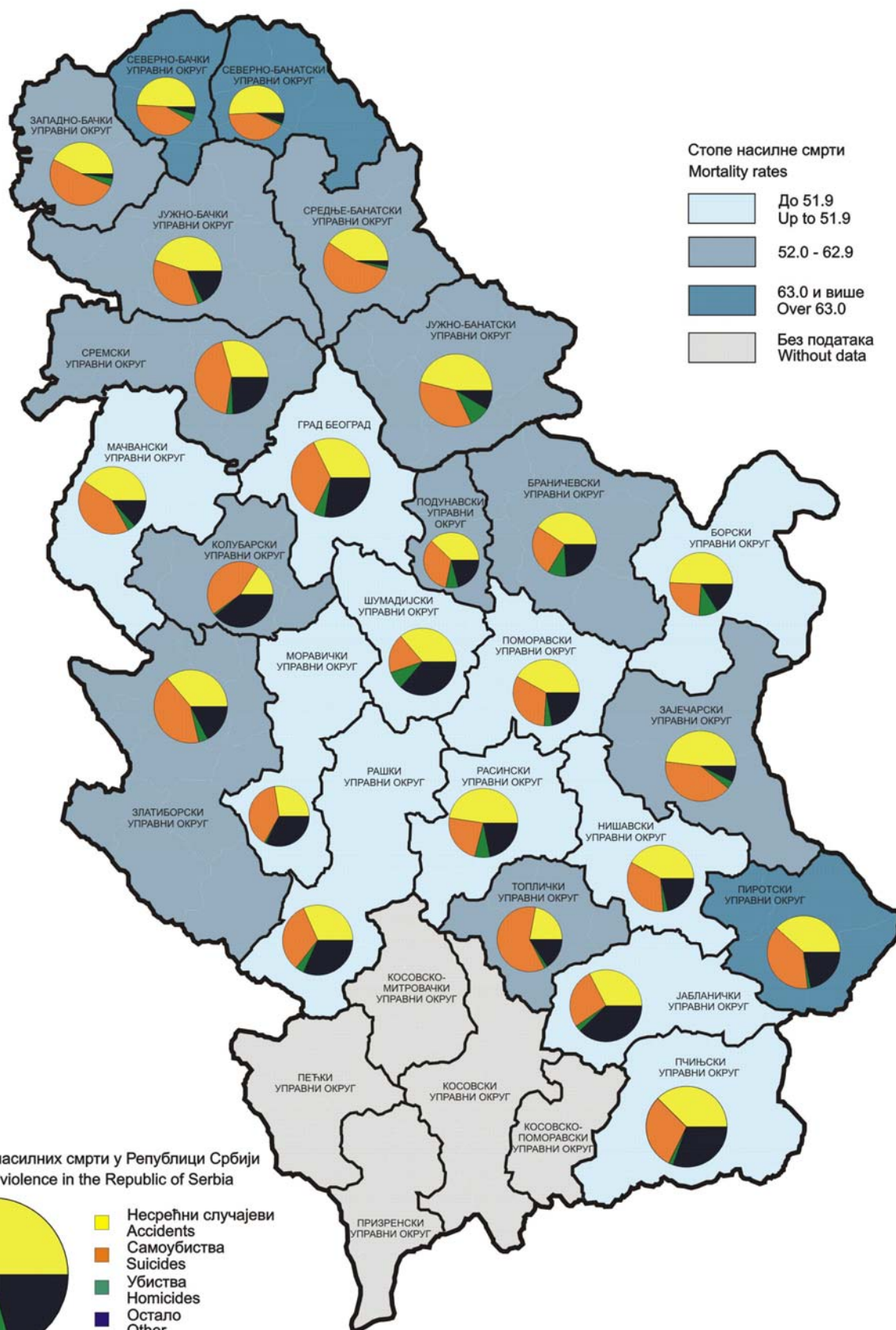
Да би се превентивно деловало у смислу смањења броја умрлих услед насилних смрти, потребне су нам студије и анализе на нивоу округа и општина. Једино регионалне студије могу да послуже за рад на превентивној заштити и сузбијању узрока и фактора ризика везаних за ову појаву.

На основу статистичких података о спољном узроку насилних смрти, на пример о кретању броја саобраћајних удеса, локална заједница може предузети конкретне акције у смислу побољшања саобраћајне културе, као и техничке безбедности у саобраћају. Такође, постоје регионалне разлике у нивоу економске развијености и старосној структури становништва: општине са високим стопама самоубиства, које имају велико учешће старе популације и низак ниво економског развоја (незапосленост, самачка домаћинства и др.), имају могућност да, анализирајући статистичке податке о кретању броја самоубиства, предузму одговарајуће кораке за његово смањење.

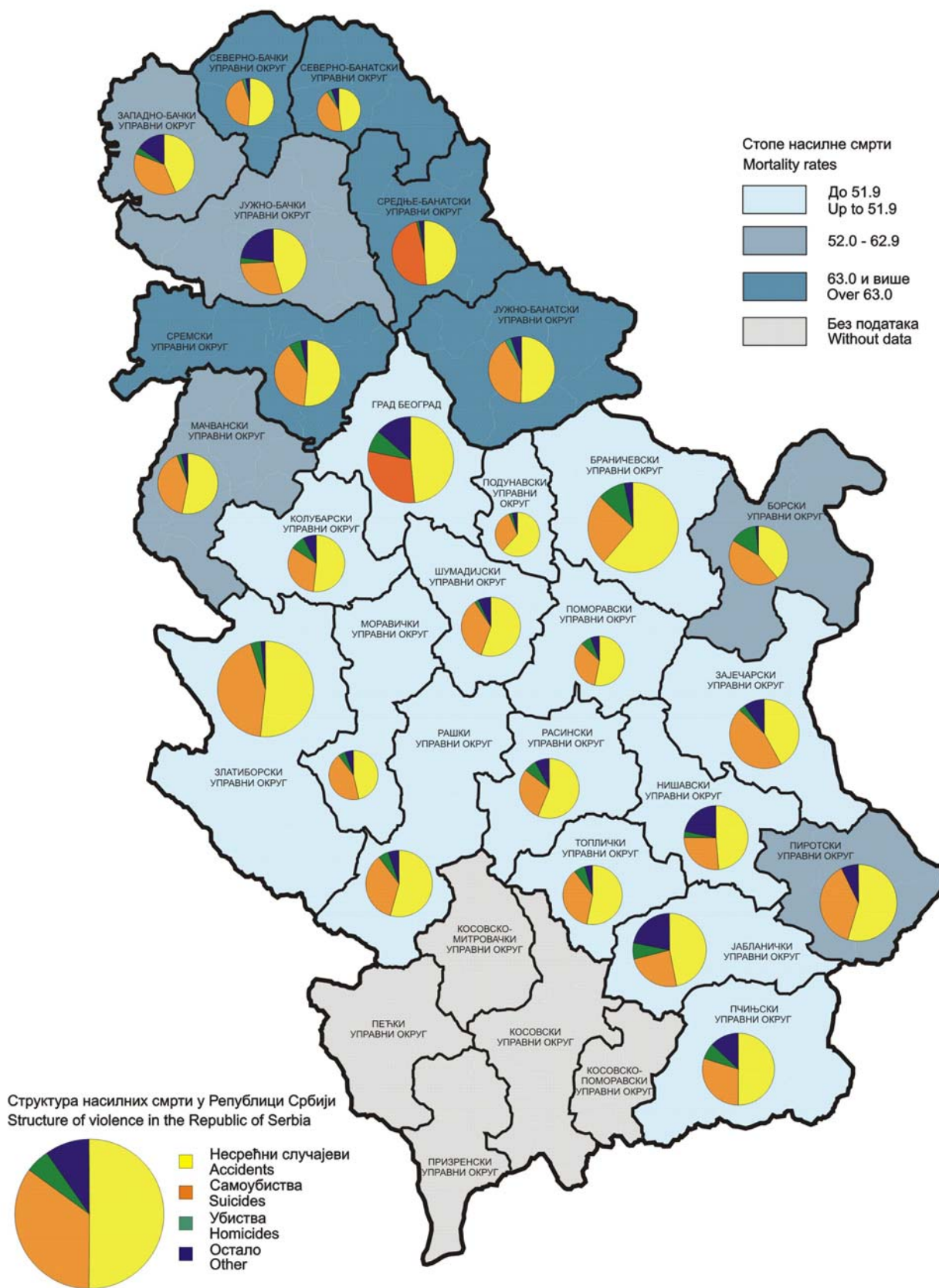
У односу на саобраћајне удесе и самоубиства, остали типови насилних смрти су на регионалном и локалном нивоу незнатно заступљени тако да не представљају критичну масу која би захтевала посебне студије. Међутим, увек се може подизањем нивоа еколошке свести, као и здравствено-васпитним радом са ризичним деловима популације (деца, социјално угрожене категорије друштва), деловати на смањење фактора ризика, а тиме и на смањење смртности услед насиља.

У табелама је дат преглед апсолутног броја умрлих услед насилних смрти према типу, спољном узроку и кроз одређени период у нади да ће послужити као основа за будуће анализе стручним лицима и локалној самоуправи. Такође, картограми приказују тренд, односно промене у кретању броја умрлих (на 100.000 становника) услед насилних смрти у петогодишњем временском размаку.

УМРЛИ НАСИЛНОМ СМРТЉУ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, 2002.
DEATHS BY VIOLENCE IN THE REPUBLIC OF SERBIA, 2002

УМРЛИ НАСИЛНОМ СМРТЉУ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, 2007.
DEATHS BY VIOLENCE IN THE REPUBLIC OF SERBIA, 2007

ОКРУЗИ И ОПШТИНЕ

табеларни приказ

1. Умрли насилном смрћу, према пореклу насилне смрти, по окрузима и општинама, 2007.

	Укупно		Несрећни случајеви		Самоубиства		Убиства		Остало	
	апсолутни број	стопа ⁴²	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	3869	52,4	1935	26,2	1354	18,3	200	2,7	380	5,1
<i>Град Београд</i>	739	45,9	358	22,2	219	13,6	61	3,8	101	6,3
Барајево	15	59,7	7	27,8	6	23,9	2	8,0	-	-
Вождовац	68	44,0	30	19,4	22	14,2	4	2,6	12	7,8
Врачар	26	46,5	13	23,3	9	16,1	1	1,8	3	5,4
Гроцка	36	45,1	21	26,3	11	13,8	1	1,3	3	3,8
Звездара	63	44,8	29	20,6	19	13,5	3	2,1	12	8,5
Земун	54	34,4	24	15,3	20	12,7	8	5,1	2	1,3
Лазаревац	31	52,5	15	25,4	8	13,5	3	5,1	5	8,5
Младеновац	41	78,7	22	42,3	13	25,0	4	7,7	2	3,8
Нови Београд	86	39,2	34	15,5	30	13,7	7	3,2	15	6,8
Обреновац	29	40,5	17	23,8	8	11,2	1	1,4	3	4,2
Палилула	81	49,6	42	25,7	23	14,1	3	1,8	13	8,0
Раковица	45	43,8	26	25,3	11	10,7	2	1,9	6	5,8
Савски венац	31	75,9	16	39,2	6	14,7	5	12,2	4	9,8
Сопот	16	79,2	11	54,4	3	14,8	-	-	2	9,9
Стари град	25	46,9	9	16,9	6	11,3	5	9,4	5	9,4
Сурчин	14	44,2	7	19,8	4	11,3	2	5,7	1	0,6
Чукарица	78	35,3	35	17,7	20	10,1	10	5,0	13	32,8
Војводина	1322	66,4	639	32,1	505	25,4	44	2,2	134	6,7
Севернобачки	174	89,4	89	45,7	76	39,1	4	2,1	5	2,6
Бачка Топола	44	122,0	30	83,2	12	33,3	-	-	2	5,5
Мали Иђош	10	78,3	-	-	10	78,3	-	-	-	-
Суботица – град	120	82,3	59	40,5	54	37,0	4	2,7	3	2,1
Средњебанатски	125	63,3	61	30,9	59	29,9	2	1,0	3	1,5
Житиште	22	117,9	7	37,5	13	69,7	1	5,4	1	5,4
Зрењанин – град	70	54,9	34	26,7	34	26,7	1	0,8	1	0,8
Нова Црња	7	61,7	3	26,5	4	35,3	-	-	-	-
Нови Бечеј	15	59,4	9	35,6	5	19,8	-	-	1	4,0
Сечањ	11	73,8	8	53,7	3	20,1	-	-	-	-
Севернобанатски	109	69,4	52	33,1	47	29,9	200	127,3	380	241,8
Ада	7	38,5	4	22,0	2	11,0	-	-	1	5,5
Кањижа	22	82,8	14	52,7	8	30,1	-	-	-	-
Кикинда	35	55,3	16	25,3	15	23,7	1	1,6	3	4,7
Нови Кнежевац	10	83,4	3	25,0	4	33,4	2	16,7	1	8,3
Сента	25	102,2	11	45,0	12	49,1	1	4,1	1	4,1
Чока	10	79,2	4	31,7	6	47,5	-	-	-	-
Јужнобанатски	205	67,0	103	33,6	85	27,8	6	2,0	11	3,6
Алибунар	19	87,9	11	50,9	7	32,4	1	4,6	-	-
Бела Црква	10	52,6	5	26,3	5	26,3	-	-	-	-
Вршац	36	67,6	21	39,4	13	24,4	2	3,8	-	-
Ковачица	21	78,2	12	44,7	8	29,8	-	-	1	3,7
Ковин	26	70,9	9	24,6	15	40,9	1	2,7	1	2,7
Опово	11	102,3	7	65,1	1	9,3	2	18,6	1	9,3
Панчево – град	74	58,8	35	27,8	32	25,4	-	-	7	5,6
Пландиште	8	65,7	3	24,6	4	32,8	-	-	1	8,2
Западнобачки	115	57,2	50	24,9	43	21,4	4	2,0	18	9,0
Апатин	16	51,8	6	19,4	7	22,7	1	3,2	2	6,5
Кула	28	60,9	19	41,3	6	13,1	1	2,2	2	4,4
Оџаци	19	58,5	3	9,2	8	24,6	1	3,1	7	21,5
Сомбор – град	52	56,7	22	24,0	22	24,0	1	1,1	7	7,6
Јужнобачки	364	60,3	166	27,5	104	17,2	10	1,7	84	13,9
Бач	10	65,4	2	13,1	5	32,7	-	-	3	19,6
Бачка Паланка	38	65,4	16	27,5	14	24,1	-	-	8	13,8
Бачки Петровац	9	63,8	1	7,1	7	49,6	-	-	1	7,1
Беочин	11	70,0	3	19,1	5	31,8	1	6,4	2	12,7
Бечеј	30	76,3	10	25,4	12	30,5	1	2,5	7	17,8
Врбас	22	49,8	12	27,1	7	15,8	1	2,3	2	4,5
Жабалъ	13	48,6	3	11,2	6	22,4	1	3,7	3	11,2
Нови Сад – град	179	56,1	96	30,1	34	10,6	5	1,6	44	13,8
Србобран	13	76,4	4	23,5	5	29,4	-	-	4	23,5
Сремски Карловци	4	45,5	2	22,8	2	22,8	-	-	-	-
Темерин	25	88,4	12	42,4	6	21,2	-	-	7	24,8
Тител	10	60,8	5	30,4	1	6,1	1	6,1	3	18,2

⁴² Стопа 100 000 становника.

1. Умрли насилном смрћу, према пореклу насилне смрти, по окрузима и општинама, 2007. (наставак)

	Укупно		Несрећни случајеви		Самоубиства		Убиства		Остало	
	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа
Сремски	230	69,3	118	35,6	91	27,4	14	4,2	7	2,1
Инђија	33	67,4	20	40,9	7	14,3	2	4,1	4	8,2
Ириг	12	103,5	4	34,5	8	69,0	-	-	-	-
Пећинци	19	86,1	9	40,8	10	45,3	-	-	-	-
Рума	41	71,0	28	48,5	9	15,6	3	5,2	1	1,7
Сремска Митровица – град	56	67,3	24	28,8	25	30,0	6	7,2	1	1,2
Стара Пазова	35	48,7	19	26,4	13	18,1	2	2,8	1	1,4
Шид	34	93,3	14	38,4	19	52,2	1	2,7	-	-
Централна Србија	2547	47,3	1296	24,0	849	15,8	156	2,9	246	4,6
Мачвански	185	58,4	98	30,9	76	24,0	5	1,6	6	1,9
Богатић	22	69,7	11	34,9	10	31,7	1	3,2	-	-
Владимирци	14	73,2	6	31,4	7	36,6	-	-	1	5,2
Коцељева	8	54,6	4	27,3	4	27,3	-	-	-	-
Крупањ	10	53,4	5	26,7	5	26,7	-	-	-	-
Лозница – град	46	54,7	24	28,5	20	23,8	1	1,2	1	1,2
Љубовија	12	77,1	7	45,0	4	25,7	1	6,4	-	-
Мали Зворник	3	22,5	-	-	3	22,5	-	-	-	-
Шабац – град	70	58,3	41	34,2	23	19,2	2	1,7	4	3,3
Колубарски	95	51,6	49	26,6	31	16,8	8	4,3	7	3,8
Ваљево – град	47	49,9	23	24,4	17	18,1	2	2,1	5	5,3
Лајковац	10	62,0	6	37,2	4	24,8	-	-	-	-
Љиг	2	14,8	1	7,4	-	-	-	-	1	7,4
Мионица	9	57,6	1	6,4	4	25,6	3	19,2	1	6,4
Осечина	5	35,8	4	28,7	1	7,2	-	-	-	-
Уб	22	71,8	14	45,7	5	16,3	3	9,8	-	-
Подунавски	83	40,3	51	24,8	27	13,1	2	1,0	3	1,5
Велика Плана	18	41,7	13	30,1	3	7,0	-	-	2	4,6
Смедерево – град	43	39,4	28	25,7	13	11,9	1	0,9	1	0,9
Смедеревска Паланка	22	40,9	10	18,6	11	20,5	1	1,9	-	-
Браничевски	100	51,6	61	31,5	26	13,4	10	5,2	3	1,5
Велико Градиште	16	80,5	7	35,2	7	35,2	2	10,1	0	-
Голубац	1	10,8	1	10,8	-	-	-	-	-	-
Жабари	4	32,6	3	24,4	-	-	1	8,1	-	-
Жагубица	7	49,8	5	35,6	1	7,1	1	7,1	-	-
Кучево	11	62,9	8	45,7	3	17,1	-	-	-	-
Мало Црниће	5	38,3	2	15,3	2	15,3	1	7,7	-	-
Петровац на Млави	24	73,0	18	54,7	5	15,2	1	3,0	-	-
Пожаревац – град	32	42,6	17	22,6	8	10,7	4	5,3	3	4,0
Шумадијски	132	45,2	73	25,0	47	16,1	3	1,0	9	3,1
Аранђеловац	23	48,8	12	25,5	9	19,1	-	-	2	4,2
Баточина	5	42,5	1	8,5	4	34,0	-	-	-	-
Кнић	3	19,9	2	13,3	1	6,6	-	-	-	-
Крагујевац – град	75	42,9	45	25,8	22	12,6	2	1,1	6	3,4
Лапово	7	89,2	4	51,0	1	12,7	1	12,7	1	12,7
Рача	16	133,5	7	58,4	9	75,1	-	-	-	-
Топола	3	12,6	2	8,4	1	4,2	-	-	-	-
Поморавски	102	46,4	54	24,6	35	15,9	7	3,2	6	2,7
Деспотовац	18	75,2	15	62,7	2	8,4	1	4,2	0	-
Јагодина – град	19	27,1	12	17,1	3	4,3	3	4,3	1	1,4
Параћин	12	21,1	4	7,0	8	14,1	-	-	-	-
Рековац	28	231,0	11	90,7	12	99,0	2	16,5	3	24,7
Свилајнац	9	36,6	5	20,3	3	12,2	-	-	1	4,1
Ћуприја	16	49,6	7	21,7	7	21,7	1	3,1	1	3,1
Борски	72	52,8	28	20,5	32	23,5	11	8,1	1	0,7
Бор	22	42,3	10	19,2	10	19,2	2	3,8	-	-
Кладово	12	53,7	4	17,9	8	35,8	-	-	-	-
Мајданпек	14	65,8	5	23,5	8	37,6	-	-	1	4,7
Неготин	24	58,9	9	22,1	6	14,7	9	22,1	-	-
Зајечарски	62	48,4	26	20,3	28	21,9	2	1,6	6	4,7
Бољевац	4	28,0	3	21,0	1	7,0	-	-	-	-
Зајечар – град	34	54,2	15	23,9	12	19,1	2	3,2	5	8,0
Књажевац	17	50,5	6	17,8	10	29,7	-	-	1	3,0
Сокобања	7	40,4	2	11,5	5	28,8	-	-	-	-

1. Умрли насилном смрћу, према пореклу насилне смрти, по окрузима и општинама, 2007. (наставак)

	Укупно		Несрећни случајеви		Самоубиства		Убиства		Остало	
	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа	апсолутни број	стопа
Златиборски	143	47,3	74	24,5	62	20,5	5	1,7	2	0,7
Ариље	9	46,7	4	20,8	5	25,9	-	-	-	-
Бајина Башта	17	60,5	9	32,1	8	28,5	-	-	-	-
Косјерић	11	84,9	7	54,0	2	15,4	2	15,4	-	-
Нова Варош	8	42,8	3	16,1	4	21,4	1	5,4	-	-
Пожега	14	45,5	8	26,0	6	19,5	-	-	-	-
Прибој	14	48,9	7	24,5	7	24,5	-	-	-	-
Пријепоље	18	45,1	5	12,5	10	25,1	2	5,0	1	2,5
Сјеница	8	28,6	4	14,3	4	14,3	-	-	-	-
Ужице – град	36	44,6	21	26,0	14	17,3	-	-	1	1,2
Чајетина	8	52,2	6	39,1	2	13,0	-	-	-	-
Моравички	108	49,4	50	22,9	47	21,5	5	2,3	6	2,7
Горњи Милановац	23	50,4	10	21,9	11	24,1	2	4,4	-	-
Ивањица	23	67,9	13	38,4	10	29,5	-	-	-	-
Лучани	8	35,1	4	17,5	3	13,2	-	-	1	4,4
Чачак – град	54	46,5	23	19,8	23	19,8	3	2,6	5	4,3
Рашки	135	45,3	73	24,5	48	16,1	7	2,4	7	2,4
Врњачка Бања	13	49,1	6	22,7	5	18,9	1	3,8	1	3,8
Краљево – град	68	56,7	37	30,8	27	22,5	1	0,8	3	2,5
Нови Пазар – град	39	41,6	25	26,6	7	7,5	5	5,3	2	2,1
Рашка	9	34,9	3	11,6	6	23,2	-	-	-	-
Тутин	6	19,0	2	6,3	3	9,5	-	-	1	3,2
Расински	116	46,6	65	26,1	34	13,7	8	3,2	9	3,6
Александровац	16	57,5	8	28,7	6	21,6	-	-	2	7,2
Брус	11	63,2	7	40,2	3	17,2	1	5,7	-	-
Варварин	15	79,5	9	47,7	4	21,2	2	10,6	-	-
Крушевац – град	47	36,5	26	20,2	12	9,3	3	2,3	6	4,7
Трстеник	24	52,1	13	28,2	9	19,5	2	4,3	-	-
Ћићевац	3	30,0	2	20,0	-	-	-	-	1	10,0
Нишавски	191	50,7	93	24,7	50	13,3	6	1,6	42	11,1
<i>Град Ниш</i>	<i>107</i>	<i>42,0</i>	<i>46</i>	<i>18,0</i>	<i>28</i>	<i>11,0</i>	<i>4</i>	<i>1,6</i>	<i>29</i>	<i>11,4</i>
Медиана	55	62,1	25	28,2	10	11,3	2	2,3	18	20,3
Нишка Бања	11	71,8	6	39,2	2	13,1	1	6,5	2	13,1
Палилула	18	24,5	11	14,9	5	6,8	-	-	2	2,7
Пантелеј	10	23,1	1	2,3	4	9,2	-	-	5	11,5
Црвени крст	13	38,2	3	8,8	7	20,6	1	2,9	2	5,9
Алексинач	32	58,8	18	33,0	8	14,7	1	1,8	5	9,2
Гаџин Хан	9	97,7	4	43,4	2	21,7	1	10,9	2	21,7
Дољевац	16	87,0	8	43,5	5	27,2	-	-	3	16,3
Мерошина	7	49,9	6	42,7	1	7,1	-	-	-	-
Ражањ	7	70,5	3	30,2	3	30,2	-	-	1	10,1
Сврљиг	13	81,6	8	50,2	3	18,8	-	-	2	12,6
Топлички	49	50,5	26	26,8	18	18,5	3	3,1	2	2,1
Блаце	5	39,1	3	23,5	1	7,8	1	7,8	-	-
Житорађа	5	28,4	4	22,7	1	5,7	-	-	-	-
Куршумлија	13	65,2	8	40,1	3	15,1	1	5,0	1	5,0
Прокупље	26	55,6	11	23,5	13	27,8	1	2,1	1	2,1
Пиротски	55	55,7	30	30,4	21	21,3	-	-	4	4,1
Бабушница	9	65,0	5	36,1	3	21,7	-	-	1	7,2
Бела Паланка	8	61,1	4	30,5	4	30,5	-	-	-	-
Димитровград	7	65,0	4	37,2	2	18,6	-	-	1	9,3
Пирот	31	50,8	17	27,9	12	19,7	-	-	2	3,3
Јабланички	96	41,4	45	19,4	23	9,9	7	3,0	21	9,1
Бојник	11	90,8	3	24,8	1	8,3	1	8,3	6	49,5
Власотинце	10	31,5	7	22,0	1	3,1	2	6,3	-	-
Лебане	8	33,8	3	12,7	3	12,7	-	-	2	8,4
Лесковац – град	62	40,8	29	19,1	16	10,5	4	2,6	13	8,6
Медвеђа	4	38,6	3	29,0	1	9,7	-	-	-	-
Црна Трава	1	52,2	-	-	1	52,2	-	-	-	-
Пчињски	84	36,6	42	18,3	25	10,9	6	2,6	11	4,8
Босилеград	6	68,5	4	45,7	1	11,4	-	-	1	11,4
Бујановац	11	24,3	7	15,5	2	4,4	1	2,2	1	2,2
Владичин Хан	17	75,1	8	35,3	8	35,3	-	-	1	4,4
Врање – град	28	32,1	13	14,9	9	10,3	1	1,1	5	5,7
Прешево	9	23,2	5	12,9	1	2,6	2	5,1	1	2,6
Сурдулица	11	52,5	5	23,9	3	14,3	2	9,5	1	4,8
Трговиште	2	35,1	-	-	1	17,6	-	-	1	17,6

2. Умрли несрећним случајем, по окрузима и општинама, 1997 – 2007.

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	2667	2575	2446	1608	1826	1506	1551	1496	1717	1942	1935
<i>Град Београд</i>	552	489	502	267	283	216	223	145	270	380	358
Барајево	12	10	6	3	6	6	3	2	2	5	7
Вождовац	54	41	46	24	19	30	17	10	26	44	30
Врачар	27	21	21	14	20	13	10	8	5	13	13
Гроцка	21	18	24	14	16	8	17	5	17	20	21
Звездара	49	34	49	19	20	11	13	6	18	25	29
Земун	76	54	57	32	41	30	28	29	27	33	24
Лазаревац	17	31	17	16	8	11	11	7	17	23	15
Младеновац	24	15	19	4	4	9	10	6	7	16	22
Нови Београд	64	70	77	23	27	18	24	16	32	44	34
Обреновац	25	39	22	13	10	8	12	9	13	19	17
Палилула	45	51	40	24	24	24	23	13	27	42	42
Раковица	35	22	29	21	19	11	8	6	22	18	26
Савски венац	17	18	26	11	20	7	9	6	8	8	16
Сопот	15	6	7	6	4	5	3	1	9	10	11
Стари град	21	21	22	17	21	8	15	12	11	17	9
Сурчин	7	35	35
Чукарица	50	38	40	26	24	17	20	9	22	8	7
Војводина	705	739	673	470	669	550	455	532	589	601	639
Севернобачки	79	71	68	57	98	87	72	84	62	75	89
Бачка Топола	18	22	14	11	18	12	18	22	16	13	30
Мали Иђош	7	5	1	3	5	3	3	5	7	5	-
Суботица - град	54	44	53	43	75	72	51	57	39	57	59
Средњегбанатски	67	83	60	39	65	46	35	37	52	62	61
Житиште	12	9	4	3	11	3	5	-	8	6	7
Зрењанин – град	40	46	43	21	37	31	19	20	30	39	34
Нова Црња	1	8	6	5	3	-	3	5	4	3	3
Нови Бечеј	6	16	4	6	7	8	4	6	8	11	9
Сечањ	8	4	3	4	7	4	4	6	2	3	8
Севернобанатски	56	58	58	55	58	69	48	46	70	62	52
Ада	8	5	5	4	5	9	3	2	12	7	4
Кањижа	13	9	10	13	13	11	11	7	9	10	14
Кикинда	18	19	28	19	25	17	20	21	21	23	16
Нови Кнежевац	3	7	2	7	1	8	5	4	8	1	3
Сента	7	13	9	10	14	17	3	9	19	11	11
Чока	7	5	4	2	-	7	6	3	1	10	4
Јужнобанатски	112	92	95	57	115	82	61	83	93	109	103
Алибунар	9	10	12	9	5	7	6	10	6	8	11
Бела Црква	5	4	6	3	9	6	9	5	7	6	5
Вршац	12	20	22	14	19	11	10	12	14	14	21
Ковачица	16	4	8	6	6	12	7	6	7	9	12
Ковин	14	12	11	6	10	7	4	11	11	13	9
Опово	6	3	3	-	6	3	-	4	2	7	7
Панчево – град	47	37	29	18	53	30	22	30	46	45	35
Пландиште	3	2	4	1	7	6	3	5	-	7	3
Западнобачки	52	63	62	37	57	55	32	59	50	45	50
Апатин	8	10	7	7	4	9	8	7	8	7	6
Кула	11	12	19	9	16	15	7	18	16	13	19
Оџаци	8	12	9	4	12	13	8	9	10	6	3
Сомбор – град	25	29	27	17	25	18	9	25	16	19	22
Јужнобачки	199	248	198	149	197	156	155	169	190	173	166
Бач	7	9	-	1	5	3	1	6	2	4	2
Бачка Паланка	18	18	16	19	14	24	10	18	19	10	16
Бачки Петровац	4	7	4	1	7	3	6	2	6	4	1
Беочин	6	8	7	7	3	7	7	5	3	6	3
Бечеј	17	22	16	15	14	12	12	13	12	13	10
Врбас	15	18	18	11	20	11	15	6	16	11	12
Жабалъ	8	12	15	13	11	5	11	18	4	12	3
Нови Сад – град	110	118	94	70	107	70	74	80	111	94	96
Србобран	3	6	8	5	5	3	4	6	5	4	4
Сремски Карловци	3	3	3	3	-	4	4	3	3	2	2
Темерин	4	20	11	3	7	10	7	6	5	7	12
Тител	4	7	6	1	4	4	4	6	4	6	5

2. Умрли несрећним случајем, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставак)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сремски	140	124	132	76	79	55	52	54	72	75	118
Инђија	26	16	14	16	14	3	4	8	17	18	20
Ириг	4	7	4	3	4	4	1	1	-	1	4
Пећинци	4	7	11	5	2	1	3	2	1	6	9
Рума	23	16	25	10	11	13	8	12	12	20	28
Сремска Митровица – град	40	46	36	23	23	13	22	15	19	12	24
Стара Пазова	23	20	29	15	11	9	8	10	8	8	19
Шид	20	12	13	4	14	12	6	6	15	10	14
Централна Србија	1962	1836	1773	1138	1157	956	1096	964	1128	1341	1296
Мачвански	133	118	111	88	72	66	72	88	94	83	98
Богатић	13	16	8	8	8	13	10	15	6	9	11
Владимирци	11	11	8	5	7	6	3	2	7	9	6
Коцелјева	2	6	1	5	3	1	9	4	5	4	4
Крупањ	8	3	5	6	3	2	2	3	5	6	5
Лозница – град	35	34	33	16	17	11	19	21	22	12	24
Љубовија	5	6	3	5	4	3	4	5	4	8	7
Мали Зворник	4	3	5	2	2	2	3	1	5	2	-
Шабац – град	55	39	48	41	28	28	22	37	40	33	41
Колубарски	74	63	75	33	21	16	36	32	40	64	49
Ваљево – град	45	38	34	18	7	9	16	9	20	32	23
Лајковац	7	2	7	3	-	2	4	4	3	10	6
Љиг	6	6	11	3	3	-	2	2	2	9	1
Мионица	3	5	9	2	1	-	3	5	5	4	1
Осечина	5	4	7	2	1	3	5	5	2	5	4
Уб	8	8	7	5	9	2	6	7	8	4	14
Подунавски	77	60	65	46	47	43	47	41	48	71	51
Велика Плана	14	9	15	14	12	10	10	13	13	12	13
Смедерево – град	41	36	30	18	26	21	27	21	24	40	28
Смедеревска Паланка	22	15	20	14	9	12	10	7	11	19	10
Браничевски	88	74	57	63	56	44	45	40	43	64	61
Велико Градиште	8	10	5	6	7	3	1	3	7	7	7
Голубац	3	3	2	3	4	1	4	2	2	3	1
Жабари	10	3	2	4	6	6	4	3	2	5	3
Жагубица	4	3	11	7	5	6	3	7	3	3	5
Кучево	11	9	3	8	4	2	5	6	7	6	8
Мало Црниће	9	3	8	4	7	1	2	1	3	6	2
Петровац на Млави	13	14	5	11	9	5	8	3	11	8	18
Пожаревац – град	30	29	21	20	14	20	18	15	8	26	17
Шумадијски	100	108	102	77	57	50	41	37	65	58	73
Аранђеловац	11	13	16	12	5	14	6	3	9	13	12
Баточина	6	6	6	5	3	3	4	3	3	1	1
Кнић	6	11	14	6	6	6	4	6	2	1	2
Крагујевац – град	65	60	51	44	35	22	20	14	39	35	45
Лапово	-	5	3	2	1	-	3	3	3	2	4
Рача	2	2	6	3	3	1	1	4	3	3	7
Топола	10	11	6	5	4	4	3	4	6	3	2
Поморавски	81	82	79	48	41	47	57	44	56	68	54
Деспотовац	13	17	11	4	10	11	10	12	7	10	15
Јагодина – град	27	11	14	15	13	9	16	13	16	21	12
Параћин	21	29	21	13	4	12	14	8	14	5	4
Рековац	-	4	6	4	1	2	4	-	5	13	11
Свилајнац	5	10	15	4	4	5	3	5	3	17	5
Ђуприја	15	11	12	8	9	8	10	6	11	2	7
Борски	68	58	53	48	51	36	51	49	37	50	28
Бор	28	18	16	14	18	13	21	19	11	15	10
Кладово	8	12	13	6	4	9	8	9	4	16	4
Мајданпек	9	10	7	8	8	8	5	7	7	10	5
Неготин	23	18	17	20	21	6	17	14	15	9	9
Зајечарски	48	86	64	52	69	40	41	39	29	33	26
Бољевац	5	12	8	10	11	5	4	8	4	3	3
Зајечар – град	19	23	33	19	30	18	17	18	8	15	15
Књажевац	16	31	15	15	22	12	15	10	13	7	6
Сокобања	8	20	8	8	6	5	5	3	4	8	2

2. Умрли несрећним случајем, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставка)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Златиборски	100	114	83	56	70	62	67	66	70	74	74
Ариље	4	9	6	5	6	2	3	2	5	3	4
Бајина Башта	12	8	10	11	5	6	6	2	8	8	9
Косјерић	7	12	6	2	2	5	7	3	5	4	7
Нова Варош	5	4	2	3	2	7	4	4	4	2	3
Пожега	19	11	15	7	9	5	11	4	6	7	8
Прибој	6	9	4	2	7	3	1	12	7	1	7
Пријеполје	8	7	12	8	7	3	5	6	6	12	5
Сјеница	5	5	2	-	2	4	3	3	4	3	4
Ужице – град	30	43	21	16	21	22	23	22	19	30	21
Чајетина	4	6	5	2	9	5	4	8	6	4	6
Моравички	96	79	80	52	55	29	47	50	48	60	50
Горњи Милановац	20	17	15	9	13	6	7	7	6	16	10
Ивањица	11	11	10	5	7	3	9	8	7	7	13
Лучани	16	11	9	2	4	4	8	12	4	9	4
Чачак – град	49	40	46	36	31	16	23	23	31	28	23
Рашки	100	90	82	54	58	47	65	56	73	61	73
Врњачка Бања	15	14	13	11	6	5	4	7	5	7	6
Краљево – град	46	39	49	28	27	25	40	29	43	31	37
Нови Пазар – град	21	15	8	5	14	10	10	12	14	11	25
Рашка	8	18	7	9	4	3	8	4	9	8	3
Тутин	10	4	5	1	7	4	3	4	2	4	2
Расински	95	88	83	45	62	63	58	81	62	62	65
Александровац	11	14	7	1	7	4	3	6	3	7	8
Брус	9	7	9	4	4	8	6	8	7	6	7
Варварин	13	6	13	4	5	6	-	2	6	4	9
Крушевац – град	38	39	34	19	32	32	33	49	33	23	26
Трстеник	19	15	12	13	10	9	12	11	10	17	13
Ћићевац	5	7	8	4	4	4	4	5	3	5	2
Нишавски	130	123	107	72	91	78	98	66	72	80	93
<i>Град Ниш</i>	<i>82</i>	<i>80</i>	<i>68</i>	<i>40</i>	<i>60</i>	<i>48</i>	<i>60</i>	<i>36</i>	<i>47</i>	<i>47</i>	<i>46</i>
Медиана	16	20	25
Нишка Бања	6	5	8	2	3	5	6	1	3	2	6
Палилула	10	10	11
Пантелеј	12	8	1
Црвени крст	6	7	3
Алексинац	21	18	16	16	13	18	15	14	11	17	18
Гаџин Хан	4	2	1	1	2	-	1	0	2	2	4
Дољевац	5	8	7	3	6	4	7	5	4	4	8
Мерошина	3	3	6	3	5	3	7	5	1	2	6
Ражањ	4	6	3	3	1	2	4	3	4	1	3
Сврљиг	11	6	6	6	4	3	4	3	3	7	8
Топлички	32	38	51	20	21	14	18	24	33	25	26
Блаце	1	6	5	2	-	1	6	2	3	4	3
Житорађа	6	6	10	3	6	2	3	6	4	3	4
Куршумлија	8	10	18	7	4	3	2	6	14	5	8
Прокупље	17	16	18	8	11	8	7	10	12	13	11
Пиротски	41	32	31	27	20	28	32	28	22	24	30
Бабушница	6	4	2	2	4	-	4	2	-	5	5
Бела Паланка	12	3	7	5	4	9	5	5	4	2	4
Димитровград	2	2	9	5	-	3	10	6	5	3	4
Пирот	21	23	13	15	12	16	13	15	13	14	17
Јабланички	78	78	72	45	42	36	47	46	38	45	45
Бојник	2	1	3	3	1	3	2	5	2	1	3
Власотинце	9	12	16	6	5	1	5	8	6	5	7
Лебане	12	8	3	5	3	4	3	3	9	9	3
Лесковац – град	48	55	49	25	33	24	32	26	21	25	29
Медвеђа	6	2	-	4	-	2	1	2	-	2	3
Црна Трава	1	-	1	2	-	2	4	2	-	3	-
Пчињски	69	56	76	45	41	41	51	32	28	39	42
Босилеград	5	1	3	6	4	4	1	1	-	3	4
Бујановац	19	11	15	14	9	13	12	8	5	9	7
Владичин Хан	4	9	13	6	6	3	5	6	2	2	8
Врање – град	29	26	28	10	9	16	17	7	12	10	13
Прешево	7	6	9	3	10	3	7	6	4	4	5
Сурдулица	2	2	8	5	2	2	9	2	2	11	5
Трговиште	3	1	-	1	1	-	-	2	3	-	-

3. Умрли према спољном узроку несрећног случаја, по окрузима и општинама, 2007.

Управни округ Општина	Укупно	Саобраћајни удеси	Падови	Изла- гање меха- ничким силама	Давље- ње и пота- пање	Електр. струја, зрачење, високе темпер.	Дим, ватра, пламен	Изла- гање приро- дним силама	Слу- чајна тровања	Остало
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1935	955	291	73	115	38	83	25	76	279
<i>Град Београд</i>	358	198	82	4	7	8	15	5	10	29
Барајево	7	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Вождовац	30	17	9	-	-	-	1	-	1	2
Врачар	13	4	7	-	-	1	1	-	-	-
Гроцка	21	12	4	1	1	-	-	1	-	2
Звездара	29	10	12	2	-	-	1	-	1	3
Земун	24	15	4	-	-	1	1	1	-	2
Лазаревац	15	11	-	-	-	2	1	-	-	1
Младеновац	22	9	6	-	1	1	1	2	1	1
Нови Београд	34	23	4	-	-	1	3	-	1	2
Обреновац	17	11	3	-	-	-	-	-	-	3
Палилула	42	21	11	1	3	1	1	-	3	1
Раковица	26	17	4	-	-	1	1	-	1	2
Савски венац	16	9	2	-	-	-	3	-	1	1
Сопот	11	3	2	-	-	-	-	1	-	5
Стари град	9	7	1	-	-	-	-	-	1	-
Сурчин	7	2	2	-	1	-	-	-	-	2
Чукарица	35	21	11	-	-	-	1	-	-	2
Војводина	639	342	86	32	41	9	28	7	21	73
Севернобачки	89	34	36	5	3	-	1	-	5	5
Бачка Топола	30	15	13	-	-	-	-	-	-	2
Мали Иђош	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Суботица – град	59	19	23	5	3	-	1	-	5	3
Средњебанатски	61	32	9	4	3	-	7	1	1	4
Житиште	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-
Зрењанин – град	34	22	3	1	2	-	1	1	-	4
Нова Црња	3	1	-	-	-	-	2	-	-	-
Нови Бечеј	9	3	1	3	1	-	1	-	-	-
Сечањ	8	3	1	-	-	-	3	-	1	-
Севернобанатски	52	28	10	4	4	-	3	1	-	2
Ада	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Кањижа	14	7	2	1	1	-	1	-	-	2
Кикинда	16	8	5	1	1	-	1	-	-	-
Нови Кнежевац	3	2	-	-	-	-	-	1	-	-
Сента	11	6	-	2	2	-	1	-	-	-
Чока	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Јужнобанатски	103	57	12	2	11	2	3	1	2	13
Алибунар	11	6	-	1	1	-	2	-	-	1
Бела Црква	5	3	1	-	1	-	-	-	-	-
Вршац	21	11	2	-	4	-	1	-	-	3
Ковачица	12	8	1	-	1	-	-	-	-	2
Ковин	9	5	4	-	-	-	-	-	-	-
Опово	7	3	-	-	1	1	-	-	-	2
Панчево – град	35	19	4	1	3	1	-	1	2	4
Пландиште	3	2	-	-	-	-	-	-	-	1
Западнобачки	50	30	3	3	4	-	-	-	2	8
Апатин	6	3	1	-	-	-	-	-	1	1
Кула	19	14	-	2	1	-	-	-	-	2
Оџаци	3	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Сомбор – град	22	13	2	-	3	-	-	-	1	3
Јужнобачки	166	80	5	7	14	3	9	4	9	35
Бач	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Бачка Паланка	16	6	-	3	2	-	-	1	-	4
Бачки Петровац	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Беочин	3	-	-	-	2	-	-	-	1	-
Бечеј	10	4	1	-	-	1	2	-	-	2
Врбас	12	7	-	-	1	-	-	-	-	4
Жабалъ	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Нови Сад – град	96	42	4	3	8	2	6	3	8	20
Србобран	4	2	-	1	-	-	1	-	-	-
Сремски Карловци	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Темерин	12	10	-	-	-	-	-	-	-	2
Тител	5	1	-	-	1	-	-	-	-	3

3. Умрли према спољном узроку несрећног случаја, по окрузима и општинама, 2007. (наставак)

Управни округ Општина	Укупно	Саобраћајни удеси	Падови	Изла- гање меха- ничким силама	Давље- ње и пота- пање	Електр. струја, зрачење, високе темпер.	Дим, ватра, пламен	Изла- гање приро- дним силама	Слу- чајна тровања	Остало
Сремски	118	81	11	7	2	4	5	-	2	6
Инђија	20	12	2	2	-	2	1	-	-	1
Ириг	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Пећинци	9	8	-	1	-	-	-	-	-	-
Рума	28	19	1	2	2	2	-	-	-	2
Сремска Митровица – град	24	19	2	-	-	-	1	-	1	1
Стара Пазова	19	12	5	1	-	-	-	-	-	1
Шид	14	7	1	1	-	-	3	-	1	1
Централна Србија	1296	613	205	41	74	29	55	18	55	206
Мачвански	98	49	11	7	11	2	3	1	5	9
Богатић	11	6	-	1	1	-	-	1	-	2
Владимирци	6	4	-	1	1	-	-	-	-	-
Коцељева	4	2	1	-	1	-	-	-	-	-
Крупань	5	2	1	-	-	-	-	-	-	2
Лозница – град	24	9	6	-	3	-	-	-	3	3
Љубовија	7	4	-	2	1	-	-	-	-	-
Мали Зворник	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Шабац – град	41	22	3	3	4	2	3	-	2	2
Колубарски	49	24	7	1	2	3	2	-	1	9
Ваљево – град	23	11	2	1	-	1	1	-	1	6
Лајковац	6	3	-	-	1	1	-	-	-	1
Љиг	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Мионица	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Осечина	4	1	2	-	1	-	-	-	-	-
Уб	14	9	2	-	-	-	1	-	-	2
Подунавски	51	26	11	-	4	1	2	-	4	3
Велика Плана	13	5	4	-	3	-	-	-	-	1
Смедерево – град	28	17	5	-	1	-	1	-	3	1
Смедеревска Паланка	10	4	2	-	-	1	1	-	1	1
Браничевски	61	36	13	-	3	-	2	1	4	2
Велико Градиште	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Голубац	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Жабари	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Жагубица	5	3	-	-	1	-	-	-	1	-
Кучево	8	6	-	-	-	-	-	-	1	1
Мало Црниће	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Петровац на Млави	18	11	6	-	-	-	1	-	-	-
Пожаревац – град	17	6	5	-	1	-	1	1	2	1
Шумадијски	73	40	9	1	6	1	6	-	4	6
Аранђеловац	12	7	2	-	-	-	1	-	1	1
Баточина	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Кнић	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Крагујевац – град	45	25	5	1	6	1	2	-	2	3
Лапово	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Рача	4	3	-	-	-	-	1	-	-	-
Топола	7	4	2	-	-	-	-	-	-	1
Поморавски	54	20	11	1	8	2	5	1	2	4
Деспотовац	15	6	2	-	1	-	3	1	2	-
Јагодина – град	11	3	3	-	3	1	1	-	-	-
Параћин	12	2	5	-	4	-	-	-	-	1
Рековац	4	2	1	-	-	-	-	-	-	1
Свилајнац	5	1	-	1	-	1	1	-	-	1
Ђуприја	7	6	-	-	-	-	-	-	-	1
Борски	28	7	6	-	4	1	-	-	5	5
Бор	10	2	2	-	-	-	-	-	4	2
Кладово	4	1	-	-	1	-	-	-	1	1
Мајданпек	5	1	2	-	1	-	-	-	-	1
Неготин	9	3	2	-	2	1	-	-	-	1
Зајечарски	26	7	3	1	3	-	2	1	3	6
Бољевац	3	1	-	1	1	-	-	-	-	-
Зајечар – град	15	3	1	-	2	-	1	1	3	4
Књажевац	6	3	1	-	-	-	-	-	-	2
Сокобања	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-

3. Умрли према спољном узроку несрећног случаја, по окрузима и општинама, 2007. (наставак)

Управни округ Општина	Укупно	Саобраћајни удеси	Падови	Изла- гање меха- ничким силама	Давље- ње и пота- пање	Електр. струја, зрачење, високе темпер.	Дим, ватра, пламен	Изла- гање приро- дним силама	Слу- чајна тровања	Остало
Златиборски	74	35	16	7	4	1	-	4	3	4
Ариље	4	3	-	-	-	-	-	1	-	-
Бајина Башта	9	3	2	1	1	-	-	1	-	1
Косјерић	7	3	2	-	-	1	-	-	-	1
Нова Варош	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-
Пожега	8	3	4	-	-	-	-	-	1	-
Прибој	7	3	-	1	1	-	-	1	-	1
Пријеполје	5	3	-	1	1	-	-	-	-	-
Сјеница	4	2	1	-	-	-	-	1	-	-
Ужице – град	21	10	4	4	-	-	-	-	2	1
Чајетина	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Моравички	50	26	4	4	3	-	1	2	-	10
Горњи Милановац	10	6	-	-	-	-	-	2	-	2
Ивањица	13	4	3	3	-	-	1	-	-	2
Лучани	4	1	-	1	-	-	-	-	-	2
Чачак – град	23	15	1	-	3	-	-	-	-	4
Рашки	73	35	10	5	2	-	4	-	5	12
Врњачка Бања	6	3	2	-	-	-	-	-	-	1
Краљево – град	37	17	5	2	1	-	2	-	3	7
Нови Пазар – град	25	13	3	2	1	-	1	-	2	3
Рашка	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Тутин	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Расински	65	34	7	2	4	2	4	-	1	11
Александровац	8	3	-	-	-	-	2	-	-	3
Брус	7	4	-	-	-	-	-	-	-	3
Варварин	9	4	3	-	2	-	-	-	-	-
Крушевац – град	26	14	2	1	-	2	2	-	1	4
Трстеник	13	7	2	1	2	-	-	-	-	1
Ћићевац	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Нишавски	93	40	4	3	6	2	1	2	2	33
Град Ниш	46	21	2	1	4	2	0	0	2	14
Медиана	25	12	1	-	1	-	-	-	1	10
Нишка Бања	6	4	-	-	1	-	-	-	1	-
Палилула	11	4	1	-	2	2	-	-	-	2
Пантелеј	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Црвени крст	3	1	-	1	-	-	-	-	-	1
Алексинац	18	7	1	-	1	-	-	2	-	7
Гаџин Хан	4	1	-	-	-	-	1	-	-	2
Дољевац	8	4	1	-	1	-	-	-	-	2
Мерошина	6	3	-	1	-	-	-	-	-	2
Ражањ	3	1	-	1	-	-	-	-	-	1
Сврљиг	8	3	-	-	-	-	-	-	-	5
Топлички	26	10	3	3	1	1	1	-	-	7
Блаце	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Житорађа	4	1	-	1	-	-	-	-	-	2
Куршумлија	8	3	-	1	1	1	-	-	-	2
Прокупље	11	4	2	1	-	-	1	-	-	3
Пиротски	30	8	5	2	2	-	3	-	1	9
Бабушница	5	1	2	1	-	-	-	-	-	1
Бела Паланка	4	1	-	1	1	-	-	-	-	1
Димитровград	4	1	-	-	-	-	1	-	1	1
Пирот	17	5	3	-	1	-	2	-	-	6
Јабланички	45	15	3	-	2	2	3	-	1	19
Бојник	3	1	1	-	-	-	-	-	-	1
Власотинце	7	-	-	-	1	-	2	-	-	4
Лебане	3	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Лесковац – град	29	11	2	-	1	1	1	-	1	12
Медвеђа	3	2	-	-	-	-	-	-	-	1
Црна Трава	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пчињски	42	3	-	-	2	3	1	1	4	28
Босилеград	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Бујановац	7	1	-	-	-	-	-	-	-	6
Владичин Хан	8	1	-	-	-	1	-	-	2	4
Врање – град	13	1	-	-	1	1	1	1	2	6
Прешево	5	-	-	-	-	1	-	-	-	4
Сурдулица	5	-	-	-	1	-	-	-	-	4
Трговиште	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. Умрли услед саобраћајне несреће, по окружима и општинама, 1997 – 2007.

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1109	984	818	730	914	621	532	593	768	889	955
<i>Град Београд</i>	186	163	163	100	130	70	80	50	139	178	198
Барајево	6	3	3	1	5	4	2	1	1	3	6
Вождовац	16	13	10	11	9	9	3	4	7	25	17
Врачар	7	5	6	2	6	3	6	-	2	4	4
Гроцка	10	4	8	6	12	3	8	-	8	11	12
Звездара	15	15	16	12	7	1	3	3	6	14	10
Земун	22	14	17	18	25	13	10	12	20	13	15
Лазаревац	5	12	8	5	6	2	2	5	6	14	11
Младеновац	6	6	4	1	1	2	6	2	5	6	9
Нови Београд	27	24	32	9	15	9	10	7	12	11	23
Обреновац	11	9	10	6	4	2	3	5	10	7	11
Палилула	17	23	15	8	10	5	8	5	15	20	21
Раковица	11	10	8	8	11	5	1	-	11	10	17
Савски венац	5	4	7	4	12	3	4	2	5	4	9
Сопот	4	1	2	5	-	4	-	1	5	6	3
Стари град	7	3	5	4	7	3	7	2	7	5	7
Сурчин	5	6	2
Чукарица	17	17	12	9	11	2	7	1	14	19	21
Војводина	362	337	237	223	306	228	149	183	244	292	342
Севернобачки	38	44	26	28	47	24	12	33	19	32	34
Бачка Топола	8	15	5	4	5	2	1	6	3	7	15
Мали Иђош	-	4	1	1	2	-	1	1	2	2	-
Суботица - град	30	25	20	23	40	22	10	26	14	23	19
Средњебанатски	34	38	22	13	31	27	18	13	23	30	32
Житиште	9	1	-	-	6	1	3	-	2	2	3
Зрењанин – град	21	25	18	9	19	21	11	6	14	23	22
Нова Црња	-	4	1	1	-	-	1	2	-	1	1
Нови Бечеј	1	7	1	1	1	4	1	2	6	3	3
Сечањ	3	1	2	2	5	1	2	3	1	1	3
Севернобанатски	28	24	19	22	26	22	19	20	27	27	28
Ада	2	-	2	-	1	2	2	1	9	2	2
Кањижа	10	4	3	8	7	4	2	-	3	5	7
Кикинда	7	11	12	6	14	8	9	11	5	12	8
Нови Кнежевац	1	1	-	2	-	2	2	2	3	1	2
Сента	3	4	1	6	4	4	1	5	6	3	6
Чока	5	4	1	-	-	2	3	1	1	4	3
Јужнобанатски	72	52	33	24	33	19	8	10	22	49	57
Алибунар	7	9	6	2	-	-	-	2	1	3	6
Бела Црква	2	2	1	2	1	2	1	1	5	3	3
Вршац	10	12	5	7	2	5	1	1	4	2	11
Ковачица	8	2	2	4	3	3	1	1	1	2	8
Ковин	9	6	5	3	2	1	1	3	1	7	5
Опово	2	2	-	-	3	1	-	-	-	4	3
Панчево – град	32	19	13	6	19	7	4	1	10	22	19
Пландиште	2	-	1	-	3	-	-	1	-	6	2
Западнобачки	32	20	18	18	21	32	15	33	25	25	30
Апатин	6	3	2	3	1	2	4	2	1	4	3
Кула	5	5	5	4	10	9	2	11	10	7	14
Оџаци	4	3	4	3	6	10	5	7	5	1	-
Сомбор – град	17	9	7	8	4	11	4	13	9	13	13
Јужнобачки	99	107	78	73	109	82	58	89	84	91	80
Бач	3	3	-	-	1	1	-	2	-	1	2
Бачка Паланка	6	8	6	11	7	12	5	13	8	6	6
Бачки Петровац	2	1	-	1	6	1	3	2	4	2	1
Беочин	1	3	2	2	-	2	3	4	2	4	-
Бечеј	10	10	8	5	10	7	3	8	6	4	4
Врбас	12	10	13	5	15	9	4	5	9	5	7
Жабалъ	5	6	7	7	7	3	5	14	2	6	3
Нови Сад – град	52	47	35	35	53	37	30	31	45	51	42
Србобран	-	5	2	4	5	1	-	2	2	2	2
Сремски Карловци	2	1	1	1	-	1	1	3	-	-	2
Темерин	3	12	3	2	4	7	4	3	3	6	10
Тител	3	1	1	-	1	1	-	2	3	4	1

4. Умрли услед саобраћајне несреће, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставка)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сремски	59	52	41	44	39	22	19	20	44	38	81
Инђија	14	5	5	12	13	1	1	5	5	11	12
Ириг	1	2	-	2	2	2	-	-	-	-	4
Пећинци	1	4	4	2	1	-	2	1	1	3	8
Рума	9	5	5	4	4	5	1	4	6	9	19
Сремска Митровица – град	16	20	16	15	8	4	7	4	14	7	19
Стара Пазова	11	9	8	9	7	4	6	4	6	5	12
Шид	7	7	3	1	4	6	2	2	12	3	7
Централна Србија	747	647	581	507	608	393	383	410	524	597	613
Мачвански	51	47	44	43	43	28	24	35	52	49	49
Богатић	7	5	6	3	6	6	3	4	4	6	6
Владимирци	4	3	3	2	3	5	1	2	3	2	4
Коцељева		1	-	2	1	1	3	2	1	4	2
Крупањ	1	2	-	2	2	-	-	1	2	1	2
Лозница – град	10	19	12	3	11	1	10	7	16	9	9
Љубовија	-	2	2	1	2	2	-	-	1	3	4
Мали Зворник	1	-	2	1	-	-	2	-	2	2	-
Шабац – град	28	15	19	29	18	13	5	19	23	22	22
Колубарски	22	17	21	17	5	4	8	11	19	23	24
Ваљево – град	8	8	11	10	-	3	4	3	9	9	11
Лајковац	4	-	2	-	-	1	1	3	3	3	3
Љиг	5	3	2	2	1	-	1	-	1	4	-
Мионица	1	3	3	-	-	-	-	1	2	3	-
Осечина	2	2	-	1	-	-	-	2	-	3	1
Уб	2	1	3	4	4	-	2	2	4	1	9
Подунавски	30	20	21	24	24	24	21	14	27	41	26
Велика Плана	3	2	6	10	4	7	4	5	10	7	5
Смедерево – град	19	11	10	8	13	12	15	9	13	23	17
Смедеревска Паланка	8	7	5	6	7	5	2	-	4	11	4
Браничевски	39	34	20	40	39	24	14	18	18	28	36
Велико Градиште	3	7	1	6	6	2	-	1	2	4	7
Голубац	-	1	-	1	3	-	2	-	-	1	1
Жабари	5	-	2	3	3	3	1	1	-	3	1
Жагубица	1	1	2	1	1	3	-	-	2	1	3
Кучево	7	3	1	7	2	-	2	4	7	1	6
Мало Црниће	3	2	1	3	5	1	2	1	2	1	1
Петровац на Млави	6	6	2	7	8	2	-	2	4	2	11
Пожаревац – град	14	14	11	12	11	13	7	9	1	15	6
Шумадијски	51	45	37	52	40	28	16	12	37	31	40
Аранђеловац	6	7	8	6	2	8	1	1	6	7	7
Баточина	4	4	2	2	1	3	3	3	1	1	-
Кнић	2	5	5	5	5	2	-	2	2	-	-
Крагујевац – град	34	25	15	32	31	11	9	2	22	21	25
Лапово	-	1	-	2	-	-	2	2	1	1	1
Рача	-	-	5	2	-	1	1	1	1	-	3
Топола	5	3	2	3	1	3	-	1	4	1	4
Поморавски	26	29	25	21	18	18	20	17	21	24	20
Деспотовац	5	7	4	2	4	4	1	4	2	-	6
Јагодина – град	7	2	3	3	3	4	5	4	7	7	3
Параћин	5	11	9	8	2	5	7	5	4	10	2
Рековац	-	1	-	1	-	-	3	-	-	-	2
Свилајнац	-	5	6	2	3	3	1	3	3	7	1
Ђуприја	9	3	3	5	6	2	3	1	5	-	6
Борски	27	21	21	22	39	16	28	28	15	15	7
Бор	14	5	5	5	10	5	10	6	3	3	2
Кладово	1	3	5	4	2	4	5	6	3	7	1
Мајданпек	2	4	3	4	4	5	3	5	2	3	1
Неготин	10	9	8	9	14	2	10	11	7	2	3
Зајечарски	17	22	27	21	35	17	18	11	13	11	7
Бољевац	1	5	3	4	6	2	2	-	1	1	1
Зајечар – град	10	9	18	10	20	8	7	8	4	6	3
Књажевац	4	3	4	5	9	7	8	2	7	2	3
Сокобања	2	5	2	2	-	-	1	1	1	2	-

4. Умрли услед саобраћајне несреће, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставак)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Златиборски	41	52	27	30	33	21	27	27	38	36	35
Ариље	3	4	4	3	3	-	1	2	3	2	3
Бајина Башта	3	2	1	4	1	2	-	-	2	3	3
Косјерић	1	4	1	-	-	2	1	1	3	4	3
Нова Варош	3	1	1	1	1	4	2	2	3	1	-
Пожега	9	5	8	5	5	2	5	1	-	5	3
Прибој	2	4	-	1	2	1	-	6	2	-	3
Пријеполје	3	2	6	3	3	-	4	3	6	8	3
Сјеница	1	2	-	-	-	-	1	-	2	3	2
Ужице – град	15	24	5	13	14	9	12	9	14	9	10
Чајетина	1	4	1	-	4	1	1	3	3	1	5
Моравички	32	21	27	32	35	16	8	22	26	25	26
Горњи Милановац	6	7	4	4	7	4	1	2	2	5	6
Ивањица	3	2	3	3	3	3	1	2	3	1	4
Лучани	3	5	1	1	1	-	3	7	2	3	1
Чачак – град	20	12	15	24	24	9	3	11	19	16	15
Рашки	50	40	39	28	37	19	21	28	32	34	35
Врњачка Бања	7	4	5	5	4	1	-	4	3	4	3
Краљево – град	26	21	26	13	20	11	13	14	18	15	17
Нови Пазар – град	6	5	2	2	6	4	2	7	5	8	13
Рашка	3	9	3	8	3	1	5	1	4	3	2
Тутин	8	1	3	-	4	2	1	2	2	4	-
Расински	37	31	29	12	28	27	13	34	31	32	34
Александровац	3	3	4	-	3	1	1	1	1	3	3
Брус	5	2	-	-	2	2	1	5	2	3	4
Варварин	4	2	7	3	4	2	-	-	2	3	4
Крушевац – град	13	16	11	6	15	13	8	20	18	10	14
Трстеник	10	7	3	3	1	5	1	7	6	9	7
Ћијевац	2	1	4	-	3	4	2	1	2	4	2
Нишавски	57	49	30	20	50	42	38	26	34	31	40
Град Ниш	38	32	22	10	37	28	22	17	18	20	21
Медиана	5	8	12
Нишка Бања	2	-	4	1	1	3	-	1	-	-	4
Палилула	4	7	4
Пантелеј	4	3	-
Црвени крст	5	2	1
Алексинац	10	6	1	5	6	10	8	6	6	4	7
Гацин Хан	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
Доњевац	2	3	5	1	4	2	3	1	4	2	4
Мерошина	2	1	2	-	1	1	5	1	-	1	3
Ражањ	1	3	-	2	-	-	-	-	3	1	1
Сврљиг	4	4	-	1	2	1	-	1	2	3	3
Топлички	13	14	6	8	10	4	2	8	4	6	10
Блаце	-	2	2	-	-	-	1	1	-	1	2
Житорађа	2	3	1	1	1	1	1	3	1	1	1
Куршумлија	2	2	1	4	4	1	-	-	1	1	3
Прокупље	9	7	2	3	5	2	-	4	2	3	4
Пиротски	14	13	10	9	9	9	8	9	5	7	8
Бабушница	1	-	2	1	2	-	-	-	-	-	1
Бела Паланка	6	2	2	2	1	2	1	1	2	1	1
Димитровград	1	-	6	1	-	3	4	2	2	2	1
Пирот	6	11	2	5	6	4	3	6	1	4	5
Јабланички	25	16	15	11	13	8	12	14	10	11	15
Бојник	1	-	2	2	1	1	-	2	2	-	1
Власотинце	1	3	1	2	-	-	-	1	2	1	-
Лебане	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1
Лесковац – град	19	12	11	5	10	5	9	10	4	7	11
Медвеђа	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2
Црна Трава	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-
Пчињски	29	13	19	8	18	18	25	11	3	15	3
Босилеград	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Бујановац	5	3	7	3	4	5	2	2	1	4	1
Владичин Хан	-	3	1	-	4	2	2	1	-	1	1
Врање – град	19	7	7	4	5	8	9	5	-	5	1
Прешево	4	-	4	-	4	1	5	2	1	1	-
Сурдулица	-	-	-	-	1	1	7	1	-	4	-
Трговиште	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

5. Умрли услед самоубиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007.

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1661	1460	1572	1546	1443	1449	1381	1346	1442	1444	1354
<i>Град Београд</i>	275	220	247	282	242	242	192	178	220	223	219
Барајево	5	4	4	6	4	5	5	4	3	2	6
Вождовац	38	18	21	15	20	18	13	10	22	21	22
Врачар	11	9	7	13	7	6	6	6	6	6	9
Гроцка	9	12	11	13	17	16	15	6	12	22	11
Звездара	15	12	20	16	15	17	9	8	12	15	19
Земун	32	30	37	37	41	29	35	34	21	20	20
Лазаревац	10	5	11	20	12	7	11	13	11	14	8
Младеновац	13	9	8	17	6	8	16	9	8	8	13
Нови Београд	37	43	33	40	34	38	22	21	29	30	30
Обреновац	15	13	21	14	15	10	7	10	19	15	8
Палилула	21	17	19	35	27	28	15	20	17	13	23
Раковица	11	10	7	17	11	16	8	12	16	9	11
Савски венац	10	5	9	7	3	9	6	4	9	5	6
Сопот	5	3	5	4	9	7	6	2	6	5	3
Стари град	17	7	8	7	7	10	4	7	8	8	6
Сурчин	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	4
Чукарица	26	23	26	21	14	18	14	12	18	25	20
Војводина	603	563	635	587	542	526	521	544	515	535	505
Севернобачки	84	92	107	78	76	75	71	84	73	77	76
Бачка Топола	22	30	16	16	13	21	14	21	15	19	12
Мали Иђош	8	5	10	6	7	5	5	5	7	8	10
Суботица	54	57	81	56	56	49	52	58	51	50	54
Средњебанатски	71	69	64	78	67	62	73	61	60	51	59
Житиште	11	3	11	9	6	11	7	9	8	7	13
Зрењанин – град	42	44	34	34	42	32	41	30	39	30	34
Нова Црња	4	5	5	10	4	2	4	5	3	6	4
Нови Бечеј	6	8	7	20	4	10	10	12	6	5	5
Сечањ	8	9	7	5	11	7	11	5	4	3	3
Севернобанатски	69	63	74	79	60	57	58	63	46	51	47
Ада	6	3	6	12	11	5	3	4	4	6	2
Кањижа	15	18	14	19	16	13	13	15	8	11	8
Кикинда	20	16	33	28	10	23	16	22	20	16	15
Нови Кнежевац	10	6	3	4	1	5	7	5	-	2	4
Сента	12	11	11	11	14	9	16	8	11	7	12
Чока	6	9	7	5	8	2	3	9	3	9	6
Јужнобанатски	72	74	81	60	65	63	68	72	57	60	85
Алибунар	5	3	2	8	4	4	1	7	4	7	7
Бела Црква	2	4	8	4	3	4	3	3	2	3	5
Вршац	18	14	15	6	11	10	7	11	9	7	13
Ковачица	9	14	6	6	7	4	5	11	8	5	8
Ковин	11	12	5	6	9	13	10	10	13	8	15
Опово	5	5	3	2	3	2	2	5	1	-	1
Панчево – град	18	21	39	23	23	24	36	24	17	25	32
Пландиште	4	1	3	5	5	2	4	1	3	5	4
Западнобачки	65	65	65	65	65	65	65	65	65	59	43
Апатин	6	5	11	17	13	18	10	6	10	15	7
Кула	18	15	26	20	11	15	10	19	17	10	6
Оџаци	11	12	16	8	12	11	14	6	10	13	8
Сомбор – град	30	26	37	43	27	22	21	30	29	21	22
Јужнобачки	146	130	153	137	144	121	137	142	135	153	104
Бач	3	4	9	7	4	3	4	9	8	3	5
Бачка Паланка	14	17	20	18	14	10	22	19	15	17	14
Бачки Петровац	4	4	3	3	8	1	4	5	3	4	7
Беочин	6	2	4	1	6	2	2	2	6	7	5
Бечеј	22	17	21	19	19	18	15	18	11	21	12
Врбас	10	11	10	8	18	11	9	13	18	11	7
Жабаль	9	7	6	5	5	6	12	6	5	9	6
Нови Сад – град	54	47	53	53	58	49	54	44	46	61	34
Србобран	9	10	8	4	6	7	4	11	6	9	5
Сремски Карловци	4	2	1	3	2	3	1	2	2	1	2
Темерин	7	4	6	11	2	7	7	7	7	8	6
Тител	4	5	12	5	2	4	3	6	8	2	1

5. Умрли услед самоубиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставак)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сремски	96	77	66	67	67	82	59	61	78	84	91
Инђија	13	15	9	11	9	18	8	14	16	14	7
Ириг	4	5	3	3	1	5	1	1	2	7	8
Пећинци	3	6	2	6	2	3	1	5	2	8	10
Рума	16	11	18	6	13	17	9	15	17	16	9
Сремска Митровица – град	28	16	13	20	23	17	15	13	21	23	25
Стара Пазова	17	14	12	11	12	11	16	5	11	2	13
Шид	15	10	9	10	7	11	9	8	9	14	19
Централна Србија	1019	897	937	959	901	923	860	802	927	909	849
Мачвански	78	66	74	70	64	69	68	59	75	78	76
Богатић	6	4	9	7	7	7	6	10	7	13	10
Владимирци	7	11	4	8	2	7	5	4	5	5	7
Коцељева	4	5	2	2	4	6	6	3	4	1	4
Крупањ	8	2	1	6	3	3	3	4	6	8	5
Лозница – град	11	13	18	10	11	14	19	10	13	14	20
Љубовија	8	3	4	13	4	3	3	3	9	5	4
Мали Зворник	4	4	3	3	3	2	2	1	2	1	3
Шабац – град	30	24	33	21	30	27	24	24	29	31	23
Колубарски	39	34	34	33	38	44	28	30	35	34	31
Ваљево – град	19	13	16	17	14	18	6	9	15	10	17
Лајковац	4	2	5	5	4	4	1	3	5	3	4
Љиг	6	6	5	1	7	4	2	6	4	3	-
Мионица	2	2	2	4	3	5	6	-	3	5	4
Осечина	4	4	3	3	2	6	3	4	4	6	1
Уб	4	7	3	3	8	7	10	8	4	7	5
Подунавски	43	42	34	37	33	39	28	30	35	36	27
Велика Плана	6	10	10	8	3	5	8	8	8	5	3
Смедерево – град	24	22	21	21	23	23	13	14	17	20	13
Смедеревска Паланка	13	10	3	8	7	11	7	8	10	11	11
Браничевски	42	35	23	29	30	28	24	23	35	34	26
Велико Градиште	5	1	1	3	4	4	1	5	2	2	7
Голубац	2	1	3	1	3	1	2	2	5	1	-
Жабари	1	3	1	1	1	-	4	-	1	-	-
Жагубица	5	-	3	4	-	-	1	3	3	4	1
Кучево	1	4	1	3	5	8	3	1	4	3	3
Мало Црниће	2	3	2	-	4	1	-	1	-	2	2
Петровац на Млави	12	6	5	4	2	2	5	2	5	6	5
Пожаревац – град	14	17	7	13	11	12	8	9	15	16	8
Шумадијски	46	39	36	46	48	26	26	39	55	49	47
Аранђеловац	7	7	9	12	13	4	11	12	3	7	9
Баточина	-	-	-	2	-	3	-	4	-	-	4
Кнић	2	3	3	-	4	3	2	3	5	5	1
Крагујевац – град	27	26	21	24	22	11	8	15	32	28	22
Лапово	2	1	-	-	2	-	-	-	4	2	1
Рача	2	-	-	1	3	1	1	3	3	5	9
Топола	6	2	3	7	4	4	4	2	8	2	1
Поморавски	45	36	43	45	27	36	51	44	30	45	35
Деспотовац	6	5	8	7	2	4	8	7	9	4	2
Јагодина – град	7	10	12	17	7	17	9	12	3	10	3
Параћин	13	8	10	9	9	10	12	10	6	4	8
Рековац	3	1	3	2	3	2	10	5	7	13	12
Свилајнац	3	1	2	4	1	1	5	4	3	6	3
Ђуприја	13	11	8	6	5	2	7	6	2	8	7
Борски	28	30	28	23	24	18	26	30	32	25	32
Бор	10	11	16	11	6	8	8	10	9	10	10
Кладово	6	5	6	5	3	1	4	6	7	7	8
Мајданпек	6	3	3	1	5	6	6	5	4	4	8
Неготин	6	11	3	6	10	3	8	9	12	4	6
Зајечарски	40	27	30	27	30	34	23	27	31	43	28
Бољевац	4	4	1	6	5	4	2	3	1	3	1
Зајечар – град	15	16	16	9	12	16	6	10	18	21	12
Књажевац	16	4	12	9	9	8	14	9	9	15	10
Сокобања	5	3	1	3	4	6	1	5	3	4	5

5. Умрли услед самоубиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставак)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Златиборски	81	58	81	71	76	73	76	63	73	73	62
Ариље	5	2	2	5	6	2	4	2	3	7	5
Бајина Башта	8	1	8	7	3	7	2	8	7	11	8
Косјерић	2	2	2	4	7	5	3	3	6	5	2
Нова Варош	8	5	8	8	10	5	7	3	5	4	4
Пожега	8	6	6	6	6	9	8	5	4	11	6
Прибој	9	5	10	7	8	6	10	8	15	7	7
Пријеполје	4	12	12	6	12	18	11	10	15	7	10
Сјеница	4	5	6	3	1	1	3	3	4	2	4
Ужице – град	26	17	22	20	20	17	24	18	10	15	14
Чајетина	7	3	5	5	3	3	4	3	4	4	2
Моравички	51	52	45	44	38	42	50	49	49	37	47
Горњи Милановац	5	10	4	6	8	10	10	10	14	6	11
Ивањица	14	5	10	8	5	8	19	12	13	8	10
Лучани	5	4	8	4	5	5	6	7	10	3	3
Чачак – град	27	33	23	26	20	19	15	20	12	20	23
Рашки	64	55	39	31	50	49	50	40	54	47	48
Врњачка Бања	6	6	2	-	8	6	5	2	1	1	5
Краљево – град	36	38	27	23	25	31	34	27	36	27	27
Нови Пазар – град	11	6	5	4	13	6	4	7	8	13	7
Рашка	6	4	4	3	3	4	5	3	6	5	6
Тутин	5	1	1	1	1	2	2	1	3	1	3
Расински	37	50	47	52	45	31	45	31	45	37	34
Александровац	3	1	3	8	3	1	10	3	7	7	6
Брус	3	6	4	4	7	3	2	1	1	5	3
Варварин	3	4	2	2	6	3	3	1	3	3	4
Крушевац – град	19	26	22	31	19	16	17	17	26	13	12
Трстеник	9	10	14	6	9	7	11	6	6	8	9
Ћићевац	-	3	2	1	1	1	2	3	2	1	-
Нишавски	51	43	42	54	59	63	56	60	65	60	50
Град Ниш	30	21	24	27	39	28	26	41	37	34	28
Медиана	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	10
Нишка Бања	2	3	-	2	4	2	1	8	3	1	2
Палилула	-	-	-	-	-	-	-	-	5	8	5
Пантелеј	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6	4
Црвени крст	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	7
Алексинац	8	10	6	15	9	20	14	10	13	14	8
Гаџин Хан	3	2	1	3	-	5	1	4	4	2	2
Дољевац	1	1	3	1	2	4	5	2	-	3	5
Мерошина	3	2	1	2	3	2	3	2	4	2	1
Ражањ	2	2	3	3	1	1	2	1	5	1	3
Сврљиг	4	5	4	3	5	3	5	-	2	4	3
Топлички	15	18	29	24	16	38	27	18	15	15	18
Блаце	3	3	7	3	-	9	3	4	1	6	1
Житорађа	1	3	2	2	1	7	2	1	4	2	1
Куршумлија	2	6	10	6	5	10	12	5	6	1	3
Прокупље	9	6	10	13	10	12	10	8	4	6	13
Пиротски	15	16	33	21	19	28	23	24	15	19	21
Бабушница	3	3	5	6	5	9	6	4	4	4	3
Бела Паланка	3	2	9	3	-	5	4	3	-	1	4
Димитровград	4	1	7	3	2	3	5	2	1	4	2
Пирот	5	10	12	9	12	11	8	15	10	10	12
Јабланички	43	48	42	47	40	30	35	34	32	31	23
Бојник	5	1	2	2	1	2	4	6	-	1	1
Власотинце	10	4	7	2	6	6	4	6	7	4	1
Лебане	8	11	8	7	8	2	9	8	5	5	3
Лесковац – град	16	28	18	35	13	15	14	12	18	19	16
Медвеђа	4	4	3	1	10	3	4	1	1	2	1
Црна Трава	-	-	4	-	2	2	-	1	1	-	1
Пчињски	26	28	30	23	22	33	32	23	31	23	25
Босилеград	5	3	2	-	3	2	3	5	5	5	1
Бујановац	1	1	-	1	3	4	5	3	4	2	2
Владичин Хан	1	3	9	3	2	9	3	2	7	2	8
Врање – град	12	16	11	11	10	10	15	10	9	9	9
Прешево	2	1	-	1	1	3	2	-	-	2	1
Сурдулица	4	2	6	5	1	5	3	2	4	1	3
Трговиште	1	2	2	2	2	-	1	1	2	2	1

6. Умрли услед убиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007.

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	297	261	243	202	218	164	178	138	162	154	200
<i>Град Београд</i>	93	62	60	71	54	31	37	31	39	43	61
Барајево	-	1	3	-	-	-	-	4	-	1	2
Вождовац	7	5	8	7	8	6	4	4	1	4	4
Врачар	5	1	3	-	3	2	-	1	3	2	1
Гроцка	6	4	1	2	3	-	2	5	2	3	1
Звездара	8	10	4	5	6	3	3	1	3	4	3
Земун	17	5	12	12	7	4	5	1	9	4	8
Лазаревац	2	3	-	4	3	-	1	-	-	1	3
Младеновац	1	2	4	1	2	1	1	-	1	-	4
Нови Београд	12	8	6	16	8	8	7	9	4	5	7
Обреновац	3	2	1	3	3	2	1	1	2	3	1
Палилула	8	6	6	2	4	1	1	2	6	3	3
Раковица	9	5	1	6	1	1	1	1	2	2	2
Савски венац	5	4	1	7	3	-	1	9	2	1	5
Сопот	2	-	-	-	1	-	4	1	1	-	-
Стари град	3	1	2	1	-	1	3	2	-	4	5
Сурчин	-	5	10
Чукарица	5	5	8	5	2	2	3	2	3	1	2
Војводина	70	67	80	51	64	48	65	47	52	50	44
Севернобачки	12	5	10	7	5	8	9	5	3	6	4
Бачка Топола	1	-	3	2	1	1	1	1	-	-	-
Мали Иђош	1	1	2	-	-	1	-	-	1	1	-
Суботица	10	4	5	5	4	6	8	4	2	5	4
Средњебанатски	5	7	11	3	4	2	8	3	4	3	2
Житиште	-	2	-	1	1	-	-	-	2	2	1
Зрењанин – град	4	3	7	2	2	2	5	2	2	1	1
Нова Црња	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-
Нови Бечеј	-	1	1	-	-	-	3	-	-	-	-
Сечањ	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Севернобанатски	10	4	7	4	3	2	5	3	13	3	4
Ада	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-
Кањижа	-	2	1	-	1	-	-	-	9	1	-
Кикинда	2	-	3	2	-	-	3	1	2	1	1
Нови Кнежевац	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	2
Сента	5	-	1	-	-	1	1	1	-	-	1
Чока	3	1	2	1	-	-	-	1	1	1	-
Јужнобанатски	10	17	13	6	13	17	14	5	6	8	6
Алибунар	2	1	-	1	1	2	1	-	2	-	1
Бела Црква	-	1	-	2	1	2	1	-	-	-	-
Вршац	3	3	2	-	1	2	5	-	-	-	2
Ковачица	-	3	1	-	-	-	-	1	3	1	-
Ковин	2	3	1	1	3	1	1	-	-	1	1
Опово	-	-	1	-	-	-	-	2	-	1	2
Панчево – град	2	5	8	2	7	7	5	2	1	5	-
Пландиште	1	1	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Западнобачки	6	11	10	9	9	5	6	3	3	4	4
Апатин	3	1	1	2	2	2	-	-	-	1	1
Кула	1	2	2	1	4	1	-	2	-	-	1
Оџаци	-	2	1	-	1	1	3	-	-	-	1
Сомбор – град	2	6	6	6	2	1	3	1	3	3	1
Јужнобачки	12	12	18	13	18	9	12	16	13	18	10
Бач	1	1	1	1	-	-	-	-	-	4	-
Бачка Паланка	-	2	1	2	2	3	3	2	2	2	-
Бачки Петровац	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Беочин	1	1	5	-	-	1	-	1	3	1	1
Бечеј	-	1	-	-	3	-	-	1	-	1	1
Врбас	1	2	3	-	1	1	1	2	1	1	1
Жабал	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1
Нови Сад – град	6	4	7	9	10	3	5	8	5	8	5
Србобран	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Сремски Карловци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Темерин	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-
Тител	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1

6. Умрли услед убиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставак)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сремски	15	11	11	9	12	5	11	12	10	8	14
Инђија	2	1	-	-	-	-	1	1	1	2	2
Ириг	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-
Пећинци	2	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-
Рума	2	3	1	2	5	1	3	1	1	2	3
Сремска Митровица – град	4	3	2	6	2	1	1	5	1	3	6
Стара Пазова	4	3	6	1	2	3	2	3	2	-	2
Шид	1	1	2	-	-	-	2	1	4	-	1
Централна Србија	227	194	163	151	154	116	113	91	110	104	156
Мачвански	12	11	6	12	9	6	3	5	8	5	5
Богатић	-	1	1	2	2	-	-	-	1	-	1
Владимирци	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Коцељева	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Крупањ	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Лозница – град	4	3	1	1	2	2	-	1	1	-	1
Љубовија	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Мали Зворник	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Шабац – град	7	3	2	4	5	4	3	3	5	5	2
Колубарски	3	6	6	3	6	1	1	4	2	3	8
Ваљево – град	1	4	3	2	4	-	1	1	1	2	2
Лајковац	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Љиг	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Мионица	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	3
Осечина	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Уб	1	1	2	-	2	-	-	1	-	1	3
Подунавски	4	12	7	5	10	8	5	1	5	5	2
Велика Плана	-	3	1	1	2	3	-	-	2	-	-
Смедерево – град	2	6	4	4	3	4	5	1	-	3	1
Смедеревска Паланка	2	3	2	-	5	1	-	-	3	2	1
Браничевски	17	14	7	8	9	10	13	7	5	5	10
Велико Градиште	1	1	2	-	-	-	-	1	1	-	2
Голубац	2	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-
Жабари	2	-	1	3	-	-	-	-	-	-	1
Жагубица	1	1	-	-	1	-	2	-	1	-	1
Кучево	1	4	1	1	-	1	1	1	-	1	-
Мало Црниће	3	-	1	-	-	-	-	-	1	2	1
Петровац на Млави	4	4	-	2	2	2	6	1	2	1	1
Пожаревац – град	3	4	1	2	4	7	4	4	-	-	4
Шумадијски	9	13	6	7	4	12	6	1	3	3	3
Аранђеловац	1	2	-	2	-	1	-	-	1	-	-
Баточина	-	-	-	-	-	2	1	1	-	1	-
Кнић	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Крагујевац – град	6	8	5	2	3	8	1	-	2	1	2
Лапово	1	-	-	1	-	-	3	-	-	-	1
Рача	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Топола	1	3	-	2	1	1	-	-	-	-	-
Поморавски	12	13	11	6	10	4	7	10	4	5	7
Деспотовац	1	3	1	3	1	1	1	1	-	-	1
Јагодина – град	3	3	3	1	4	1	2	2	1	-	3
Параћин	4	3	2	1	2	1	-	3	3	1	-
Рековац	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2
Свилајнац	3	1	2	1	-	-	-	4	-	1	-
Ђуприја	1	3	3	-	3	1	4	-	-	-	1
Борски	15	11	7	2	8	7	7	5	4	4	11
Бор	6	4	-	1	2	1	4	2	2	-	2
Кладово	4	1	2	-	5	6	1	1	-	1	-
Мајданпек	3	3	2	-	1	-	1	1	1	1	-
Неготин	2	3	3	1	-	-	1	1	1	2	9
Зајечарски	3	4	2	2	5	3	-	4	2	4	2
Бољевац	-	1	-	1	2	1	-	2	-	3	-
Зајечар – град	1	-	1	-	2	1	-	1	1	1	2
Књажевац	1	2	1	1	1	1	-	1	-	-	-
Сокобања	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-

6. Умрли услед убиства, по окрузима и општинама, 1997 – 2007. (наставак)

Управни округ Општина	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Златиборски	6	6	10	6	6	7	3	5	4	2	5
Ариље	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бајина Башта	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Косјерић	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Нова Варош	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1
Пожега	-	-	1	2	-	1	-	1	-	-	-
Прибој	-	-	1	1	2	1	-	2	-	1	-
Пријеполје	1	-	2	1	3	2	1	-	1	1	2
Сјеница	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ужице – град	3	4	3	2	1	2	1	-	3	-	-
Чајетина	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Моравички	4	6	1	6	3	1	5	1	4	1	5
Горњи Милановац	1	3	-	-	1	-	2	-	1	-	2
Ивањица	-	1	-	3	-	-	-	-	1	-	-
Лучани	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-
Чачак – град	3	2	1	2	1	1	3	1	2	-	3
Рашки	8	8	7	2	3	6	4	2	5	6	7
Врњачка Бања	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	1
Краљево – град	4	2	4	-	2	1	3	-	-	1	1
Нови Пазар – град	3	2	2	2	1	1	-	2	5	5	5
Рашка	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Тутин	-	3	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Расински	7	-	5	2	1	9	6	6	2	1	8
Александровац	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Брус	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
Варварин	-	-	2	1	-	1	1	-	-	-	2
Крушевац – град	7	-	1	1	1	6	4	2	1	1	3
Трстеник	-	-	5	-	-	2	1	3	-	-	2
Ћићевац	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нишавски	15	4	10	5	8	4	4	6	10	5	6
<i>Град Ниш</i>	<i>13</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>6</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
Медиана	3	3	2
Нишка Бања	-	-	1
Палилула	3	-	-
Пантелеј	-	-	-
Црвени крст	2	1	1
Алексинац	1	-	2	-	1	1	-	1	1	1	1
Гаџин Хан	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
Доњевац	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-
Мерошина	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ражањ	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Сврљиг	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Топлички	4	3	3	1	6	1	2	-	1	3	3
Блаце	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Житорађа	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Куршумлија	-	1	1	-	3	-	-	-	-	2	1
Прокупље	2	-	2	1	2	1	2	-	1	1	1
Пиротски	3	-	1	1	1	1	2	2	2	-	-
Бабушница	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Бела Паланка	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Димитровград	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пирот	2	-	1	1	1	-	2	1	2	-	-
Јабланички	6	8	11	4	1	3	4	1	4	5	7
Бојник	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Власотинце	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	2
Лебане	1	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Лесковац – град	4	5	8	3	1	3	2	1	3	5	4
Медвеђа	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Црна Трава	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пчињски	6	4	3	8	10	2	4	-	6	4	6
Босилеград	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бујановац	2	1	1	4	3	-	1	-	-	1	1
Владичин Хан	2	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-
Врање – град	-	2	1	4	1	1	2	-	3	2	1
Прешево	1	-	-	-	6	-	-	-	1	1	2
Сурдулица	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
Трговиште	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

РЕЗИМЕ

Процењује се да је сваке године више од 5 милиона смртних случајева у свету (9% укупно умрлих) резултат намерног или ненамерног повређивања. Ослањајући се на тренутне демографске и епидемиолошке трендове, прогноза је да ће насилне смрти у структури умрлих лица према узроку смрти и даље расти и досећи ниво од 12% у 2020. години. И у земљама Европске уније у последњој деценији било је у просеку око 235 хиљада смртних случајева који су последица насиља, што чини око 5% укупно умрлих.

Насилне смрти у структури умрлих лица према узроку смрти у Републици Србији одмах су иза болести циркулаторног система и малигних неоплазми, уколико изузмемо недовољно дефинисана стања. Тако је у централној Србији и АП Војводини у 2007. години било 3 869 случајева насилне смрти или 4% од укупног броја умрлих. Овај проценат је, с малим варијацијама, углавном исти током последњих двадесет година. Од укупног броја насилних смрти у 2007. години, 1 935 су несреће или 50% случајева, а десило се и 1 354 самоубиства (35% случајева) и 200 убистава или 5% регистрованих случајева насилне смрти. Од узрока класификованих као „остало“⁴³ умрло је 380 лица (10% случајева насилних смрти).

На смањење броја умрлих услед насилних смрти у централној Србији у 2007. години првенствено је утицао смањени број фатално завршених несрећних случајева и самоубиства, док је у односу на 2006. годину број убистава повећан чак за 50%. У АП Војводини је, с друге стране, повећан број настрадалих несрећним случајем (за 6,3%), а смањен је број и самоубиства и убистава.

Несрећни случајеви – задеси су са преко 50% учешћа најфреквентнија група насилних смрти. Они су у целом посматраном периоду у Србији били водећи узрок умирања јер је у просеку 26 особа на 100 хиљада становника умрло на овај начин, што је за 7 више од просечне вредности стопе самоубиства, односно чак за 23 више од просечне вредности стопе убистава. У 2007. години несрећни случај био је рангиран као 12. водећи узрок смрти у нашој земљи, а код умрлих у старости 15-39 година био је на првом месту.

У Републици Србији у 2007. години *саобраћајни удеси* су били водећи спољни узрок несрећних случајева за целу популацију а, у апсолутном износу, првенствено за субпопулације у старости 45-54 године и 15-24 године. При томе је у групацији младих настрадало пет пута више младића него девојака. Међутим, релативне вредности указују да је стопа смртности услед овог узрока највећа у групи 75-84 године, као и у групи 85 и више година.

Најбројнији су били саобраћајни удеси у којима су повређени путници моторних возила и пешаци. При томе је, у односу на ранији период, дошло до извесних промена у понашању учесника у односу на коришћена саобраћајна средства: у односу на 2002. годину, у последњој години посматрања повећано је учешће настрадалих пешака скоро три пута, бициклиста пет пута, а путника моторних возила више од четири пута.

До данас стопа *самоубиства* у свим земљама показује тренд спорог линеарног пораста. У прилог пандемској величини проблема самоубиства говори податак Светске здравствене организације да готово милион људи годишње одузме себи живот, што значи да сваких 40 минута једна особа у свету изврши самоубиство. У Европи, у групу са високом стопом самоубиства спадају Украјина, Словенија, Финска, Данска, Хрватска, Мађарска и, нажалост, Србија.

У периоду 1997–2007. број умрлих услед самоубиства у Републици Србији износио је у просеку 1460, односно 19 на 100.000 становника. Старост и пол били су врло значајни демографски фактори ризика. Глобално, стопе смртности услед самоубиства расле су са годинама старости: стопе смртности услед самоубиства за популацију 75 и више година биле су три пута више него у старости 15-24 године. Подаци показују да је појава самоубиства била три до четири пута већа код мушког становништва, а ове су се разлике повећавале управо са старашћу.

⁴³ „Остало“ се односи на: повреде нанесене при легалним интервенцијама полиције и других извршилаца закона, укључујући и војску на дужности, повреде настале због ратних операција, компликације услед медицинског и хируршког лечења, као и догађаје са неутврђеним пореклом насилне смрти.

Од свих начина на које је извршено самоубиство у Републици Србији у 2007. години, најчешћи су били намерно самоповређивање вешањем, ватреним оружјем и тровањем. Преко 45% самоубистава вешањем извршила су лица старија од 65 година, а међу њима двоструко више мушкараца него жена.

Убиство је појавно најређи тип насилне смрти – у просеку на сваких сто хиљада становника годишње буде убијено 9 лица. Ипак, у свету буде годишње убијено више од пола милиона људи. Убиства међу адолесцентима и млађим средовечним становништвом један су од највидљивијих облика насиља у друштву. Стопе смртности знатно су ниже код жена него код мушкараца, тако да се може рећи да је овај узрок смрти веома важан демографски фактор ризика за мушко становништво.

У Европској унији убиство је релативно редак узрок смрти: у 2002. години убијено је 6300 људи, што представља 2,5% свих насилних смрти, односно 1,3% свих смрти. При томе је полна структура поново неповољна за мушкарце – 67% свих убијених били су мушког пола.

У периоду 1997–2007, у Републици Србији било је у просеку око 200 убистава годишње, односно око три убиства на сто хиљада становника. То значи да је у посматраном периоду убијено преко две хиљаде људи, односно преко 1500 мушкараца и три пута мање жена.

Подаци о структури убијених лица према старости показују да је у Србији такође највише угрожена млада популација, али да је исто тако у порасту убиство старог становништва. Од свих начина и средстава којима је извршено убиство у Републици Србији у 2007. години, најчешће је било убиство ватреним оружјем: 54% свих убистава мушкараца и 29% свих убистава извршено је на овај начин.

SUMMARY

It is estimated that each year more than five million deaths (9% of all deaths) in the world result from intentional or unintentional injury. Relying on the current demographic and epidemiologic trends, the forecasts say that the share of violent deaths in the structure of deaths by cause will continue to rise and reach the level of 12% in 2020. Also in the EU countries in the last decade noted were about 235000 cases of violent deaths on average, which equals to about 5% of all death cases.

Violent deaths in the structure of death cases by cause are found listed immediately after vascular system diseases and malignant neoplasm, provided that insufficiently defined conditions are excluded. In 2007 in Central Serbia and Vojvodina – 3869 violent death cases were registered, i.e. 4% of the total number of deaths. With slight fluctuations, this proportion has remained almost the same during the last twenty years. Of the total number of violent deaths in 2007, 1935 or 50% were accidents. Also 1354 suicides and 200 murders were committed, i.e. 35% and 5% of all violent deaths, respectively. The causes for 380 (10%) violent deaths were classified as 'other'⁴⁴.

The decrease in the number of violent deaths in Central Serbia in 2007 primarily resulted from the decreased number of fatal accidents and suicides, while compared to 2006 the number of murders was increased as much as by 50%. On the other side, in Vojvodina the number of deaths caused by accident rose (by 6.3%), and the number of committed suicides and murders fell.

Accidents, with its share of over 50% are the group of most frequent causes of violent deaths. In Serbia, in the whole respective period they were the leading cause of death, since on average 26 out of 100000 people died in this way, which is by 7 more than the average rate of committed suicides, i.e. by as much as 23 more compared to the average rate of murders. In 2007 accident held the position 12 on the list of death causes in our country and it was the cause number 1 of the deaths of those aged 15-39.

In the Republic of Serbia in 2007 *traffic accidents* were the leading external causes of accident regarding the whole population, and in absolute terms, primary for the subpopulations aged 45-54 and 15-24. Here in the group of young people, the number of males was five times higher than the number of females. However, the relative values indicate that the rate of mortality due to this cause is highest for the group aged 75-84, as well as for the group aged 85+.

The most numerous were the traffic accidents with injured motor vehicles' passengers and pedestrians. In relation to the period before, certain changes were noted in the behavior of traffic actors relative to the transport means: compared to 2002, in the last year observed the share of killed pedestrians increased almost three times, the share of cyclist increased five times and the share of motor vehicles' passengers increased more than four times.

Nowadays the rate of *suicide* worldwide shows the trend of slow linear rising. To support the pandemic size of the issue of suicide we have at disposal the data of the World Health Organization indicating that almost one million people commit suicide annually, which means that in the world each 40 minutes one person commit suicide. Among the European countries, following are included in the group with high suicide rate: Ukraine, Slovenia, Finland, Denmark, Croatia, Hungary and regrettably Serbia.

In the period from 1997 to 2007 in the Republic of Serbia the number deaths by committed suicide was 1460 on average, i.e. 19 per 100000 citizens. Age and sex were regarded as rather important demographic factors of risk. Generally the rate of mortality by suicide grew with age: rate of mortality by suicide for the population aged 75+ was three times higher than for those aged 15-24. The data indicate that the rate of suicide was three to four times higher for male population and these differences were noted to grow with age.

Of all modes used to commit suicide in the Republic of Serbia in 2007, the most frequent were intentional self-injury by hanging, firearms and poisoning. Over 45% of suicide by hanging committed persons aged over 65, and among them males were twice more represented.

⁴⁴ Category 'other' relates to: injuries caused by legal actions of police and other law executors, including military officers on duty, injuries due to war operations, complications due to medical and surgery treatments, as well as the events of violent death of undefined origin.

Murder is apparently the least frequent of all violent death types: on average 9 out of the population of 100000 are murdered every year. However more than a half million people are murdered worldwide every year. Murders among adolescents and young middle-aged population are among the most evident forms of violence in a society. The rates of mortality are rather lower for females than for males. Therefore this cause of death shall be regarded as an important demographic risk factor for male population.

In the EU murder is relatively rare cause of death: 6300 people were murdered in 2002, which represents 2.5% of all violent deaths, i.e. 1.3% of all deaths. The gender structure here is also unfavorable for males – 67% of all murdered were males.

From 1997 to 2007, in the Republic of Serbia noted was the average of 200 murder cases annually, i.e. about 3 murders per 100000 people. Further it means that in the respective period more than 2000 people were murdered – 1500 males and three times less females.

The data on the age structure of murdered persons in Serbia indicate again that young people are the most endangered; however the number of old people murder cases is also rising. Of all modes and means used to commit murder in 2007 in the Republic of Serbia, firearms were most frequently used: 54% of all murders of males and 29% of the total number of murders were committed by firearms.

Литература

Др сци мед Иван Константиновић: Насилне смрти као основни узрок у морталитету СФР Југославије 1976 – 1983, Савезни завод за статистику, Београд 1983.

Републички завод за статистику Србије: Демографска статистика 2007, Београд, 2009

National Safety Council: Accidents Facts, 1992, Edition Itasca, USA 1992

Bergen G, Chen LH, Warner M, Fingerhut LA: Injury in the United states: 2007 Chartbook, National Center for Health statistics, USA, 2008

Eurostat: Fact Sheet EURO/11/05 Rev. 1

WHO: Health for All in the 21st century, Document EB 101/8

WHO: Global Burden of Disease Project for 2000, Version 1

WHO: World Health Report 2002 (www.who.int/healthinfo/statistics)

WHO: World Report on Violence and Health (Summary), Geneva, 2002

WHO: Self Directed Violence, WHO, Geneva, 2002

WHO Mortality Database, WHO Mortality Statistics, Geneva, 2002

WHO: Injuries & Violence Prevention, Non – Communicable Diseases and Mental Health, WHO, 2004

WHO: Global Burden Disease Project, 2004

WHO: Injuries & Violence Prevention, Facts About Injuries, Preventing Global Injuries, WHO, 2004

WHO: World Report on Road Traffic Injury Prevention – Main Messages, WHO, 2004

WHO: World Report on Road Traffic Injury Prevention –Statistical Anex, WHO, 2004

WHO: Injuries & Violence in Europe, WHO, 2005

WHO: Global Status Report on Road Safety, Time for Action, Geneva, 2009

WHO: Међународна класификација болести, Десета ревизија, Књига 1 и 2, Женева, 2002.

United Nations: Demographic Yearbook 2006, New York, 2008

Disease Control Priorities Project, Injuries and Violence, 2006 (www.dcp2.org)

National Center for Health Statistics: NCHS Data on Injuries (www.cdc.gov/nchs/Injury)

L. A. Fingerhut, M.A. and R.N. Anderson, Office of Analysis and Epidemiology and USA Statistic, Division of Vital Statistics: The Three Leading Causes of Injury Mortality in the United States, 1999 – 2005. (www.cdc.gov/nchs)

Fogarty International Center of U.S. National Institutes of Health, Disease Control Priorities Project, Injuries and Violence, April 2006.

Министарство унутрашњих послова Србије: Документационе табеле – Погинули и повређени у саобраћајним удесима

Рукопис припремила: мр Јасна Миланковић

Пројектовање и извођење пројекта: мр Јасна Миланковић

РЕДАКЦИЈА ЕДИЦИЈЕ „СТАНОВНИШТВО СРБИЈЕ“

Руководилац: Љиљана Секулић

Чланови: Љиљана Секулић, Снежана Лакчевић, мр Јасна Миланковић и Емилија Видановић

Лектура: Емилија Видановић

Графички прикази и израда мапа: Милан Шормаз, Александра Вучићевић

Технички уредник: Ирена Димић

www.stat.gov.rs

Издаје и штампа:

Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића бр. 5

Телефон: 011 2412-922 (централа) * Телефакс: 011 2411-260

Тираж: 20 * Број страна: 100